

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Bakıda bina yandı,
10 nəfər
zəhərləndi;
fürsətçil oğru
"iş başında"
tutuldu**

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 26 fevral 2019-cu il Çərşənbə axşamı № 45 (7215) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Xocalı soyqırımından 27 il ötür

Bu gün Bakıda faciənin ildönümü ilə bağlı izdihamlı yürüş keçiriləcək

yazısı səh.3-də

Erməni cəmiyyəti Qarabağ məsələsini bitmiş sayır, bəs biz?

yazısı səh.9-da

Qəzetlərin satış və reklam problemlərinin həlli yolları

yazısı səh.4-də

Ölkə üzrə seçici siyahıları hazırlanır

yazısı səh.7-də

Hüseyn Abdullayevin həbs müddəti daha 3 ay artırıldı

yazısı səh.10-da

Fuad Abbasov Abbas Abbasovun keçmiş təşkilatının iki üzvünə cəbhə açdı

yazısı səh.7-də

Gürcüstan prezidenti Bakıya gəlir - büst qalmaqlı bitəcəkmi...

yazısı səh.11-də

"Böyük siyasətdə Etibar Məmmədovun yeri görünür" - Əli Orucov

yazısı səh.10-da

"Ruhaninin bəyanatı təhlükənin qapıda olduğunu göstərdi" - politoloq

yazısı səh.11-də

Elşad Abdullayevin viranə qalan ABU-su

yazısı səh.13-də

Moldova seçkilərində qaçaqzların ciddi uğuru

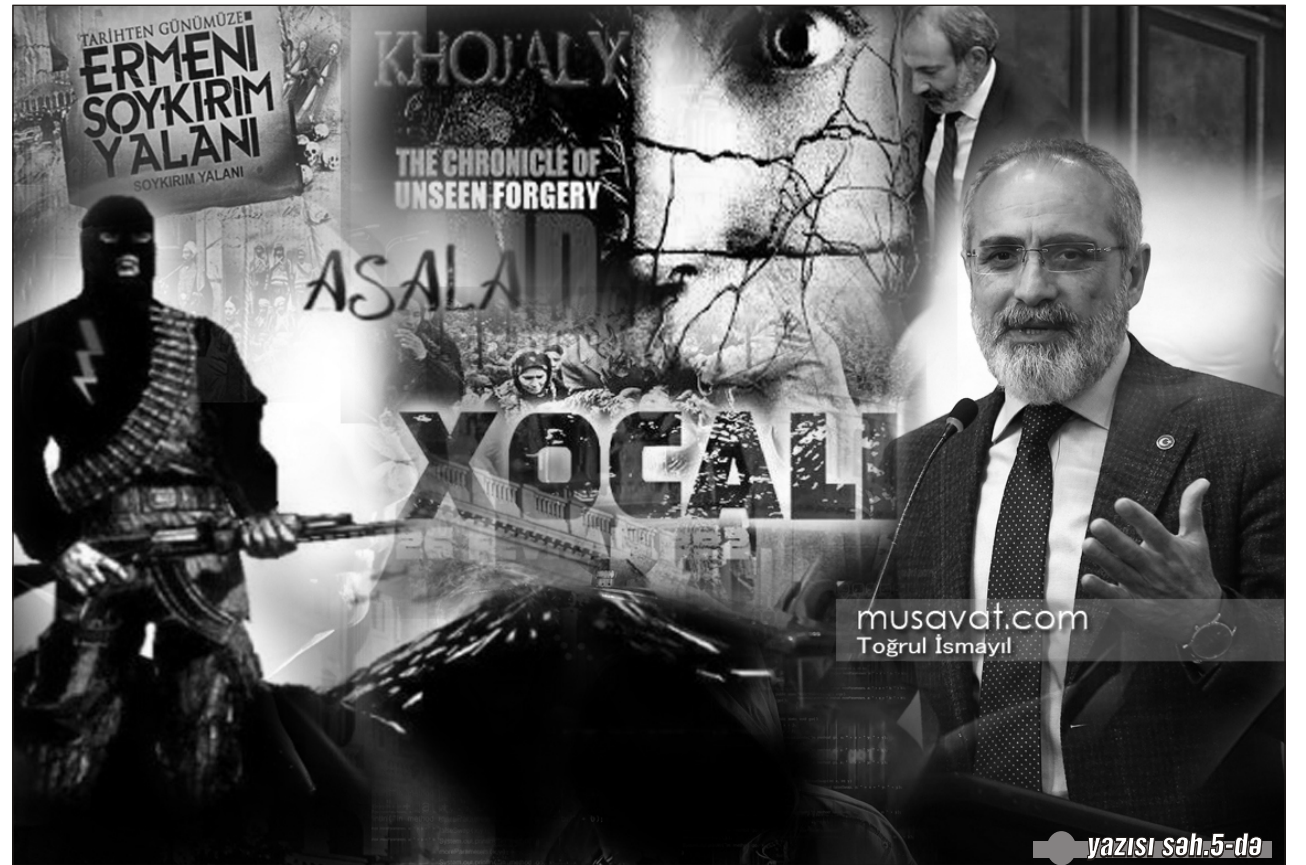
yazısı səh.14-də

Roma kilsəsinin baş bəlası - cinsi istismar ittihamları

yazısı səh.14-də

PREZİDENTDƏN SOSIAL SAHƏDƏ YENİ İNQILABI QƏRARLAR

Sosial müavinətlər artırılır, problemlə kreditlər həll edilir, minimum əmək haqqının yenidən artımı ilə bağlı təkliflər hazırlanır; **dövlət başçısı**: "Təqribən 2 milyon 200 min əhali dövlətin sosial təşəbbüsündən faydalanacaq"

musavat.com
Təgrül İsmayıl

yazısı səh.5-də

Ankaradan İrəvana hədə kimi mesaj: "Qurtuluş istəyirsinizsə...!!"

Qardaş ölkədən Azərbaycana mühüm dəstək, işğalçıya sərt tələb: "Saxta soyqırım iddiasından imtina edin, işğala son qoyun, üzr istəyin!"; erməni nəşri: "Zaman Paşinyan və komandasının əleyhinə işləyir..." yazısı səh.8-də

Vüsala Mahirqızı:
"ONA APA-dan da güclü agentlik ola bilər"

yazısı səh.4-də

Novella Cəfəroğlu:
"50 nəfərin siyasi məhbus olduğunu demək olar"

yazısı səh.10-da

Arif Rəhimzadədən
"Yeni Musavat"a sensasion açıqlamalar"

yazısı səh.6-da

“Yeni sosial müavinətlər aprel ayından veriləcək” - nazir

Prezident İlham Əliyev əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. Musavat.com xəbər verir ki, sərəncamla bağlı əmək və əhalinin sosial müdafiə naziri Sahil Babayev mətbuat konfransı keçirib. Konfransda nazir bildirib ki, böyük inqilabi addım atılır:

“Ölkə başçısının imzaladığı sərəncam ciddi şəkildə addımları özündə ehtiva edir. Daha öncəki sərəncamlarla minimum əmək haqqı artmışdı bu, 600 mindən çox vətəndaşımızı əhatə etmişdi. Son imzalanan sərəncam 577 min vətəndaşımızı əhatə edəcək. Fevral ayında imzalanan sərəncamlarla 1 milyon 500 min vətəndaşımızın sosial vəziyyəti yaxşılaşıb. Biz hər zaman deyirdik ki, sosial müavinətlərin artırılması ilə bağlı işlər aparılır. Sərəncama əsasən 15 gün ərzində təkliflərimizi verəcəyik. Bütün normativ aktlar 1 aprel tarixinədək hazırlanacaq. Aprelin 1-dən yeni sosial müavinətlər vətəndaşlarımıza veriləcək. Sosial paketin 1 illik maliyyə dəyəri 400 milyon manatdır. Yeni sosial baxımdan maliyyə paketi iki dəfə artırıldı”.

Əli RAİS,
Musavat.com

“Azərbaycan prezidenti və Ermənistan baş nazirinin görüşünə hazırlıq gedir” - XİN

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın görüşünün keçirilməsinə hazırlıq gedir. «Trend»-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidmətinin rəhbəri Leyla Abdullayeva deyib.

L.Abdullayeva bildirib ki, hazırda görüşün vaxtı barədə konkret məlumat yoxdur: “Bu istiqamətdə işlər davam etdirilir”.

Növbəti Aİ-Azərbaycan görüşünün vaxtı açıqlanıb

16-cı Avropa İttifaqı - Azərbaycan görüşü fevralın sonunda keçiriləcək. «Trend»-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidmətinin rəhbəri Leyla Abdullayeva deyib.

L.Abdullayeva bildirib ki, görüş zamanı tərəfdaşlıq haqqında saziş, həmçinin nəqliyyat və energetika sahələrində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunacaq.

Onun sözlərinə görə, görüşdə Azərbaycanı xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmməd-Quliyev təmsil edəcək.

Abunə daha sərfəlidir - “Yeni Musavat” abunə kampaniyasını davam etdirir

“Yeni Musavat” qəzeti oxucularına bəyan edir ki, abunə yazılmaqla qəzeti daha sərfəli qiymətlərlə əldə edə bilərlər.

Köşklərdən alınan qəzetin bir nüsxəsi 60 qəpikdir. Abunə ilə qəzetin bir nüsxəsi isə sizə daha ucuz - 48 qəpiyə başa gələcək.

Aylıq abunə - 12 AZN

3 aylıq - 36 AZN

6 aylıq - 72 AZN

Abunə yazılmaq üçün yaşadığınız ərazidə istənilən poçt şöbəsinə müraciət edə bilərsiniz.

Eyni zamanda Poçt Daşım Mərkəzinin baş ofisi ilə:

(012) 598-49-55 nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Bundan başqa “Qaya” Mətbuat Yayımı ilə də abunə yazıla bilərsiniz.

Əlaqə üçün telefon: 012-565-67-13, 012-564-48-96

Prezident sosial müavinətləri artırdı

Prezident İlham Əliyev əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. AzərTAc-ın məlumatına görə, sərəncamda qeyd olunur ki, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində tədbirləri davam etdirmək və bu tədbirlərin əhatə dairəsini daha da genişləndirmək məqsədilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi aşağıdakılarla bağlı normativ hüquqi aktların layihələrini 15 gün müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin:

1.1. yaşa görə sosial müavinətin məbləğinin 130 manata çatdırılması;

1.2. sosial müavinətin məbləğinin I qrup əlilliyə görə 150 manata, II qrup əlilliyə görə 130 manata, III qrup əlilliyə görə isə 110 manata çatdırılması;

1.3. sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara sosial müavinətin məbləğinin 150 manata çatdırılması;

1.4. ailə başçısını itirməyə görə sosial müavinətin məbləğinin 80 manata çatdırılması;

1.5. valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qeydiyyatlarına (himayəçilərinə) sosial müavinətin məbləğinin 100 manata çatdırılması;

1.6. müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqçularının uşaqlarına sosial müavinətin məbləğinin 100 manata çatdırılması;

1.7. beşdən çox uşağı olan qadınlara sosial müavinətin məbləğinin hər uşaq üçün 55 manata çatdırılması;

1.8. uşağın anadan olmasına görə sosial müavinətin məbləğinin 200 manata çatdırılması;

1.9. dəfn üçün ödənilən sosial müavinətin məbləğinin 300 manata çatdırılması;

1.10. I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə I qrup əlilliyə olan şəxslərə qulluq edənlərə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara qulluq edənlərə 50 manat məbləğində Prezidentin təqaüdünün təsis edilməsi;

1.11. müharibə veteranlarına kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə sosial müavinət, habelə döyüşən ordunun tərkibində xidmət etmiş müharibə iştirakçılarının

əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə 80 manat məbləğində Prezidentin təqaüdünün təsis edilməsi;

1.12. müharibə əlillərinə Prezidentin təqaüdünün məbləğinin I qrup əlilliyə görə 250 manata, II qrup əlilliyə görə 230 manata, III qrup əlilliyə görə 210 manata çatdırılması;

1.13. əlillik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, əmək zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Çernobil AES-də qazanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verəndə I qrup əlilliyə görə sosial müavinət alanlara Preziden-

tin təqaüdünün əmək pensiyasına əlavə əvəzinə 80 manat məbləğində Prezidentin təqaüdünün təsis edilməsi;

1.14. 1941 - 1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leninqrad şəhərinin mühasirəsi zamanı şəhərin müəssisələrində, idarə və təşkilatlarında işləmiş və “Leninqradın müdafiəsinə görə” medalı, “Leninqrad mühasirəsində yaşayan” döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə (müharibə əlilləri istisna olmaqla) Prezidentin təqaüdünün məbləğinin 150 manata çatdırılması.

Bakıda İraq vətəndaşını qarət edən şəxsə hökm oxundu

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində quldurluqda təqsirləndirilən Salam Cəfərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

«Trend»-in məlumatına görə, hakim İradə Həsənzadənin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxsə hökm oxunub.

Məhkəmənin hökmü ilə S.Cəfərov 2 il azadlıqdan məhrum edilib.

İttihama görə, Bakı şəhər sakini, 2002-ci il təvəllüdü S.Cəfərov paytaxtda İraq vətəndaşı Al-Darrajı Mohamed Abed Jiheelinin telefonunu quldurluq yolu ilə ələ keçirib.

Əcnəbi vətəndaşın şikayəti əsasında o, hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

S.Cəfərova qarşı Cinayət Məcəlləsinin 181.2.5-ci (quldurluq, silah və ya silah qismində istifadə edilən əşyalar təbii edilməklə törədildikdə) maddəsi ilə ittiham irəli sürüldü.

Hakimə fiziki təzyiqli göstərən qadına cinayət işi açıldı

Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hakimi Süleyman Ağayevə qarşı fiziki təzyiqli göstərən qadın barəsində cinayət işi başlanılıb. “Report”-un əldə etdiyi məlumata görə, bir neçə gün əvvəl məhkəmə iclası zalında hakimə hücum edən T.Səfərova Sabunçu Rayon Prokurorluğuna aparılıb.

İstintaq orqanı qadın barəsində Cinayət Məcəlləsinin 288-ci (ədalət mühakiməsinin və ya ibtidai istintaqın həyata keçirilməsi ilə əlaqədar hədələmə və ya zor tətbiq etmə) maddəsi ilə ittiham irəli sürüb. Lakin qadın həmin gün evə buraxılıb, onun barəsində polislin nəzarətinə verilmə qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda istintaq tədbirləri davam etdirilir. Qeyd edək ki, fevralın 21-də Sabunçu Rayon Məhkəməsində insident baş verib. T.Səfərova məhkəmə iclasına sədrlik edən hakim Süleyman Ağayevə qarşı fiziki təzyiqli göstərmiş.

Belə ki, oğurluqda təqsirləndirilən O.Səfərovun anası T.Səfərova dövlət ittihamçısının çıxışından sonra məhkəmə zalına daxil olub.

O, əvvəlcə prosesə sədrlik edən hakim üzərinə gedib. Qadın hakim S.Ağayevə qarşı fiziki təzyiqli göstərmiş. Bu zaman məhkəmə iclasında olan nəzarətçilər T.Səfərovu zaldan çıxarıblar.

Daha sonra Sabunçu Rayon Məhkəməsinə hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşları çağırılıb.

T.Səfərovanın psixi problemlərinin olduğu bildirilir.

Azərbaycan İƏT XİN rəhbərlərinin görüşündə iştirak edəcək

Azərbaycan Əbu-Dabidə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) XİN rəhbərlərinin görüşündə iştirak edəcək. «Trend»-in məlumatına görə, bunu Xarici İşlər Nazirliyi mətbuat xidmətinin rəhbəri Leyla Abdullayeva deyib.

L.Abdullayeva qeyd edib ki, martın 1-2-də keçiriləcək görüşdə Azərbaycanı xarici işlər naziri Elmar Məmmədov təmsil edəcək.

Bakıda bina yandı, 10 nəfər tüstüdən zəhərləndi; fərsətil oğru həbs edildi

Bakı şəhəri, Şəfaət Mehdiyev küçəsində yerləşən yeni çoxmərtəbəli binada fevralın 25-də yanğın baş verib.

Əraziyə 5 təcili tibbi yardım briqadası göndərilib.

Hadisə zamanı tüstüdən zəhərlənən 10 nəfərə yerində həkimlər tərəfindən yardım göstərilib.

Bu barədə “Report”-a Səhiyyə Nazirliyindən məlumat verilib.

Onlardan 4-ü uşaq, 6-sı böyükdür: “Onların heç birinin həyatı təhlükəli yoxdur. Tüstüdən zərər çəkərək 1 sayılı Klinik Tibbi Mərkəzin Toksikologiya şöbəsinə yerləşdirilən şəxslərin hamısı evə buraxılıb”.

Bakıda yanğın baş verən yaşayış kompleksindən oğurluq edən şəxs tutulub.

ONA-nın hadisə yerində olan əməkdaşının verdiyi məlumata görə, yanğınsöndürənlər oğurluq edən şəxsi tutaraq polise təhvil verib.

Ötən əsrin ən dəhşətli hadisələrindən birinin - Xocalı soyqırımının törədilməsindən 27 il keçir. Bu gün paytaxtda "Xocalıya ədalət" devizi ilə yürüş keçirilməsi planlaşdırılır. Soyqırım 1992-ci il fevralın 25-dən 26-sına keçən gecə Ermənistan silahlı birləşmələri və Rusiyanın 366-cı motoatıcı alayının iştirakı ilə törədilib.

Xocalı soyqırımının nəticəsində 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70-i qoca və qarı olmaqla, 613 Xocalı sakini qətlə yetirilib, 8 ailə tamamilə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq valideynlərindən birini itirib. Düşmənlərdən 76-sı uşaq olmaqla, 487 nəfər yaralanıb. 1275 nəfər əsir götürülüb. Həmin günlərdə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Allahverdi Bağirov erməni polkovnik Vitali Balasyan vasitəsilə 1003 Xocalı əsir-girovunu ermənilərin əlindən xilas edə bildi. Lakin əsir götürülənlərdən 150 nəfərinin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşağın taleyi bu günədək məlum deyil.

Xocalı şəhəri 1991-ci ilin oktyabrından blokada idi. Həmin ilin 30 oktyabrında şəhərlə avtomobil əlaqəsi kəsilib və yeganə nəqliyyat vasitəsi olaraq vertolyot əlaqəsi qalmışdı. Xocalıya sonuncu vertolyot 1992-ci il yanvarın 28-də uçmuşdu. Lakin həmin gün Ağdamdan Şuşaya "Mi-8" mülki vertolyotunun erməni terrorçuları tərəfindən Xankəndi istiqamətindən qumbaraatlarla vurulması Xocalıya uçuşlara da son qoydu. Həmin terror hadisəsi Şuşanın Xəlfəli kəndi yaxınlığında baş verdi, hadisə nəticəsində əksəriyyəti qadın və uşaqlardan ibarət 41 sərnişin və 3 ekipaj üzvü, ümumilikdə 44 nəfər həlak oldu. Yanvarın 2-dən isə Xocalı şəhərinə elektrik enerjisinin verilişi dayanmışdı.

Həmin dövrdə Ermənistanın Qarabağla quru əlaqəsi yalnız Laçın dəhlizi vasitəsilə həyata

Xocalı soyqırımından 27 il keçdi - XİN və Baş Prokurorluq birgə bəyanat yaydı

Bu gün Bakıda faciənin ildönümü ilə bağlı yürüş keçiriləcək; 305 nəfər Azərbaycana qarşı törətdikləri cinayətə görə Interpol axtarışına verilib

keçirilirdi. Bölgənin tək hava limanı paytaxt Xankəndindən yeddi km məsafədə yerləşən, əhalisi təxminən 7 min nəfər olan Xocalı şəhəri idi. Ermənistanın yurd yerlərindən deportasiya edilən soydaşlarımızın bir hissəsinin Xocalıda yerləşdirilməsi və yeni tikinti işlərinin başlanması erməniləri narahat edirdi. Strateji əhəmiyyətli aeroportun ələ keçirilməsi də Ermənistanı çox lazım idi. Üstəlik, Xocalıdan Xankəndinin hədəfə alınması düşməni bezdirmişdi. An-

caq Xocalı soyqırımının törədilməsində gerçək məqsədin nədən ibarət olduğunu illər sonra Xocalı soyqırımının canilərindən biri, eks-prezident Serj Sarkisyan etiraf etdi.

Beynəlxalq araşdırmaçı Toms de Vall "Qara Bağ" adlı kitabında Sarkisyanın etirafına geniş yer ayırıb. S.Sarkisyan deyir: "Xocalı bir vaxtlar bütün Qarabağın çox bezdirdi, çünki orada aeroport var idi, Ermənistanla yeganə əlaqəmiz hava nəqliyyatı ilə idi, çünki orada OMON var idi,

orada nə isə araşdırırdılar, insanları həbs edirdilər. Bundan başqa, demək olar ki, Stepanakertin tam yaxınlığında yerləşən Xocalı sakinləri oranı atəşə tutdular. Amma zənnimcə, əsas məsələ başqa şeydədir. Xocalıya qədər azərbaycanlılar bizimlə, sadəcə, zarafat etdiklərini düşünürdülər. Azərbaycanlılar elə bilirdilər ki, ermənilər dinc əhaliyə əl qaldıra bilməyən insanlardır. Bütün bu düşüncələri dəyişmək lazım idi. Belə də oldu".

Azərbaycan dövləti Xocalı

soyqırımının tanınması istiqamətində addımlar atmaqdadır. İndiyədək 57 ölkənin üzv olduğu İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Meksika, Pakistan, Kolumbiya, Çexiya, Bosniya və Herseqovina, Peru, Honduras, Sudan, Ruminia parlamentləri, həmçinin ABŞ-ın 22 ştatı - Texas, Nyu-Cersi (2011-ci il), Corciya, Men (2012-ci il), Nyu-Meksiko, Arkanzas, Missisipi, Oklahoma, Tennesi, Pensilvaniya, Uest, Virciniya, Connektikut, Florida (2013-cü il), İndiana (2014-cü il), Arizona (2015-ci il) və s. Xocalı soyqırımını rəsmən tanıyıb.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar birgə bəyanat yayıblar. Bəyanatda bildirilib ki, sözügedən təcavüz zamanı mülki azərbaycanlı əhaliyə qarşı çoxsaylı müharibə, insanlıq əleyhinə cinayətlər o cümlədən, soyqırım aktları törədildi və bu cinayətlərə görə məsuliyyəti məhz təcavüzkar tərəf olan Ermənistan Respublikası daşıyır: "Azərbaycan Respublikasına qarşı davam edən təcavüz fonunda Ermənistan tərəfindən törədilmiş müharibə, insanlıq əleyhinə cinayətlər və Xocalı soyqırımı insan hüquqları və beynəlxalq humanitar hüququn, xüsusilə 1949-cu il Cenevrə Konvensiyaları, Soyqırım Cinayətinin Qarşısının alınması və Cəzalandırılması haqqında Konvensiya, Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İşgəncələrə və Digər Qəddar, Qeyri-insani, yaxud Ləyaqəti Açıqdan Davranış və Cəza növlərinə qarşı Konvensiya, İrqi ayrı-seçkililiyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında beynəlxalq Konvensiya, Uşaq Hüquqları haqqında Konvensiya və İnsan Hüquqlarının və Əsas Azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyanın ciddi şəkildə pozulmasıdır".

Sənəddə bildirilir ki, Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğu tərəfindən aparılan istintaqla bir sıra hərbi qulluqçu və digər şəxslərin Xocalı soyqırımında iştirakı tam sübuta yetirilib və onların Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin soyqırım, işgəncə, əhalini deportasiya etmə, silahlı münaqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozmağa və digər cinayətlərə görə məsuliyyət nəzərdə tutan maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilmələri barədə müvafiq qərarlar çıxarılıb.

Xocalı soyqırımını epizodu üzrə aparılan istintaq zamanı 7000-ə yaxın istintaq hərəkəti icra edilmiş, o cümlədən 1771 şahid və 2699 zərərçəkmiş şəxs qismində olmaqla 4470 nəfər dindirilmiş, 800-dən artıq müxtəlif növ ekspertizalar keçirilmiş, digər istintaq hərəkətləri icra edilmişdir."

Erməni hərbiçiləri, eləcə də Qarabağdakı separatçı rejimin ümumilikdə 305 nəfər Azərbaycana qarşı törətdikləri cinayətə görə Interpol axtarışına verilib.

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, burada ümumi işimizə mane olan amili nəzərə almaq lazımdır: "Xocalı soyqırımı beynəlxalq kriminal məhkəməsinin yaradılmasından əvvəl baş verib. Ona görə ona beynəlxalq məhkəmədə baxıla bilməz. Amma Xocalıda zərər çəkənlərin Avropa məhkəmələrinə kollektiv müraciətləri olsa, orada nə isə baş verə bilər. Hər halda, hüquqşünaslar məsələni ciddi araşdırmalıdır. Çünki aksiyalar hamısı lazımdır, beynəlxalq ictimaiyyətə həqiqət çatdırılmalıdır, amma hüquqi məcərdə addım atılsa, daha yaxşıdır. Məsələn, "Çıraqov və digərləri Ermənistanla qarşı" işinə bənzər prosedura start verə bilər".

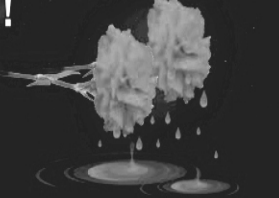
Rəsmi İrəvan həmin işlə bağlı qətnəməyə də əməl etmir. Bu mənada Xocalı ilə bağlı eyni vəziyyət təkrarlansa, sonda sanksiyalara start verə bilərimiz? T.Zülfüqarov: "Hüquqi qərar olanda təbii ki, bizim arqumentlərimiz də güclənir. Vaxtilə ingilislər tərəfindən çağırılan Malta tribunalında Ermənistanın iddiası əsasında saxta soyqırım tanınmayıb. Amma onlar buna məhəl qoymadan öz təbliğatını aparırlar. Bu baxımdan hüquqi qərar daha effektiv ola bilər. Soyqırımı tanımaq üçün beynəlxalq tribunal olmalıdır və bu qərarın əsasında soyqırım tanınmalıdır. Məsələn, Nürnberqdə yehudilərin soyqırımını beynəlxalq tribunal tərəfindən tanındı. Ruandadakı soyqırım Haaqa tribunalının qərarı əsasında tanındı. Belə bir tribunal vaxtilə Maltada, Britaniya tərəfindən təşkil olunub və ora Türkiyənin ora sürgün olunan hərbi və dövlət xadimləri gətirilib. Tribunal onların işlərinə baxandan sonra bu şəxsləri sərbəst buraxıb. Yəni beynəlxalq tribunal bu soyqırımı tanımayıb. Amma indi Malta tribunalını rusedilli axtarış sistemində tapmaq mümkün deyil. Hansı ki, orada qəti qərar qəbul olunub ki, 1915-ci hadisələrində soyqırım əməlləri yoxdur. Lakin ermənilər buna məhəl qoymadan təbliğat aparırlar".

Eks-nazir qeyd etdi ki, bizim Xocalı ilə bağlı beynəlxalq tribunala təşkil etməyimiz üçün hüquqi problemlər var: "Amma kriminal cinayətlərə öz məhkəmələrimizdə qiymət versək, ardınca beynəlxalq qurumlara müraciət etsək, bəlkə də qərarın qəbuluna nail ola bilərik. Amma bu, kollektiv müraciət olmalıdır. Yəni Xocalı soyqırımına məruz qalanların yaxınları kollektiv şəkildə Avropa Məhkəməsinə müraciət etməlidir".

Q.E.PASASOY,
"Yeni Müsavat"

26 Fevral 1992

XOCALI
soyqırımını
unutma!

Bütövlükdə Azərbaycan xalqına qarşı yönəldilmiş Xocalı soyqırımını öz ağılasığmaz qəddarlığı və qeyri-insani cəza üsulları ilə bəşər tarixində bir vəhşilik aktıdır. Bu soyqırım, eyni zamanda, bütün bəşəriyyətə qarşı tarixi bir cinayətdir.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

Xocalı Soyqırımı Azərbaycan xalqının XX əsrdə üzləşdiyi dəhşətli faciələrdən biri olmaqla Xatın, Liditsa, Oradur, Srebrenitsa soyqırımı kimi insanlıq tarixinə düşmüş qanlı olaydır. Xocalı faciəsinin günahsız qurbanlarının əziz xatirəsini ehtiramla yad edir, bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirik.

AVR·MED

AZ 1031, Azərbaycan, Bakı, Nizami Abdullayev, 4/47
Tel: +994 (12) 514 55 77 ; +994 (12) 514 55 88
Fax: +994 (12) 514 52 92
web: www.avromed.az

Musavat.com saytının facebook səhifəsindəki canlı yayımında ONA (Onlayn News Agency) rəhbəri Vüsalə Mahirqızı olub. Qonağımız yeni yaranan agentlik, onunla bağlı planları, media sektorundakı durum və bu sektorun gələcəyi ilə əlaqədar suallara aydınlıq gətirib.

Müsaibimiz öncə media sektoruna APA yox, ONA kimi qayıtlarının səbəbi barədə danışdı. Onun sözlərinə görə, APA yaxşı bir tarix idi və bunu bir çox ekspertlər zamanında da, indi də bildiriblər: "APA-nın gəlişi ilə Azərbaycan mediasında onlayn medianın, agentlik fəaliyyətinin yeni mərhələsi başlamışdı. APA-dan sonra çoxlu agentliklər yarandı, Azərbaycanda onlayn media infrastrukturunu formalaşdı. Ənənəsi olan media qurumları ilə yanaşı, yeniləri də yarandı. Biz hesab elədik ki, yeni bir mərhələ başlayıb. Təkcə Azərbaycanda yox, bütün onlayn media sektorunda internetə münasibətlə, onlayn mediaya münasibətdə yeni trendlər yaranıb. Buna görə də bir rebrendinq yaxşı olardı deyər düşündük və qərar verdik".

Müsaibimiz bildirdi ki, hazırda bəzi marketoloqlar agentliyin adındakı "onlayn" ifadəsindən istifadə edilməsini tənqid ediblər. O, bu fikri bildirenlərin "onlayn olmayan xəbər agentliyi yoxdur" arqumentindən çıxış etdiyini xatırlatdı: "Bəzi sözlər, ifadələr var ki, öz hərfi mənalardan çıxırlar. Onlayn olmaq artıq brendləşmiş bir ifadədir. Onlayn olmaq təkcə hərəkət ifadə etmir. Bu, həm də bir məzmunudur. Biz klassik informasiya agentliyi modelindən imtina edirik. Bu gün dünyanın illərlə mövcud olmuş agentliklərini yeniləri əvəz edir. Onlar o klassik strukturdan, hərəkətsizlik-

"ONA APA-dan da güclü agentlik ola bilər"

Vüsalə Mahirqızı: "Sıfırlanmaq bəzən çox yaxşıdır, stimuldur"

dən çıxma bilmirlər. Amma yeni, hərəkətli, sosial media trendləri ilə işləyən agentliklər önə çıxırlar. Tamamilə mənşərə deyis. Bəzi ölkələrdə ona portal, agentlik deyirlər. Azərbaycanın bütün bölgələrində ONA-nın müxbirləri olacaq. Dünyanın müəyyən nöqtələrində də ONA-nı təmsil edən əməkdaşlar olacaq".

ONA-nın Bakıda mərkəzi ofisi olduğunu xatırladan V. Mahirqızı bu dəfə daha çox müasir informasiya alətləri ilə işləmək istədiklərini vurğuladı: "APA olan zaman bizim internet televiziyamız vardı. O vaxt tamam fərqli format idl. Amma indi ONA-da canlı yayımların verilməsi, xəbərlərin canlı, video ilə verilməsi, debatların təşkil olunması, sosial medianın bizə verdiyi çox ciddi piar avantajlarından istifadə etmək planımız var.

Sosial şəbəkələr bütün informasiya alıcılarını bir yere toplayıb. Orada informasiyanın bazarlama üsulları var... Bütün başlanğıclar gözəldir. Arzu edirik ki, tarixdə və media gündəmində APA qədr yeri olan bir media brendi yaradaq. Xobbimiz yeni brend yaratmaq".

"ONA-nı APA-ya çatdırmaq sizin üçün çətin olmayacaqmı", sualına cavabda V. Mahirqızı bildirdi ki, APA artıq bir tarix, Azərbaycan mediasının, tədqiqatçılarının yaxşı xatırladığı bir media orqanıdır. Müsaibimiz ONA-nın APA-dan da güclü trend olacağını istisna etmədi: "Mənim hər zaman iki məsələdə mövqeyim dəyişməz qalır: pis əməkdaş yoxdur, pis rəhbər var. Bir də sözlərin əhəmiyyəti yoxdur, onları brendə çevirməyin əhəmiyyəti var. Çox dəbdəbəli bir sözü götürərsiz

və onun bir əhəmiyyəti olmaz. Hər şey həm də kollektivdən asılıdır. Kollektiv istəsə, ürək və ürəkli çalışmalar olsa, APA-dan da güclü agentlik ortaya qoya bilərik".

V. Mahirqızı APA-nın kollektivinin tam tərkibdə ONA-ya qayıtması ilə bağlı sualı cavablandıraraq deyir ki, heyətin bir qismi geri qayıdıb: "İşlə təmin olunmayanlar da vardı, təmin olunanlar da. Etik olaraq keçmiş əməkdaşlarımızın bir qisminə müraciət etdik. Müraciət etdiklərimizdən əsaslı səbəbləri olanlar da oldu ki, dönə bilmədilər. Amma müraciət etdiklərimizin 90 faizi qayıtdı. Yeni işçilər, əməkdaşlar da var. Tamamilə yeni sahələrdə eksperimentlərimiz də olacaq - ciddi analitik departament qurmaq istəyirik. Gənclər cəlb etmişik. Yeni imzaların yetişdirilməsi ənənəmiz əvvəlcədən də vardı, indi də davam edəcəyik. İnformasiya texnologiyaları sahəsində əvvəlki ilə müqayisə olunacaq qədər daha çox əməkdaşlar cəlb etmişik".

Yeni agentliyin tərkibində TV yaradılması planına gəlincə, müsaibimiz dedi ki, indiki halda TV planı yoxdur, çünki bu iş çox çətindir: "Orada böyük kollektivə ehtiyac var. Açıq deyək ki, bu sahədə mənim üçün ən böyük sual peşəkarların tapılmasıdır. İnternet yayınının reklam qarşılığı o qədər də böyük deyil. Burada çox ciddi re-

surslardan, avadanlıqlardan gedir söhbət".

Oxucu suallarını cavablandırarkən V. Mahirqızı bu dönmədə sınaqdan keçməyən dostlar məsələsinə də toxunub. Deyir ki, dostu hesab etdiyi adamlardan cəmi bir nəfər onun üçün ölüb: "Sıfırlanmaq bəzən çox yaxşıdır, stimuldur. Bəzən insanda rahatlıq yaranır. Belə rahatlığın olmaması, insanların update olunması yaxşıdır".

Real TV-nin rəhbəri Mirşahin Ağayevlə bağlı yönləndirilən sualın cavabında isə ONA rəhbəri bildirdi ki, M. Ağayev Azərbaycan mediasının nəhənglərindən biridir. Bunun danılmaz imza olduğunu deyən müsaibimiz son 7 aylıq müşahidələrində onu həm də yaxşı dost kimi tanıdığını vurğulayıb: "Bu ərəfədə mənə ən çox axtaran dostlardan biri də Mirşahindir".

Dinləyicilərdən birinin "Eynulla Fətullaevin APA-nın bağlanması hansı rolu vardı", sualını cavablayan müsaibimiz, ümumiyyətlə, APA-nın bağlanmasında onun heç bir rolunu olmadığını deyir: "Sadəcə, fikirlərini yazmışdı. Jurnalistdir, amma o, danılmaz peşəkar jurnalistdir. Kimsə deyər bilməz ki, Eynulla biliksizdir, intellekti azdır. Bu gün Azərbaycanda 5-10 jurnalistin adını çəkirlərsə, o sırada mütləq Eynulla'nın adı var. Əsas o deyil ki, pisə, ya yaxşıya danışsınlar. Əsas məsələ odur ki, laqeyd qalmırlar,

səni etiraf edirlər. Eynulla etiraf edilən jurnalistdir. Eynullanın mənə münasibətinə, nəse yazmağına görə onun peşəkarlığını dana bilmərəm. Məsələ başqadır ki, Eynulla niyə elə yazmışdı, Eynulla hansı məqamda özünü necə aparır. Bunlar artıq şəxsi məsələsindir. Xarakter məsələsidir. Onunla elə bir münasibətimiz yoxdur. Biz onunla heç vaxt yaxın dost olmamışıq. Sabah üz-üzə gələsək, yenə salamaşacağıq. Eynulla ilə aramızda heç bir konflikt yoxdur".

V. Mahirqızı ONA-nın xəbər boşluğunu dolduracağı ilə bağlı hər hansı anons vermədiyini də bildirdi. Müsaibimiz belə bir iddialarının olmadığını dedi: "ONA-nın heç bir əməkdaşı, başda da mən, heç vaxt "biz gəlirik, xəbər boşluğunu dolduracağıq" yazmayıb. Bunu yazan onlarla, minlərlə oxuculardır".

Tamaşaçılardan gələn "Rəddikəl müxalifətə yer verəcəksizmi?" sualına cavabda isə V. Mahirqızı dedi ki, hər kəsə eyni dərəcədə yer verirlər: "Biz o halda insanlara yer veririk ki, onlar bu tribunadan özlərinin dediklərini yeritmək üçün yox, xəbər mənbəyi kimi istifadə edirlər. Bura kimsə piar orqanı deyil. Bura Azərbaycan dövlətinin piar orqanıdır. Cənab prezidentin bütün xəbərləri, görüşləri yüksək səviyyədə ONA-da yayımlanacaq".

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Məsəvat"

Qəzetlərin satış və reklam problemlərinin həlli yolları

Mətbuat Şurası bu sahədə müəyyən tənzimlənmənin olması ilə bağlı təkliflər verib

Gündəmin əsas mövzularından biri də Prezident yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun qəzetlərin maliyyələşməsi üçün şərtləri dəyişdirməsindən sonra yaranmış durum və ona müvafiq olaraq qəzet satışının bərpa edilməsidir.

Belə ki, qəzetlər üçün minimum 5 000 tiraj və 2 000 yayım tələbi qoyulub. Lakin tirajın artması yeni satış məkanlarının açılmasını da zəruri edir. Media kapitanlarının görüşündə və müzakirələrində səslənən fikir də budur ki, qəzetlərin metro stansiyalarının çıxışında və insanların sıx toplaşdıqları digər yerlərdə satış təşkil olunmalı, o cümlədən səyyar satış bərpa olunmalıdır. Bundan başqa, tirajın artması və qəzetçiliyin daha keyfiyyətli mərhələyə qədəm qoyması əlavə xərclərin yaranması deməkdir. Belə olan halda qəzetlərin ayaqda durması üçün reklam bazarının genişləndirilməsinə ehtiyac var.

Son olaraq Mətbuat Şurasının sədri, deputat Əflatun Amaşov da Milli Məclisdə bu məsələni qaldıraraq və mətbuatın yeni durumu ilə bağlı tezisləri müvafiq dövlət qurumlarının nəzərinə çatdırıb.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Məsəvat" a açıqlama verən Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərli də bildirdi ki, bu məsələ Milli Məclisdə hökumət qarşısında qaldırılıb və həlli ilə

bağlı müəyyən qərarlar verilə bilər: "Mətbuat Şurasının İdarə Heyətində də metroda qəzet satışının bərpası və reklam bazarının formalaşması məsələsi çox geniş şəkildə müzakirə olundu. Çap mediasının yayımı ilə bağlı problemlər, qəzet köşkləri ilə bağlı məsələ ortaya çıxanda dəfələrlə müzakirələr olub. Bu dəfə isə KİVDF-nin son açıqlamasından sonra məsələ bir daha aktuallaşıb və Mətbuat Şurasının İdarə Heyətində müzakirə edilib. İdarə Heyətinin müzakirəsindən sonra təkcə yayımla bağlı deyil, ümumiyyətlə, çoxsaylı təkliflərdən ibarət paket hazırlanıb. Bu paketdə medianın gəlir mənbələrinin artırılması üçün çoxsaylı təkliflər öz əksini tapıb. Bunlardan biri yayım işidir. Peşəkarlar bildirir ki, ən yaxşı metro yayımlarıdır. Ancaq Mətbuat Şurası təkcə metrolarla bağlı təklif verməyib, ümumiyyətlə, yayım sənayesinin genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər olub".

M. Ələsgərli sözlərinə görə, təkliflər həm metroda qəzetlərin satışının bərpası, həm

de ucqar rayonlara və dağ kəndlərinə qəzetlərin çatdırılması ilə bağlıdır: "Həmçinin insanların intensiv hərəkət etdiyi yerlərdə, oxucu auditoriyasının geniş olduğu hər yerdə qəzet çatdırılması üçün təkliflər olub. Təkliflərdə o da qeyd olunub ki, köşklərin sayı da yetərli deyil. Adambaşına düşən köşklərin və qəzet satışı məntəqələrinin sayına görə də bizdə məhdudiyetlər var. Söhbət iri köşklərin qoyulmasından getmir. Əhəlinin intensiv hərəkət etdiyi yerlərdə mobil satış məntəqəsi qurmaq olar və ya əldə yayım təşkil etmək olar. Bu həm in-

sanların hərəkətinə mane olmaz, həm də qəzetlərin satışını təmin etmək mümkün olar. Qəzetlərin ənənəvi oxucuları olan rayonlara, kəndlərə çatdırılması məsələsi də aktualdır. Orada həmçinin reklam bazarında münasibətlərin tənzimlənməsi ilə bağlı təkliflər olub".

Sədr müavini onu da diqqətə çatdırdı ki, mətbuatın reklam məsələsi də yerində deyil və Azərbaycanın iqtisadi inkişafına uyğun gəlir: "Mediaya verilən reklamın göstəricisi reklam bazarı ölkənin iqtisadi inkişafı ilə ziddiyyət təşkil edir. Ona görə də Mətbuat Şurası bu sahədə

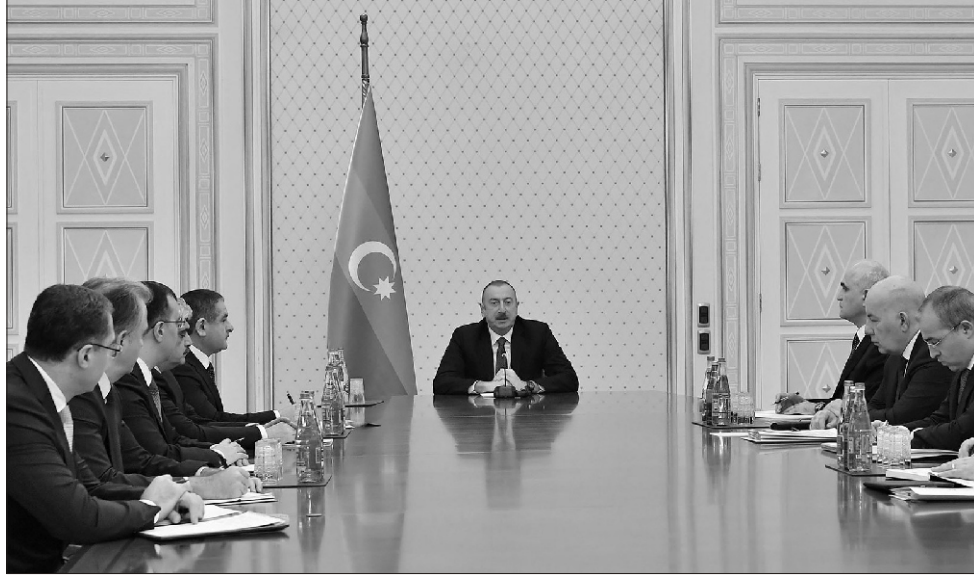
müəyyən tənzimlənmənin olması ilə bağlı təkliflər verib. Bu, təkcə kampaniya xarakterli deyil və KİVDF şərtləri dəyişdiyi üçün ortaya çıxmayıb. Bu məsələ zaman-zaman gündəmə gəlir. Bu şərtlər dəyişsə də, dəyişməsə də, biz hesab edirik ki, çap medianın yaşaması üçün bu addımların atılmasına zərurət var. Eyni zamanda o təkliflər paketində yer alan elə maddələr var ki, təkcə çap mətbuatı üçün deyil, ümumiyyətlə, onlayn media ilə bağlı da müəyyən məsələlər var ki, öz əksini tapmalıdır. Reklam məsələsinin həll olunması həm çap mətbuatının, həm də

elektron medianın yaşaması üçün zəruri olan şərtir. Əflatun Amaşov Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin iclasında olan məsələni ümumiləşdirib parlamentdə səsləndirdi. Parlamentdə edilən müraciətləri dövlət strukturları da eşidir və nəzərə alırlar. Ümumiyyətlə, Azərbaycan media məkanının inkişafı naminə bu təkliflər qəbul olunmalıdır. Bu məsələ təkcə Mətbuat Şurası və KİVDF-nin səlahiyyətində deyil. Ona görə də müvafiq dövlət qurumları buna reaksiya verməlidirlər, həmçinin məsələlərin müsbətə doğru dəyişməsi üçün öz səlahiyyətlərindən istifadə etməlidirlər".

Qeyd olunan məsələlərin həlli ilə bağlı qərarların verilməsinə gəlincə, M. Ələsgərli vurğuladı ki, bu məsələlər dövlət strukturlarından asılıdır: "Reklam məsələsi birmənalı şəkildə dövlətdən asılı deyil. Dövlət qurumları öz büdcələrində nəzərdə tutulan reklam özlərinin düzgün bölüşməsinə təmin etməklə bu sahədə stimullaşdırıcı rol oynaya bilərlər. Ancaq onlar yalnız stimulaşdırıcı deyil, həm də reklamverənlər üçün dövlət qurumları deyil, özəl müəssisələr də var. Və ya xüsusi bir mexanizm yaratmaqla, reklam və sosial elanların paylanması bir nizam yaratmaq olar. Xüsusi bir struktur yaradılsa da, burada dövlət qurumlarının üzərinə müəyyən işlər düşür".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**
"Yeni Məsəvat"

Fevralın 25-də prezident İlham Əliyevin yanında sosial-iqtisadi məsələlərə həsr olunmuş müşavirə keçirilib. Müşavirədə çıxış edən prezident bildirib ki, ilin birinci ayının sosial-iqtisadi göstəriciləri yüksək olub. Belə ki, yanvar ayında iqtisadi artım təxminən 3 faiz təşkil edib, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı 14 faiz artıb: "İqtisadi, makroiqtisadi vəziyyət sabitdir, manatın məzənnəsi bir ildən çoxdur ki, sabit olaraq qalır, inflyasiya ən aşağı səviyyədədir. Yəni bütün bunlar görülmüş işlər nəticəsində mümkün olub və bir daha onu göstərir ki, sosial və iqtisadi islahatlara alternativ yoxdur. 2019-cu ilin sonrakı aylarında da çox ciddi islahatlar aparılacaq və dərinləşdiriləcək ki, ölkəmizin hər bir sahəsində inkişaf, tərəqqi olsun, vətəndaşlar daha da yaxşı yaşasınlar".

lərimiz, büdcə gəlirlərimiz artır, artacaq və artmalıdır".

Bu, çox ciddi sosial əhəmiyyəti olan addımdır
Millət vəkili, Milli Məclisin İqtisadiyyat, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov prezidentin çıxışında qeyd etdiyi sosial-iqtisadi islahatların həyata keçiriləcəyinin ötən il ölkədə keçirilən prezident seçkilərindən sonra gözləndiyini bildirir: "Mən elə o vaxtlar da demişdim ki, cənab prezident ciddi islahatlar həyata keçirəcək. Biz artıq bunu real həyatda görürük. Şəhid hərbi qulluqçular üçün sığorta haqqının

nin ölkənin ən mühüm sosial problemlərindən biri olduğu qənaətinə gəlir: "Bizim mərkəzin apardığı rəy sorğusu da göstərmişdi ki, problemlə kreditlər məsələsi əhalini ən ciddi narahat edən məsələlərdən biridir. Bu gün Azərbaycan prezidenti də öz çıxışında bu məsələyə geniş şəkildə toxundu. Problemin həlli ilə bağlı dövlət başçısı tərəfindən artıq göstəriş verilib. Xatırlatmaq istərdim ki, 2015-ci ildən İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzi (CESD) tərəfindən problemlə kreditlərin həlli ilə bağlı üçtərəfli mexanizm tətbiq edililib. Üçtərəfli mexaniz-

Prezidentdən sosial sahədə yeni inqilabi qərarlar

Sosial müavinətlər artırılır, problemlə kreditlər həll edilir, minimum əmək haqqının yenidən artımı ilə bağlı təkliflər hazırlanır; **dövlət başçısı**: "Təqribən 2 milyon 200 min əhali dövlətin sosial təşəbbüsündən faydalanacaq"

Yanvarda gəlirlər artıb

Prezident qeyd edib ki, aparılan iqtisadi islahatlar, şəffaflıqla bağlı görülmüş işlər büdcə daxilolmalarına da müsbət təsir göstərmişdir. Vergi orqanları plandan əlavə 80 milyon manatdan çox vəsait toplamışlar. Gömrük orqanları isə plandan əlavə 20 milyon manatdan çox vəsait toplamışlar və ümumi daxilolmalar 105 milyon manat artmışdır, təkcə bir ay ərzində. Bu, nəyi göstərir? Onu göstərir ki, bu sahədə aparılan islahatlar, şəffaflıqla bağlı atılan addımlar öz nəticəsini verir. Bu gün islahatların dərinləşməsi üçün çox gözəl şərait yaradılıb".

Yanvarda Dövlət Neft Fondunun gəlirləri də əhəmiyyətli dərəcədə artıb: "Mən bu məsələ ilə bağlı dəfələrlə öz fikirlərimi bildirmişəm. Hələ keçən ilin sonunda bildirmişəm və bu ilin əvvəlində demişəm ki, biz əlavə gəlirləri, ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəltməliyik. Çünki bu, bizim üçün prioritet məsələdir, vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşdırılması ən başlıca vəzifəmizdir. Bu istiqamətdə artıq bir çox ciddi addımlar atılıb və atılacaq. Ümumiyyətlə, bildirmək istəyirəm ki, 2019-cu il sosial inkişaf, əhalinin sosial müdafiəsi baxımından başqa illərdən fərqlənən il olacaqdır".

Prezident bildirib ki, bu ilin sonuna qədər şəhid hərbi qulluqçular üçün sığorta haqqının ödənməsi prosesi başa çatacaq: "Bununla paralel olaraq, şəhid ailələri ilə görüşdə onlar məsələ qaldırdılar ki, müavinətlər də artsın. Dərhal fərman imzalandı və bu müavinət 242 manatdan 300 manata artırıldı. Maddi imkanlarımız artıqca, əlbəttə ki, daim bu məsələ diqqət mərkəzində olacaqdır. Bu yaxınlarda Əfqanıstan veteranlarının müavinəti də artdı - 220 manatdan 300 manata qalxmış-

dır. Bu da ədalətli yanaşmadır. Bir sözlə, bütün bu məsələlərlə bağlı biz ardıcıl olaraq öz siyasətimizi aparırıq. Maddi imkanlarımız artıqca, ilk növbədə, bu məsələləri həll edirik".

İ.Əliyev qeyd edib ki, minimum əmək haqqı məbləğinin artırılması davamlı olacaq: "Bu il biz minimum əmək haqqını əhəmiyyətli dərəcədə artırıq - 38 faiz. Bu, böyük artımdır, 130 manatdan 180 manata qalxıb. Bu, 600 min insanı əhatə edir. Ancaq o da həqiqətdir ki, bu rəqəm bizi heç də razı sala bilməz. Ona görə müvafiq göstərişlər verildi ki, minimum əmək haqqının gələcək artımı ilə bağlı təkliflər hazırlansın. İndi bunun maliyyə yükünü, əlbəttə ki, biz qiymətləndirməliyik. Əlbəttə ki, gələcəkdə minimum əmək haqları və pensiyalar ardıcıl olaraq artırılacaq".

Problemlə kreditlər məsələsinin həlli mexanizmi işlənir

Ölkə prezidenti əhalini narahat ciddi bir problemin həlli istiqamətində işlər aparıldığını deyib: "Vətəndaşları narahat edən məsələlərdən biri də problemlə kreditlərlə bağlıdır. Bu məsələ artıq neçə vaxtdır ki, müzakirə olunur. Hökumət üzvlərinə müvafiq göstərişlər verilmişdir. Keçən ildən başlayaraq çox fəal iş aparılır, təkliflər hazırlanır. Bilirəm ki, Milli Məclisdə də bu məsələ müzakirə olunur. Müxtəlif

təkliflər səsəndirilir. Əlbəttə, biz istəyirdik ki, bu məsələ ciddi ictimai diskussiyalara da səbəb olsun və buna nail olduq. Ancaq deyə bilərəm ki, bu məsələ ilə son mərhələdə işçi qrupu çox ciddi məşğuldur. İki aydan çoxdur ki, təkliflər üzərində iş aparılır. Bu, o qədər də sadə məsələ deyil. Biz bu məsələni həll etməklə əsas vəzifəni vətəndaşların rifah halının yaxşılaşmasında, onların maliyyə yükünün azaldılmasında görürük. Bu, ilk növbədə, ciddi sosial təşəbbüs kimi qəbul edilməlidir.

Deyə bilərəm ki, bir neçə ay ərzində aparılan çox ciddi müzakirələr artıq nəticəyə gəlməyə şərait yaradır. Ümid edirəm ki, biz bu təhlilin son mərhələsindəyik. Yaxın gələcəkdə bu məsələ də öz həllini tapacaq və Azərbaycan bu məsələnin həlli ilə bağlı da öz liderliyini göstərəcək və çox ciddi nümünə göstərəcək. Çünki biz bilir ki, buna oxşar addımların atılması ilə bağlı bəzi ölkələrdə müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir, ancaq onlar icra edilməmişdir. Yəni burada xoş niyyətin olması əsas şərt deyil. Burada, əlbəttə ki, düzgün təhlilin aparılması və vətəndaşlar üçün ən məqbul variantın seçilməsidir. Əlbəttə ki, bizim buna maliyyə imkanlarımızın çatması məsələsi də ön plandadır. Bu gün, sadəcə olaraq, anons vermək istəyirəm ki, bu məsələ artıq yekunlaşmaq üzrədir".

Böyük sosial paket hazırlanır

Prezidentin sözlərinə görə, artıq bir neçə aydır ki, ciddi sosial paket üzərində iş aparılır: "Bu sosial paketin ilk təzahürləri haqqında mən artıq bildirdim, minimum əmək haqqının, minimum pensiyaların, tələbələrin təqaüdlərinin artırılması, digər ödənişlərin verilməsi bütün böyük sosial paketin tərkib hissəsidir. Eyni zamanda sosial müavinətlərlə bağlı olan məsələ də öz həllini tapacaq. Sosial müavinətlər çox əhəmiyyətli dərəcədə artırılacaq.

Yeni bütün bunlar - bu çox böyük proqram 500 mindən çox əhalini əhatə edəcək. Sadələşdirilmiş bütün bu təşəbbüsləri eğer biz təhlil etsək, o cümlədən problemlə kreditlərdən əziyyət çəkən vətəndaşların da sayını müəyyən etsək, təqribən 2 milyon 200 min əhali dövlətin sosial təşəbbüslərinin icrasından böyük dərəcədə faydalanacaq. Bu, çox ciddi sosial paketdir. Bir daha demək istəyirəm ki, bu paketin reallaşması, ilk növbədə, bizim güclü siyasi iradəmizə söykənir. Çünki mən dəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Eyni zamanda bizim maliyyə imkanlarımız buna imkan verir. Maliyyə imkanlarımızı biz əldə etmişik, biz yaratmışıq. Məhz aparılan islahatlar nəticəsində bizim gəlir-

ödənməsinə dair ilk fərmanı oldu. Böyük bir məbləği əhatə edir. Daha sonra minimum əmək haqqı yaşayış minimumu səviyyəsinə qaldırıldı. Eyni zamanda minimum pensiya məbləği 160 manata çatdırıldı. Bundan əlavə, evinə "kupon" ala bilməyən minlərlə insanın problemini həll edəcək bir fərman imzalandı. Bu gün də geniş iclas keçirilib, cənab prezident orada da sosial islahatlarla bağlı danışdı, bu məsələlərə toxundu. Bildirdi ki, bu islahatlar, addımlar davam edəcək".

Prezidentin problemlə kreditlərlə bağlı dediklərinə toxunan millət vəkili qeyd edir ki, bu məsələ uzun müddətdir ölkə əhalisini narahat edir: "Mən və həmkarım Əli Məsimli həm problemlə kreditlərlə bağlı, həm də bank sektorunda sağlamlaşdırma yolları ilə bağlı təkliflər də hazırlayıb vermişik hökumətə. Bu, çox mühüm məsələdir, əhali üçün də, bank sektoru üçün də önəmli böyükdür. Bildiyiniz kimi, məhkəmələrdə kifayət qədər işlər var, insanların əmlakı, evləri əllərindən alınır. Buna görə də cənab prezidentin verdiyi göstərişə uyğun olaraq məsələ ilə bağlı təkliflər hazırlanır. Bu ciddi problemin həllində göstərdiyi mövqeyə görə cənab prezidentə təşəkkürlərimi bildirirəm".

İqtisadçı-ekspert, İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin rəhbəri Vüqar Bayramov problemlə kreditlər məsələsi-

min mahiyyəti ondan ibarətdir ki, fərq üç tərəf arasında - müştəri, bank və dövlət arasında bölüşdürülsün. Əgər kredit 0,78 manat məzənnəsi ilə götürülsə, o zaman 10 min dollar 7800 manat idisə, indi 10 min dollarlıq kreditin əsas hissəsi 17 min manatdır. Bunun üstünlüyü ondan ibarətdir ki, hər bir tərəf fərqi üçdə-birini üzünə götürür. Digər tərəflər də üçdə ikisini üzünə götürdüysə, görə heç bir tərəfə ağırlıq düşmür. Dövlət daha az vəsait ayırmaqla və ciddi maliyyə yükü olmadan problemi həll edə bilər. Banklar gəlir əldə ediblər, güzəşt etmək imkanına malikdirlər və üçdə biri üzünə götürə bilərlər. Bu halda vətəndaş dollar kreditini 1.70 məzənnəsi ilə deyil 1.06 məzənnəsi ilə ödəyəcək və eləcə də faizlərdə güzəşt təklif edilir. İndiki halda bizim təklif etdiyimiz güzəşt mexanizminin qəbul edilib tətbiq olunmasını daha məqbul hesab edirik".

V.Bayramov fikrincə, sosial sahədə həyata keçirilən tədbirlər müstəqil vətəndaş cəmiyyəti institutları tərəfindən monitorinq olunmalıdır: "Çünki bəzi hallarda sosial proqramların icrası ilə bağlı fərqli fikirlər meydana çıxır. Məsələn, hazırda özünü-məşğulluq proqramı ilə bağlı bəzi fikirlər var. Buna görə də belə proqramların vətəndaş cəmiyyəti institutları tərəfindən monitorinq olunmasına şərait yaradılmalıdır".

İqtisadçı-ekspert hesab edir ki, növbəti mərhələdə Azərbaycanda orta pensiya məbləğinin ölkə üzrə orta aylıq əmək haqqının 60 faizinə çatdırılması istiqamətində işlər aparılmalıdır: "Bu, beynəlxalq standartlara uyğun bir addım olar. Etiraf etmək lazımdır ki, son vaxtlar bir sıra ciddi sosial xarakterli addımlar atılıb. Bu addımları təqdir etməklə yanaşı, problemlə kreditlər məsələsinin həllinə dair təşəbbüsü xüsusi qeyd etməyə ehtiyac duyuruq".

□ **Dünya SAKIT, "Yeni Məsavat"**

Deputat, Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Arif Rəhimzadə "Yeni Müsavat"a geniş müsahibə verib. Gündəmdəki müxtəlif məsələlərdən bəhs edən söhbətimiz zamanı komitə sədri sensasion açıqlamalar verdi, məsələlərə özünəməxsus yanaşmaları ilə bəzi hallarda bizi xeyli təəccübləndirdi. Adətən bir çoxlarının "quru adam" kimi xarakterizə etdiyi Arif Rəhimzadə əslində həmin şəxslərin təqdim etdiyi kimi deyilmiş. Üstəlik, çox dəqiq adam imiş. Görüş yerinə - Əhmədliyəki "Heydər parkı"na danışırdıqdan da bir neçə dəqiqə əvvəl gəlmişdi. Hətta parkı gəzib-dolaşmağa da vaxt tapmışdı. Heydər Əliyevin abidəsi qarşısında başlayan söhbətimizi təqdim edirik:

- Arif bəy, sizi adətən Heydər Əliyevə ən sadıq insanlardan biri hesab edirlər. Necə qarşılayırsınız belə fikirləri?

- Hesab edirəm ki, Heydər Əliyevə sadıq insanlar çoxdur, sadəcə, onların fikirlərini ifadə etməyə imkanı olmayıb. Mən o vaxt deputat olmuşam, tribunada çıxış etmişəm, ona görə də bəzəndə belə rəy yaranıb. Ancaq onu istəyənlər, onun tərəfdarı olanlar az deyil. Ona görə də mən özümü ilahiləşdirmək, qəhrəman kimi təqdim etmək fikrində deyiləm.

- İndiyədək bu parkda olmuşdunuzmu?

- Sözü doğrusu, park yeni yaradılarda bir-iki dəfə gəlmişdim. Amma geniş gəzib görməmişdim.

- Arif bəy, bu günlərdə növbəti dəfə mətbuatda və sosial şəbəkələrdə deputatların yaşı ilə bağlı müzakirələr aparıldı. Bildirildi ki, deputatların 42-sinin yaşı 65 və 65-dən yuxarıdır. Bu sıradakı çəkilən deputat olaraq siz parlamentin tərkibi barədə əsaslandırılan fikirlərə münasibətiniz necədir?

- Deputat seçilmək istəyənlər bir neçə şərthə müvafiq olmalıdırlar. Namizədin seçiləcəyi dairədə nüfuzu, real seçilmək imkanı və siyasi partiya tərəfindən namizədliliyi irəli sürülənlər üçün onun mənsub olduğu partiyanın bu məsələyə münasibəti əsas məsələlərdir. Deputat seçilmək istəyənin müəyyən dünyagörüşü, bilik səviyyəsi, həyat təcrübəsi də olmalıdır. Deputat olmaq üçün heç də müəyyən bir yaş əsas deyil. Əlbəttə, mən aşağı yaş məhdudiyyətini nəzərdə tutmuram. Yuxarıda qeyd etdiyim şərtlər həlledicidir. Digər tərəfdən, cəmiyyətdə yaşlılarla bərabər, cavan nəslin nümayəndələri də mövcuddur. Onlar da həm dövlət işində, həm də seçkilər orqanlarında təmsil olunmalıdırlar və olunurlar da.

- Növbədənəkar parlament seçkilərinə hazırlıq görüşünüzü iddiaları sənədir. YAP-ın Siyasi Şurasının və İdarə Heyətinin üzvü olaraq yaqın sizin dəqiq məlumatınız var...

- Düşünürəm ki, növbədənəkar parlament seçkilərinin keçirilməsinə elə bir əsas yoxdur. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 84-cü maddəsinin II hissəsində nəzərdə tutulur ki, Milli Məclisin hər çağırışının seçkiləri beş ildən bir noyabr ayının birinci bazar günü keçirilir. Düzdür, məlum səbəblərə görə Milli Məclisin 125 deputatından 119-u fəaliyyət göstərib. Belə vəziyyət müəyyən çətinliklər yaratsa da, Milli Məclis üzünə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirir.

- Növbəti parlament seçkilərinə qatılmaq fikriniz varmı?

- Seçkilərə iki ilə yaxın vaxt var. Yeni Azərbaycan Partiyası o vaxt hesab etsə ki, seçildiyim gündə daha yaxşı namizəd

sə də, deputatlar susqunluğuna görə ittiham olunur. Siz söyüş söyünlərlə mübarizənin hansı şəkildə tərəfdarısınız? Siyavuş Novruzov söyünlərə onların dili ilə cavab verməyə çağırırdı, siz nə təklif edirsiniz?

- Birinci deməliyəm ki, etik qaydalara əməl etmək hər kəsin borcudur və fikirlərini söyüş formasında ifadə edənlərə mü-

yanında ondan soruşdum ki, o vaxtlar Heydər Əliyevə qarşı layiqsiz ifadələr işlədən sən idinmi? O, özünü itirdi və cavab vermə bilmədi. Onda ona dedim ki, mənimlə salamlaşma və sən adlı adamı tanımırəm! Görəndə ki, o, liftin qarşısında dayanıb, mən onunla bir kabinəyə minmədim. Yəqin ki, xalqımızın ədəb-ərkanına uyğun digər for-

sa dövrə aid etmək düzgün olmazdı. Belə münasibət ölkə vətəndaşlarına olan hörmət və ehtiramdan irəli gəlir.

Misal üçün, Şamaxıda baş verən zəlzələ barədə. Bütün dünyada qəbul olunmuş təcürübə var və bizim vətəndaşlarımız da bilir ki, mülkiyyətdə olan əmlak təbii fəlakətlərdən sığortalıdır. Belə hallar

liyətini dərk etməli, bütün sahələrdə qanunun tələblərinə əməl etməliyik. Biz bəzən özümüzdən məsuliyyət tələb etmərik, xırda məsələlərin həllində də özümüzü cənab prezidentə tuturuq.

Bu yaxınlarda bir nəfər mənə müraciət etdi ki, 9 mərtəbəli evin birinci mərtəbəsində yaşayır. Şikayətləndi ki,

Arif Rəhimzadədən "Yeni Müsavat"a

sensasion açıqlamalar

"Ona dedim ki, mənimlə salamlaşma və sən adlı adamı tanımırəm"

var, mən bu qərarla razılaşaçağam.

- Arif müəllim, sosial şəbəkələrdə varsınız? Ümumiyyətlə, orada yazılanları izləyirsinizmi?

- Sosial şəbəkələrdə varəm. Lakin nadir hallarda ona müraciət edirəm. Yeni sizin dediyiniz kimi orada yazılanları mütəmadi qaydada izləmirəm. Amma hər bir fərd dediyinə, hərəkətinə görə məsuliyyət daşmalıdır. Hesab edirəm ki, sosial şəbəkələrdə əxlaq zidd, tərbiyəsiz çıxış edənlərə qarşı

xalifət deməyi düzgün hesab etmirəm. Müxalifət deyəndə biz nəzərdə tuturuq ki, fərqli fikirdə olan bir siyasi qüvvə var və bu qüvvə ölkədəki inkişafın daha faydalı yolunu təklif edir. İnsanlara fikirlərini söyüşlə, təhqirlə çatdırmaq istəyənlər müxalifət deyil, bunlar əxlaqsız, tərbiyə görməyən insanlardır. Söyüşlə, təhqirlə mübarizə forması seçənlərə münasibət bildirməyə Azərbaycanın hər bir vətəndaşı borcludur. Əlbəttə, biz onların səviyyəsinə düşə

mada da münasibət bildirmək olar.

- Çox ilginç məqama toxundunuz. Deyə bilərsinizmi, kimdir həmin deputat?

- Mən hesab edirəm ki, onun özünün əzabı özünə bəsdir. Bu mənada həmin deputatın adını açıqlamağa ehtiyac yoxdur.

- Heç olmasa adının baş hərfini deyə bilərsinizmi?

- (Gülərək) Yox, heç orta hərfini də deyə bilmərəm.

- Arif müəllim, prezident İlham Əliyevin son addımları,

"İnsanlara fikirlərini söyüşlə, təhqirlə çatdırmaq istəyənlər müxalifət deyil, bunlar əxlaqsız, tərbiyə görməyən insanlardır"

qanunvericiliyin yol verdiyi qaydada məsuliyyət tətbii olunmalıdır. İnternet vasitəsilə anonim çıxışların qarşısı alınmalıdır. Bu, tək bizim probleminiz deyil, ümumdünya problemi. Odur ki, nə qədər tez öz həllini tapsa, cəmiyyət bir o qədər tez bu beladan azad olar.

- YAP-ın icra katibinin müavinini, deputat həmkarınıza bir neçə dəfə deputatların müraciət edərək "söyüş müxalifəti"ni qarşı aktiv mübarizəyə çağırıb. Bir sıra hallarda konkret adlar çəkilmə-

bilmərik. Hesab edirəm ki, onların söyüşləri istədikləri insanlara deyil, məhz öz ünvanlarına yönəlir və cəmiyyət belələrini özündən uzaqlaşdırmalıdır.

- Maraqlıdır, belələrinə sizin cavabınız necə olur?

- Özümə aid bir misal gətirmək istəyirəm. Hazırda Milli Məclisin üzvü olan bir deputat 90-cı illərin əvvəlində Heydər Əliyevə qarşı layiqsiz ifadələr işlədib. Mən onu üzdən yaxşı tanımırdım. Biləndə ki, o, həmin adamdır, bir qrup deputatın

sərəncamları, əhalinin müxtəlif təbəqələri ilə təmasları geniş müzakirələrə səbəb olub. Bir sıra müşahidəçilər ölkədə yeni mərhələnin başladığını söyləyirlər. Sizin qənaətiniz necədir?

- Prezident İlham Əliyev fəaliyyətinin bütün dövrlərində əhalinin müxtəlif təbəqələri ilə fəal təmasda olub. Azərbaycanda baş verən təbii fəlakətlər zamanı cənab prezident insanlara lazım olan bütün köməliyi edib. Düşünürəm ki, ölkə başçısının belə hərəkətlərini hansı-

baş verdikdə aldıkları sığorta vəsaiti hesabına əmlaklarına dəyən ziyanı bərpa edə bilərlər. Əfsuslar olsun ki, bu haqda müvafiq qanunvericiliyin olmasına, lazımı izahat işlərinin aparılmasına baxmayaraq, biz bu məsələyə məhəl qoymuruq. Sonuncu təbii fəlakət zamanı və ondan əvvəlki dövrdə də əhaliyə dəyən ziyan cənab prezidentin göstərişi ilə dövlət tərəfindən tam olaraq ödənilib. Dövlət başçısı bunu etməyə də bilər və heç kəsin haqqı yoxdur ki, onu qinasın. Lakin İlham Əliyev insanların çətin günlərində həmişə onların yanında olub və lazımı tədbirlərin operativ qaydada həyata keçirilməsini təmin edib. O ki qaldı ölkədə yeni mərhələnin başlanması, dövlətin iqtisadi imkanları artdıqca sosial-iqtisadi inkişafın istiqamətləri və idarəetmə sistemi təkmilləşir. Təbii ki, bu işlərin ideya müəllifi və təşkilatçısı yenə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevdir.

- Arif bəy, sizin hakimiyyətin sadıq müdafiəçisi olduğunuz, prezidentə sədaqətinizə kimsə şübhə etmir. O mənada münasibətiniz çox maraqlıdır, ölkədə hansı addımların atılmasına zəruri ehtiyac var?

- Hesab edirəm ki, cənab prezident tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər, o cümlədən idarəetmədə olan dəyişikliklər məhz bu məsələyə yönəldilib. Biz Stalin dövründə yaşamırıq, onda kolxoz və ya sovxozun bağından bir kiloqram meyvə yığan insanlar məhkum edilir, yaxud fəaliyyətində hər-hansı səhvə yol verənlər sürgün olurdular. Biz demokratiya dövründə, azadlıq və sərbəstlik şəraitində yaşayırıq və hər birimiz həyatda, fəaliyyətimizdə üzərimizə düşən vəzifələrin məsu-

yuxarı mərtəbələrdə yaşayanlar zibilli, hətta uşaq bezini belə, aşağı mərtəbəyə atırlar. Hər gün binanın giriş meydançasında çoxlu zibil toplanır. Mənim iradlarıma evin sakinləri məhəl qoymur və oranı mən təmizləmək məcburiyyətində qalıram.

Hesab edirəm ki, həyatımızda belə hallara qarşı lazımı ictimai fəallıq göstərmirik, nöqsana yol verənlərə qarşı ictimai olaraq ödənilib. Dövlət başçısı bunu etməyə də bilər və heç kəsin haqqı yoxdur ki, onu qinasın. Lakin İlham Əliyev insanların çətin günlərində həmişə onların yanında olub və lazımı tədbirlərin operativ qaydada həyata keçirilməsini təmin edib. O ki qaldı ölkədə yeni mərhələnin başlanması, dövlətin iqtisadi imkanları artdıqca sosial-iqtisadi inkişafın istiqamətləri və idarəetmə sistemi təkmilləşir. Təbii ki, bu işlərin ideya müəllifi və təşkilatçısı yenə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevdir.

- Sizcə, bir sıra məmurlar niyə xalqa prezident qədər yaxın olmaq istəyirlər?

- Məmurlar da bizim içimizdən olan adamlardır, onlar hansısa başqa ölkədən gəlməyiblər. Və cənab prezidentin dediyi kimi: "Bütün dövlət məmurları - prezidentdən başlayaraq lap aşağı səviyyəli məmura qədər hər kəs bilməlidir ki, bizim əsas vəzifəmiz xalqa xidmət etməkdir. Yerli icra orqanları diqqətli olmalıdırlar, problemləri həll etməlidirlər". Bu tapşırığın məsuliyyətini həmmimiz anlamalı və icrasını təmin etməliyik. Hər yerdə nöqsanlar var. Harada nöqsan yoxdur? Bəlkə Amerika, Fransa, ya İngiltərədə yoxdur? İntəhası nöqsan var ki, düzələsindir. Nöqsan çox vaxt siyasi xəttin nəticəsi deyil, ayrı-ayrı şəxslərin səhlənkarlığı nəticəsində olur.

- Bəs talançılıq? Məsələn, prezidentin etimad göstərdiyi məmurun bir gün dövlətin, xalqın sərvətlərini taladığı üzə çıxarsa, onda necə? Belələri ilə necə mübarizə aparmaq lazımdır?

(davamı növbəti sayımızda)

□ Elşad PAŞASOY, "Yeni Müsavat"

Aprel ayında növbədənənar parlament seçkilərinin keçirilməsi gözlənilirdi. Lakin ilin ilk aylarından ölkədə ciddi sosial islahatların başlanması və bu prosesin hazırda hökuməti daha çox məşğul etməsi, həmçinin ölkə daxilində və regionda müşahidə olunan siyasi proseslər, hərəkatlılıq apreldə növbədənənar seçkiyə gedilməsi məsələsini bir müddət üçün arxa plana keçirib. Bu barədə "Yeni Müsavat" a daxil olan məlumatda deyilir. Xəbərdə qeyd edilir ki, ötən ilin sonlarında yuxarı dairələrdə yazda növbədənənar parlament seçkilərinin keçirilməsi məsələsi barədə demək olar ki, yekdül mövqe formalaşmışdı. Rəsmi qərarın fevralın sonlarında veriləcəyinə qədər məsələ dəyişib. Yuxarıda sadalanan səbəblər üzündən növbədənənar seçki məsələsində hələlik bir qədər gözləmək məqsəduyğun sayılıb.

Məlumatla görə, bu ilin sonunda-dekabrın 27-də bələdiyyə seçkilərinin keçiriləcəyi faktoru da növbədənənar parlament seçkiləri məsələsində təəddüdlər yaradıb. Bununla belə, mənbə bildirir ki, növbədənənar seçki məsələsi hələ gündəmdən tam olaraq da çıxmayıb. Sadəcə, bir müddət üçün gözləmə mövqeyi seçilib.

Bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq işə davam edir. Seçki Məcəlləsinin tələbinə əsasən 2019-cu il yanvar ayının əvvəllərindən etibarən ölkə üzrə seçici siyahısının dəqiqləşdirilməsi həyata keçirilir. Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, siyahıların yüksək səviyyədə dəqiqləşdirilməsi üçün bu geniş miqyaslı işə respublikadakı bütün aşağı seçki komissiyalarının otuz mindən artıq üzvü cəlb olunub və dəqiqləşdirmə prosesində həm Daxili İşlər Nazirliyi və Ədliyyə Nazirliyinin müvafiq orqanları, həm də yerli icra strukturları və bələdiyyə qurumları ilə sıx əməkdaşlıq edilir. Qanunvericiliyə uyğun olaraq, vahid seçici siyahısının tərtib edilməsi ilkin olaraq məntəqə seçki ko-

dirməkdədirlər. Bu proses isə aprelin 5-dək yekunlaşmalı və respublika üzrə ilkin seçici siyahıları Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilməlidir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası da öz növbəsində vahid seçici siyahısının ölkə üzrə tərtib edilməsini həyata keçirəcək. Xəbərdə bildirilir ki, bu prosesə ən gec may ayının sonuna qədər yekun vurulması və ölkə üzrə yenidən tərtib olunan vahid seçici siyahısının Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəsmi in-

nəzərə alsaq, seçici siyahılarının indidən hazırlanması növbədənənar parlament seçkilərinin nə zaman keçiriləcəyi barədə son zamanlar yayılan xəbərləri yada salır. Seçici siyahılarının hazırlanması prosesinə isə ən gec may ayının sonuna qədər yekun vurulacağı bildirilir. Bu məqama diqqət çəkən siyasi ekspertlər hesab edir ki, seçici siyahılarının indidən tərtib olunması və prosesin may ayında yekunlaşmasının nəzərdə tutulması növbədənənar

Ölkə üzrə seçici siyahıları hazırlanır

Bələdiyyə, yoxsa növbədənənar parlament seçkilərinə hazırlıq?

missiyaları tərəfindən aparılıb. Məntəqə seçki komissiyalarının üzvləri yerli icra orqanları və bələdiyyə qurumları tərəfindən təqdim edilən məlumatlar əsasında öz məntəqələrinin seçici siyahısını dəqiqləşdirərək, məntəqələr üzrə tərtib olunan seçici siyahılarını müvafiq dairə seçki komissiyalarına təqdim ediblər.

Hazırda dairə seçki komissiyaları seçici siyahılarını yoxlayaraq əlaqədar qurumlardan daxil olan məlumat və statistik göstəriciləri bir daha təhlil etməkdə və öz hüduqları daxilində müvafiq seçki dairələri üzrə ilkin seçici siyahılarını dəqiqləş-

ternet səhifəsində yerləşdirilərək ictimailəşdirilməsi nəzərdə tutulur.

27 dekabr-bələdiyyə seçkilərinə hələ xeyli vaxt qaldığını

parlament seçkilərinin yayda keçiriləcəyi ehtimalını da yaradır.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Fuad Abbasov Abbas Abbasovun keçmiş təşkilatının iki üzvünə cəbhə açdı

Fazil Mustafa: "Rusiya hüquq-mühafizə orqanları ilə birgə iş aparılmalıdır"

Azərbaycanlı-çexen münafiqəsinin qarşısını alan Rusiya İnformasiya Təşəbbüsləri Mərkəzinin rəhbəri, jurnalist Fuad Abbasov dünən rəhbəri olduğu internet televiziyası "Misra TV" vasitəsilə canlı yayım edərək Rusiyada yaşayan həmvətənlərinə müraciət edib.

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, müraciətdə prioritet məsələlərdən biri Rusiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Milli Mədəni Muxtariyyətinin Moskva regional bölməsinin sədri Ağadadaş Kərimovun tutduğu vəzifədən uzaqlaşdırılması üçün həmrəylik istəyi olub.

Bu, həmin Ağadadaş Kərimovdur ki, Moskvada Azərbaycan və Çexistan rəsmiləri arasında keçirilən görüşdən qovulub.

Onun qovulmasına səbəb isə Azərbaycanlı-çexen münafiqəsinin yaradan və qızdıran erməniləri müdafiə etmək istəyi olub. Fuad Abbasov onun məqsədindən xəbər tutaraq buna imkan verməyib və onun xəyanətkar müdaxiləsinin qarşısını alıb.

Fuad Abbasov deyib ki, həyat yoldaşı erməni olan və qızını da erməniyə əvə verən Ağadadaş Kərimov hər zaman ermənilərin mövqeyini müdafiə edib.

F.Abbasov canlı yayında deyib ki, Rusiya Federal Milli Mədəni Muxtariyyətinin rəhbəri

Mehriban Sadıqovanın vəziyyətindən getməsinin vaxtı gəlib və bu istiqamətdə işlər görəcək. Yeri gəlmişkən, bu təşkilatın rəhbəri baş nazirin sabiq müavini Abbas Abbasov idi.

F.Abbasov canlı yayında çexenləri bizə qarşı ayağa qaldıran Ermənistan vətəndaşı 1993-cü il təvəllüdü Harnik Aramoviç Vardanyanın çexenləri qəzəbləndirən hərəkətini də açıqlayıb.

Erməni Harnik Aliyan adlı çexen gəncin həyat yoldaşını təhqir edib və bunu edərək özünü azərbaycanlı kimi qələmə verib. Həyat yoldaşı, namusu təhqir olunan Aliyan "WhatsApp" yazışmasında azərbaycanlıları təhqir etdiyi videonu Harnikə göndərib.

Erməni tərribatçı Aliyanın azərbaycanlıları təhqir etdiyi videonu "WhatsApp" da yayaraq öz məqsədinə çatıb.

Nəticədə azərbaycanlılar Aliyanı taparaq cəzalandırıblar. Məhz bu hadisədən sonra çexenlər azərbaycanlılara qarşı ayağa qalxıb.

F.Abbasov iki dost millət arasında düşmənçilik toxumu səpən şəxsin erməni olduğunu üzə çıxartdıqdan sonra Rusiyada yaşayan ermənilər ona qarşı kampaniyalar aparırlar.

Buna cavab olaraq azərbaycanlılar da sosial şəbəkədə kampaniya başladılar. 9 qat

Fuad Abbasov

dünya, 3 qat Avropa çempionu Araz Musayev və Vəkillər Kollegiyasının üzvü Ramil Rüstəmov birgə müraciət ünvanlayıblar.

Onlar Rusiya prezidenti Vladimir Putinə müraciət olunması məqsədilə imzatoplanması kampaniyasına başlayıblar.

Bu arada keçmiş teleaparıcı Turan İbrahimov Rusiyadakı imkanlı azərbaycanlıları sərbəst təhqir edib: "Rusiyada yaşayan, orada fəaliyyət göstərən, öz gücü ilə bir yerlə gələn soydaşlarımız, ümidvaram ki, mənə anlayacaqsınız. Oradan bura pul göndərirsiniz, çevrənizi, qohumlarınızı saxlayırsınız. Əhsən! Sizinlə fəxr edirik!"

Həm də eşidir ki, mütəmədi olaraq bir ağız oxuyan, bir az soyunan, bir az burcudan manis tayfasına da yaxşı dəstək olursuz. Birinə ev alırsız, birinə məşin bağışlayırsız. Öz işinizdir, öz pulunuzdur.

Rusiyada fəaliyyət göstərən soydaşımız Fuad Abbasov

Azərbaycanın maraqlarını qorumaq üçün əlindən gələni edir.

Son günlər çexenlərlə azərbaycanlılar arasında qarşıdurma yaratmaq istəyənləri ifşa etdi. Sübut etdi ki, bunların arxasında ermənilər durur. İndi isə ermənilər onu ölümlə, deportasiya və həbslə hədələyir.

Maddi vəziyyəti yaxşı deyil, ev-eşiyi yoxdur. Vəziyyəti ürəkəçən deyil. Ona niyə dəstək olursuz? Gərək o da manisliq etsin ki, diqqətinizi çəksin?"

Onu da deyək ki, artıq iş adamı, "Elkapone" ləqəbli Füzuli Məmmədov jurnalistin təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün zirehli maşın təklif edib.

Deputat Fazil Mustafa "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, Rusiyada böyük işlər görən F.Abbasovun təhlükəsizliyi təmin olunmalıdır və Rusiya hüquq-mühafizə orqanları ilə birgə iş aparılmalıdır: "Fuad təkə bizi yox, Türkiyəni də təmsil edir. Amma Türkiyənin göstərdiyi laqeydlik bizi üzdü, gərək biz Fuadı üzməyək. O ki qaldı Rusiyadakı imkanlı azərbaycanlıların manislara pul töküüb, bu məsələyə susqun qalmasına, məsələnin kökündə dünyagörüşü səviyyəsi dayanır.

Onlara çağırış etməklə iş düzəlmir. Amma onların da içində anlayışı, səviyyəsi, vətəne bağlılığı olanlar var, lazımı dəstəyi verəcəklər. Fuad Abbasovun bu böhtanın qarşısında duruşu gətirməsinə dəstək olmalıyıq."

Deputat bu məsələni parlamentdə də qaldıracağını bildirdi.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Hadı müəllim nəyi düz deyir, nəyi düz demr?

Xalid KAZIMLI

Bu ölkədə elə adamlar var ki, artıq nə desələr, pis yozulur, ictimai fəalları sərbəst və təhqiramiz reaksiyası ilə üzülür.

Onlardan biri də deputat Hadı Rəcəblidir. O, Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədridir deyə təmsilçisi olduğu iqtidar komandasının yeritdiyi sosial siyasətə görə cavabdeh şəxslərdən biri sayılır.

Jurnalistlər vaxtaşırı olaraq iqtidarın sosial siyasətinin aspektləri barədə Hadı Rəcəbliyə sual verirlər, o da bacardığı qədər izahedici cavablar, şərhlər verməyə çalışır, nəticədə sosial siyasəti birbaşa yeridənlər kənarında qalır, yaxası ələ keçən, sürəkliliklə təhqir olunan Hadı Rəcəbli olur.

Əlbəttə, o, suallara diplomatik cavablar da verə bilər, bəzən səmimi cavablar verməkdən yayınar, bəzən bu qədər qeyri-səmimi cavablar verməz, axır ki, elə edər, başqaları kimi özünü hədəfə çıxarmaz.

Amma Hadı Rəcəbli elə etmir, o, mediaya açıq adam olduğundan və beyninə gələn fikirləri deməkdən çəkinmədiyindən tez-tez hədəfə gəlir.

Artıq cənab deputat adının bu cür mənfi planda hallandırılmasına vərmiş edib. Elə ictimai fəallar da adamı pisləməyə, qınamağa, söyməyə vərmiş olublar.

Ancaq Hadı Rəcəblinin açıqladığı fikirlərin heç də hamısı tənqid, hətta təhqirə səbəb verəcək türdün deyil.

O, bir vaxtlar "müəllim işdən sonra bənnalığa ələsin, pul qazansın, yaxşı yaşasın" deyəndə bu, ictimaiyyət arasında böyük etirazla qarşılanmışdı. O zaman xalq haqlıydı. Çünki neft ölkəsinin müəllimi elə maaş almaldır ki, işdən sonra fiziki işdə çalışmağa ehtiyacı olmasın.

Belə olanda ortaya başqa sual çıxırdı: "Bəs ümumi sayı ölkə üzrə 100 min nəfərdən çox olan müəllim ordusunu yaxşı maaşla təmin etmək üçün əlavə vəsait hardan alınmalıdır?"

Bu suala Hadı Rəcəbli cavab verə bilmir. Ancaq o sualın asan bir cavabı var: Dövlət büdcəsindən edilən oğurluqlar bu şiddətdə olmasa, milyardlar vergidən yayındırılmasa, müəllimlərin maaşını da artırmaq olardı, təqaüdünlərin və tələbələrə təqaüdünlərin də.

Yoxsa birbaşa həqiqəti demək əvəzinə, "camaat az yeyib-içsə, ailədə iki nəfər hərəyə ayda 180 manat alsın, dolana bilər" kimi fikir bildirəndə, adamı amansız tənqiddə məruz qoyarlar.

Bununla belə, deputat Hadı Rəcəbli çoxuşaqlı ailələrin məsuliyyətindən danışarkən, onun sözünü qəribçiliyə salmaq olmur.

Deputat bu mövzuda belə deyib: "Əhalinin sağlam olması daha önəmlidir, daha yaxşıdır. Ona görə biz kəmiyyətdən çox keyfiyyətə üstünlük verməliyik, sağlam uşaq dünyaya gətirməliyik. O uşaqların sağlamlığını qorumağa, o uşaqların təhsili ilə məşğul olmağa üstünlük verməliyik."

Bu xüsusda cənab deputat haqlıdır: Təcrübə göstərir ki, bir və ya iki uşağı dünyaya gətirib, rifahını təmin etmək, sağlam böyütmək, yaxşı təhsil vermək, faydalı biri kimi azad cəmiyyətə qazandırmaq ömürdən ömür alır, ən azı 25 ilə başa gəlir. Uşaqların sayı çox olanda isə onların hamısını sağlam böyütmək, hamısına yaxşı təhsil vermək, hamısını hər şeylə təmin etmək mümkünsüz bir işə çevrilir.

Bu üzəndir ki, rayon yerlərində 75-80 yaşlı valideynlər hələ də çalışıb-vuruşurlar ki, ailənin kiçik övladlarını yərbəyer eləsinlər, evləndirsinlər, iş tapsınlar, ev tiksinlər.

Gözümüzün önündə Avropa təcrübəsi var. Avropalı ailələrin tam əksəriyyəti ailənin tək övladını 18-20 il boyunca himayə edir, oxudur, sonra öz həyatlarını qurmaq üçün sərbəst buraxır. Əgər ailədə ikinci övlad varsa belə, avropalı ata 50 yaşının tamamında "uşaqların gələcəyi" üçün çalışıb-vuruşmasına son qoyur, öz asudə həyatını yaşayır.

"Çoxuşaqlı ailələr" fenomeni sovet dövlətinin ideoloji uydurması idi. Dövlətə ucuz işçi qüvvəsi, əsgərlər, pambıq tarlasında işləyən kölələr, ucsuz-bucaqsız Sibiri məskunlaşdırmaq üçün "kənüllülər" lazım idi, bu üzəndən çoxuşaqlılıq stimullaşdırırdı. O kampaniyaya həvəslə qoşulanlar isə Orta Asiya respublikaları və biz idik. Ruslar, ukraynalılar, beloruslar, latışlar, estonlar bu işdə həvəslə deyildilər, bildirdilər ki, çox uşaq çox da problem deməkdir.

Ona görə də Hadı Rəcəbli düz deyir ki, kəmiyyət ardınca qaçmalı deyilik, keyfiyyətə fikir verməliyik. Bu da ondan ibarətdir ki, hər bir doğulan uşaq sağlam böyüyəcək, ailə qayğısı ilə tam ehatə olunacaq, yaxşı savad alacaq, faydalı peşə öyrənəcək, cəmiyyətdə öz yerini tutacaq.

Deputatlar da islah olunmalıdır

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Kırşesine at əvəzinə yırtıcı canavar qoşulmuş qəhrəmanı görmək üçün Peterburq əhalisi heyrət içində dəstə-dəstə küçəyə çıxırdı"

(Erix Raspe, "Baron Münhauzenin sərgüzeştleri") övlət başçısı müşavirə keçirdi, bir çox sosial ödənişləri artırdı, eyni zamanda belə ödənişlərin daha da artırılacağına bildirdi. Bu da onu göstərir ki, rəhbərliyin ölkədəki durumdan, camaatın dolanışqı çətinliklərindən, qiymətlərin artımından, inflyasiyadan çox yaxşı xəbəri vardır. Eyni zamanda bəzi deputatlar, misal üçün, sosial siyasətə cavabdeh Hadı Rəcəbli kimi rəhbərliyin yersiz qızıdırmaq, kasıbların çörəyi ilə oynamaq fikrindədir. Deyir ailədə iki nəfər hərəsi 180 manat pul olsa bununla dəf kimi yaşayarlardı. Məncə, artıq belə ağzının danışığını bilməyən əski deputat korpusundan qurtulmaq iqtidarın özünə də xeyirdir. Hadı müəllim millət dolamaqla məşğuldur. Ya da riyaziyyatdan anlayışsızdır. Yoxsa 2 nəfərin hərəsi 180 manat, ümumilikdə 360 manat almaqla yaxşı yaşayacağına zənn eləmək, yumşaq yazsam, idiotizmdir. Belə çıxır 3 nəfər hərəsi 180 manat olsa, lap hər tində dükanı olan deputat kimi yaşayarlardı. 4 nəfər də oliqarx-nazir kimi. Axı say artıb ümumi məbləğ artırsa da, bunu sonra adambaşına bölmürük. Keçirib belə istəyir. Bölmək nəyə lazım? Qoy məbləğ artsın. Şair də təxminən bu temada yazıb: "Maası bölməkdən elə qorxmuşam, İndi çöpü də iki bölmürəm". Nəse belə bir şey olmalıdır.

Necə ki, bir çox idarəyə cavan uşaqları, çirkəbə bulaşmamış kadrları müdir qoymuşuq və millət razılıq edir, mahni oxuyur, eynilə deputatlar təzələnməli, düymə basmağı da rüşvətlə edən bu əski kadrlardan qurtulmalıyıq. Özü də gələnlə seçkini gözləməyə ehtiyac yoxdur, bizdə iradə var ki, seçkini elə mart ayında eləyək, çıxısını gətirsin. Doğrudur, bu il bələdiyyə seçkisi də var, ancaq bələdiyyə kime lazımdır? Ya onun yerinə, ya da əlavə olaraq deputat seçkisi edək, təzə, cavan uşaqlardan çevik parlament düzəldək (Zahid Orucdan siyahını götürmək olar). Yanılıramsa, builki dövlət büdcəsində seçkilərə ayrılan vəsaitin miqdarında xeyli artım da tapılmışdı. Pul var, gənclər var, bina var, daha nə lazımdır? Məzahir müəllim də yerindədir (dəli şeytan deyir seçki keçirməyi də nəse təzə kadra tapşıra, ancaq sanki islahatın bu qədəri şit olardı).

Baxın, Hadı müəllim kimi raykomdan gələn deputatlar hər şeyi malalamaq, xalqın gözüne kül üfurmək, nəticədə islahatları aldatmaq fikrində olsa da, Qüdrət Həsənquliyev kimi gənc deputatlar həqiqətlərdən çəkinmir, dövlət başçısına doğru məlumatlar çatdırmağa çalışırlar. Qüdrət müəllimin Naxçıvandakı vəziyyəti tənqid etməsi bu sıradandır. Deyir orada kəndlər boşalır, iqtisadi problemlər var, məmurlar tənqiddə dözmür və sairə. Hətta əsəbləşib Naxçıvanın muxtar respublika statusunu ləğv etməyi istəyir. Haqlı deyilmi? Əlbəttə, haqlıdır. Nə qədər inkişafdan danışsan da, rəqəmlər başqa şey göstərir. Misal üçün, Naxçıvanda yeni iqtisadi obyektlərin yaranması, işsizliyin ləğvi, super abadlaşma və sairə hər yerdə deyilir. Eyni zamanda, Naxçıvan Azərbaycan büdcəsindən ən çox dotasiya alan bölgədir. Bəs o artım hardadır ki, bölgə özünü dolandıra bilmir? Hanı o artımın büdcədəki vergiləri?

Sonda bir soydaşımızın Rusiyada, Peterburqda məşinlə camaatı qırmasına da münasibətimizi yazmaq. Heç sağ olmasın, yenə adımızı "dastan" edibdir. Hərçənd Rusiyada hökm sürən şovinizm, faşizm, irqçilik bu hadisədə bir daha üzə çıxdı. Əksər rusdillil forumlarda onun azərbaycanlı olması xüsusi vurğulanır, halbuki Rusiya vətəndaşdırsa, bunun zibilini bizə yükləməyin mənası nədir? Yoxsa ruslar hesab edir ki, Azərbaycana da həmişə lermontovları göndəriblər? (Hələ Mixail Yuryeviç-in də bura xoş məqsədlə deyil, işğalçı ordunun zabiti kimi gəlməsini yazmıram). Özləri dünyanın az qala yarısında hərbi münasibət ocaqları körükləyib millətləri ayaqlayırlar, hansısa başqa xalqın səfeh törəməsi cinayət törədəndə həmin xalqa dil uzadırlar. Bu, ədalətli deyil, yoldaşlar. Molla Nəsrəddin demişkən, "Adamı adam yanına göndərdilər, məni də sənənin yanına". İnsaf yaxşı şeydir, ancaq bir gün bizdə, bir gün sizdə.

Hirsələnsək Hadı müəllimi Peterburqda konsul göndərərik, o da məşinlə iki nəfəri öldürməyin əslində iqtisadi uğur, taleyin bəxşişi olduğunu sizə isbat edər.

Vxtaşını qeyd elədiyimiz kimi, Ermənistan qarşı müharibə təkcə səngərlərdə getmir. İqtisadi, hərbi qüdrətin artırılmasının vacibliyi öz yerində, beynəlxalq rəyi öz xeyrinə möhkəmlətmək üçün virtual məkanda aparılan informasiya-təbliğət mübarizəsi eyni dərəcədə önəm daşıyır. Təbii ki, diplomatiya, təhlükəsizlik-kəşfiyyat məsələləri də həmişə diqqətdə saxlanmalı məsələlərdir.

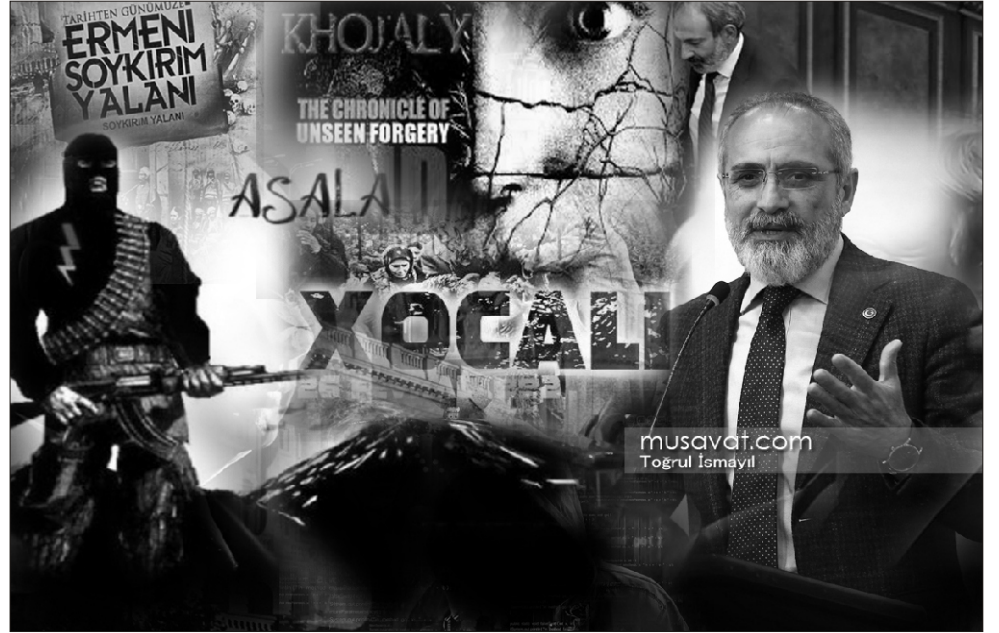
Bu gün ermənilərin bəşəriyyət əleyhinə törətdikləri qətləmin - Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümüdür. Amma paradoksa bax ki, XX əsrdə belə bir vəhşiliyə imza atan, onu israrla danıb özünü dünyaya sivil toplum kimi göstərməyə çalışmış bir xalq on illərdə özünün soyqırma məruz qaldığını iddia edir. Üstəlik, Ermənistan adında qondarma bir dövlət qonşusunun qanuni ərazisinin 20%-ni işğal altında saxladığı halda, beynəlxalq birlikdən ədalət, hətta Azərbaycanı "cəzalandırmağı" tələb edir.

Əfsus ki, böyük erməni yalanlarının ayaq tutub yeriməsində xristian amili xüsusi rol oynayır. Bədxah qonşularımızın istər Qarabağ, istərsə də uydurma genosid məsələsində bu gün də aqressiv mövqə sərgiləməsinə bu faktor məxsusi stimül verir, işğalçıların xeyrinə işləyir. Təsədüfi deyil ki, hazırda saxta "erməni soyqırımı"ni tanıyan dövlətlərin hamısı (yarım-müsləman Livan istisna olmaqla) xristian ölkələridir. Heç ermənilərə rəğbəti ilə seçilən İran da bu addıma getməyib.

Xristian ölkələri arasında isə Avropa Birliyi dövlətləri əksəriyyət təşkil edir. O Avropa Birliyi ki, 50 ildən çoxdur Türkiyəni "qapı ağzında" saxlayır, üzvlüyə qəbul etməyə üçün min bəhanə ortaya atır. Halbuki səbəb təkdir. Onu az öncə prezident Rəcəb Tayyib Ərdəğan belə ifadə eləmişdi: "Türkiyə ona görə AB-yə üzvlüyə götürülmür ki, müsəlman ölkəsidir. Əvvəlcə bizə qarşı 15 şərt irəli sürüdü, sonra 35 oldu..."

Bu şərtlərin başında isə Ankaranın olmayan "soyqırımı" tanınması tələbi gəlir. Avropa Parlamenti (AB-nin əsas orqanı) bununla bağlı hətta iki dəfə tələb-qətnəmə də qəbul edib. Təbii ki, hədəf qarşıdaş ölkənin quruma yolunu əngəlləmək, yaxud Türkiyəni müti, sözbəxan dövlətə çevirəndən sonra təşkilata götürməkdir. Əlbəttə ki, qos-qoca Türkiyə, tarixdə möhtəşəm imperiyalar yaratmış bir toplum buna heç vaxt qol qoymaz. Bunu gözləyənlər boşuna vaxt itirir - o cümlədən xain və nankor erməni qonşular...

"Ermənilər qondarma "soyqırım" iddiasından əl çəkəməli, ASALA terror qruplaşmasının cinayətlərinə və Azərbaycan şəhəri Xocalıda insanlıq əleyhinə cinayətlərə görə cavab verməlidirlər". Bunu Türkiyə prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçu deyib. Y.Topçu Xocalıda ermənilərin

Ankaradan İrəvana hədə kimi mesaj: "Qurtuluş istəyirsinizsə..."

Qardaş ölkədən Azərbaycana mühüm dəstək, işğalçıya sət tələb: "Saxta soyqırım iddiasından imtina edin, işğala son qoyun, üzr istəyin!"; **erməni nəşri**: "Zaman Paşinyan və komandasının əleyhinə işləyir..."

əsrin ən böyük qanlı faciəsinin törətdiyinə yada salaraq deyib: "1915-ci ildə Rusiya imperiyasından kömək alan ermənilər Anadoluda bir çox şəhərlərdə, o cümlədən Qars, Ərzurum və Ərdəhanda türklərə qarşı qanlı cinayətlər törədiblər".

Baş müşavir daha sonra vurğulayıb ki, ermənilərin bir tərəfdən Xocalıda törətdikləri vəhşiliklərə göz yumması, digər tərəfdən isə 1915-ci il hadisələrinə görə Türkiyə əleyhinə iddia qaldırması əsla qəbul edilməzdir. "Arxivlər 1915-ci ildə erməni quldur dəstələrinin dinc türkləri qətlə yetirdiyinə dair faktlarla doludur", - deyərək qeyd edib.

Ermənistan-Türkiyə münasibətlərinin yaxşılaşdırılması imkanına da toxunan Ankarada rəsmisi bildirib ki, rəsmi Ankarada İrəvanın səmimiyyətinə inanmır: "Ermənilər məcbur qalıb Türkiyə ilə yaxınlaşmaq üçün addım ata bilərlər, lakin onlardan səmimiyyət gözləmək sadələşməyə ehtiyacı yoxdur. Tarixdə yaşanan hadisələr bu gün belə bir qərara gəlməyimizə əsas verir".

O əlavə edib ki, bu məsələdə Türkiyənin mövqeyi açıq və qətidir: "Ermənilər ilk növbədə işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarını azad edəcək, Azərbaycandan üzr istəyəcək, bundan sonra isə Ankarada Bakı ilə məsləhətləşərək vəziyyəti qiymətləndirəcək. Türkiyə və Azərbaycan Ermənistanı beynəlxalq hüquqa zidd bir şey tələb etmir. Ermənistan işğalçı dövlətdir".

Türkiyə rəsmisinin bu sözlərini, ilk növbədə Ankaradan İrəvana hədə kimi mesaj, net mövqə kimi qəbul etmək la-

zımdır.

Ermənistanın yeni rəhbəri, baş nazir Nikol Paşinyan isə belə görünür, sələfləri kimi illüziyalarla yaşayır, hələ də və sadələşməyə ümid edir (di) ki, Türkiyə qeyd-şərtsiz Ermənistanla sərhədləri açacaq, işğal faktı dura-dura, Qarabağ məsələsində radikal mövqə tutatuta, blokada rejimi götürüləcək. "Yeni Müsavat" xatırladır ki, Paşinyan bununla bağlı indiyədək iki dəfə Ankaraya rəsmi çağırış edib, lakin hər dəfə sət cavab alıb, 2 haqlı şərt eşidib: "Öncə işğala son qoyun və saxta soyqırım iddiasından imtina edin".

İrəvanın mövqeyindəki aburduqluq həm də ondadır ki, Ermənistan əhalinin sosial durumu ağır olaraq qalır, ölkədən kütləvi köç davam edir və gənc nəsllərin bir çoxu isə nə qədər qərribə də olsa, soyqırımında günahlandırılan Türkiyəyə pənah aparır. Hazırda qarşıdaş ölkədə 100 minə yaxın erməni əmək miqrantı çörək pulu qazanır.

Öz xalqının güzəranını yaxşılaşdırmağı vəd edən Paşinyan isə inqilabdan sonrakı 10 ayda hələ də bu yöndə ciddi uğura nail olmayıb, erməniləri vədlərlə yedizdirməkdə davam edir. Əsas səbəb əlbəttə ki, həll olunmayan Dağlıq Qarabağ problemi, Türkiyə və Azərbaycanla sərhədlərin bağlı qalmasıdır. Artıq optimist ermənilər də Paşinyanın uğurlu və bacarıqlı rəhbər olacağına şübhə ilə yanaşmağa başlayıblar.

"Dekabr seçkilərdən az sonra Ermənistanı inqilabi eyniyə obyektiv olaraq etməyə başlayıb və sürətlə en-

məkdə davam edir. Ancaq seçkilərin ardınca hakimiyyət konkret proqram irəli sürüb onu peşəkar komada ilə reallaşdırmağa girişsəydi, bu ənənəli olmazdı". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə 1 in.am portalında dəyərli məqalədə deyilir.

Müəllif yazır: "Halbuki seçkilərdən sonra biz yenə eyni kadr siyasətini görür - nəyin əsasında ki, peşəkərlik yox, inqilaba və Paşinyana sədaqət dayanır. Hökumətin təqdim etdiyi keyfiyyətsiz proqramı və tənqiddə tamamilə qapalı hökuməti görürük. Hakimiyyətin isə inqilab eyniyasını saxlamaq və bu eyniyasını özünə qarşı stabil ictimai etimada qırımaq üçün bir yolu var: effektiv iş və görünən nəticələr. Hələ ki nə bu var, nə də digəri. Belə şəraitdə zaman Nikolun və onun başçılıq etdiyi siyasi komandanın əleyhinə, siyasi rəqiblərin isə xeyrinə işləyir. Öz növbəsində cəmiyyətdə sosial-iqtisadi problemlərlə bağlı narazılıq artır. Nədən ki, yen hakimiyyət hələ ki heç bir sosial problemi həll etməyib və onların həll üçün zəmin göstərməyib".

Sonuncu qənaətlərlə razılaşmamaq mümkündür. Ermənistanın irili-xırdalı problemlərinin yeganə həll yolu isə belli - işğaldan və saxta soyqırım iddiasından imtina! Nəyi ki, Ərdəğanın baş müşaviri də xüsusi vurğulayıb. Əks halda, Ermənistanı nə qədər hakimiyyət dəyişir-dəyişsin, sosial-iqtisadi vəziyyət yaxşıya dəyişməyəcək.. Necə ki, dəyişmir..

□ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

Bir müddət öncə Ermənistandan qayıtmış "Turan" informasiya agentliyinin redaktoru Şahin Hacıyev "BBC News Azərbaycanca"ya müsahibəsində bu ölkəyə səfərindən, orada eşidib-gördüklərindən, Ermənistan cəmiyyətindəki dəyişiklərdən danışdı. 20 il əvvəl İrevana səfərində müşahidə etdiyi vəziyyətlə indiki durumu müqayisə edən Şahin Hacıyev bildirib ki, 20 il əvvəl erməni cəmiyyətində həyəcan, hansısa gözlənti daha çox idi, indi isə Ermənistandakı böyüyən yeni nəsillə hesab edir ki, hər şey artıq müəyyənləşdirilib, məlumdur və olduğu kimi də qalacaq.

məlidir, hansısa rayonun və ya rayonların qaytarılmasından söhbət gedə bilməz. Ermənilər düşünür ki, bu artıq həll olunmuş məsələdir və Azərbaycan bununla bağlı heç nə edə bilməz, hətta cəhd etsə belə biz geri çəkilən deyilik. Ümumi vəziyyət belədir".

misə hazır deyil. Ermənistan hakimiyyətinə ABŞ-dan münaqişənin həlli üçün son zamanlar müəyyən təsirlər oldu və onlar bu təsirlərin qarşısında müəyyən yumşalmaya cüzi meyillənsələr də cəmiyyətdə bərqərar olmuş ağır zehniyyətin təsiri altında ye-

Qarabağ danışıqları üçün hansı platformanı götürək?

Hüseynbala SƏLİMOV

Bələ nəql edirlər ki, tanınmış nəzəriyyəçi-fizik, fiziki-kimyəvi akademik Yakov Borisoviç Zeldoviç marksist dialektikanın problemlərinə həsr olunmuş seminarda çıxış edərkən bir cümlə ilə kifayətlənib: "Forma elə olmalıdır ki, onun məzmununu qəbul etmək mümkün olsun".

Bu mənada demək olardı ki, elə "Ermənistanda hakimiyyətin dəyişməsilə Dağlıq Qarabağ diplomatik müstəvisində yeni situasiya yaranıb" kimi iddialara rəğmən danışıqlar hələki uyğun formasını və məzmunlarını tamayıblar.

Birincisi, Ermənistandakı yeni hakimiyyətin siyasətçiləri və ya məmurları, o cümlədən də diplomatları hələ sübut etməlidirlər ki, ölkələrində baş verənlər adi hakimiyyət dəyişikliyi deyil, ölkə həyatının bütün sferalarında kardinal dəyişikliklərin və yaxud da islahatların ərəfəsidir.

Ancaq bundan sonra, bəli, aydın olandan sonra ki, yeni hakimiyyət heç də öz sələflərinin siyasətini yürütmür, tamamilə fərqli siyasət aparır, onda Qarabağ danışıqlar prosesində də yeni məzmun danışmaq mümkün olacaq.

İkincisi, hər bir siyasi yenilik və təşəbbüs, o cümlədən də diplomatik proses özünün yeni formasını yadır. Son bir ildə iki ölkənin xarici işlər nazirləri arasındakı kontaktlar həqiqətən də intensivləşib və əgər yaddaşımız aldatmırsa, nazirlər arasında dörd görüş baş tutubdu. Amma prosesin ciddiliyi və məsuldarlığı haqqında o vaxt danışmaq və ya fikir yürütmək mümkün olacaq ki, iki ölkənin birinci şəxsləri - Azərbaycanın prezidenti ilə Ermənistanın baş naziri arasında da danışıqlar başlasın.

Özü də burada söhbət müxtəlif sammitlərdə baş tutan ayaqüstü görüşlərdən yox, tamamilə rəsmi və yüksək səviyyəli görüşlərdən gedir, məhz hansıların ki, gedişində konfliktin həlli prosesinin bu və ya digər aspektləri araşdırılacaq.

Hələki bunların heç biri yoxdur; ya nazirlər düşünlümsəşəkildə bu haqda susur, ya da ki, proses ciddi müzakirələr qədr gəlib çatmayıbdır.

Əlbəttə ki, birinci şəxslərin də görüşü nazirlər tərəfindən hazırlanmalıdır, bunun üçün isə, bir daha deyirik ki, sülh planının əsas, fundamental aspektləri razılaşdırılmalı və böyük müzakirəyə daha çox texniki tərəflərin - detalların dəqiqləşdirilməsi qalmalıdır.

Rusiyanın siyasi mediasında aradır vurğulanır ki, nazirlərin müzakirəsinə yenə də "paket həll variantı" ilə "mərhələli variantı" uzlaşdırılmalı olan Madrid və yaxud da Qazan prinsipləri təqdim olunub.

Əlbəttə, bu, heç də o demək deyil ki, proses indidən uğursuzluğa tuşlanıb, çünki formal məntiq də buyurur ki, əgər iki qütb yanaşması qəbul olunmursa, o halda aralıq variantı - bunları özündə birləşdirən bir "orta variant" müəyyən etmək lazımdır.

Amma bununla belə bizə elə gəlir ki, əsas problem ondadır ki, danışıqların bazis - təməl müstəvisi hələ tapılmayıb. Belə müstəvi kimi əlbəttə ki, beynəlxalq hüquq və BMT-nin dörd əsas qətnaməsinin tələbləri götürülməlidir. Yada salaq ki, məsələ, qətnamələr rayonların qeyd-şərtsiz, bəli, bir daha deyirik ki, şərtsiz azad olunmasını tələb edir.

İndiyədək nə baş verib? Ermənilər bu vaxtdək bütün danışıqları "mövcud hərbi-siyasi reallıqlar" çərçivəsində aparıblar. Birincisi, işğal olunmuş rayonların boşaldılmasını Dağlıq Qarabağa faktiki olaraq müstəqillik verməklə şərtləndiriblər və indi də belə edirlər. Bu rayonlar üçün hətta "ad" da fikirkeşiblər: "təhlükəsizlik zolağı".

Ən təəccüblüsü isə budur ki, nə həmsədrələr, nə də BMT və ATƏT-in təmsilçilərinin özləri üçün də hələki təməl müstəvi yoxdur; sözdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiklərini, hətta epizodik olaraq mövcud status - kvonun məqbul olmadığını desələr də, dörd qətnamənin və beynəlxalq hüququn tələblərindən yox, daha çox "mövcud hərbi-siyasi reallıqlar"dan çıxış edirlər və hər dəfə növbəti danışıqlar prosesi start götürəndə məlum olur ki, işğal olunmuş rayonların boşaldılması üçün Dağlıq Qarabağa və Ermənistanla əlavə təminatlar vermək, Dağlıq Qarabağın hətta müvəqqəti-"aralıq statusu" müəyyən etmək üçün belə Azərbaycan konstitusiyasından kənara çıxmaq lazımdır...

"Biz sadəcə, vasitəçiyik, qərar tərəflər verməlidir". Belə bəyanatları nə qədər eşitmək olar axı?..

Maraqlısı nədir? Özləri min kilometrə uzaqlarda olan bir problemi həll etməkdən hər şeydən əvvəl hərbi-siyasi koalisiya yaradırlar, çünki dərhal məlum olur ki, hərbi-siyasi təzyiq olmadan həmin problemi həll etmək mümkün olmayacaq! Və yaxud da özlərinə yaxın məkanlarda, elə tutaq ki, Avropada kiçik etnik həyəcanlanma müşahidə olunan kimi bəlli olur ki, separatizm çox təhlükəli fenomendir!

Amma eyni məntiqi tutaq ki, Qarabağ, Abxaziya və ya Osetiya müstəvisinə gətirmək istəyərkən o saat dünyanın böyük güclərinin təmsilçiləri "nəci", "rahibə qızlara" çevrilirlər, hər şey - beynəlxalq hüquq, regional və global təhlükəsizliyə təhdidlər yaddan çıxır və bunlar oturub-durub sülhdən dem vururlar...

İndi də eyni "çarx" fırladılır. Odur ki, "Paşinyan Qarabağa bağlı nə edəcək?" sualının əslində bir cəvabı var: Heç nə!.. Məsələ bundadır ki, nəinki Paşinyan, ümumiyyətlə, istənilən "...yan", necə deyirlər, yumşaq yerindən yaxşı təpik almasa, ciddi təzyiq hiss etməsə, geri durmayacaq. Bu isə çox təəssüf ki, hələ yoxdur...

Erməni cəmiyyəti Qarabağ məsələsini bitmiş sayır, bəs biz?

Politoloq: "Ermənistanda kök atmış rəyi Azərbaycan əsgəri dəyişə bilər və dəyişəcək"

Ermənilərin xeyli hissəsinin ölkədən köçdüyünü deyən Ş.Hacıyev qeyd edib ki, əsasən də cavanlar Ermənistanı tərk edib. Konflikt məsələsinə gəldikdə "Qarabağ bizimdir, heç kimə qaytarmayacağıq, mövqeyimiz qətidir" fikri erməni cəmiyyətində aparıcıdır: "Digər bir dəyişikliksə ondan ibarətdir ki, 20 il əvvəl biz sülh yollarını müzakirə edirdik, indi ictimaiyyətdə elə bir həvəs yoxdur. Onlar hesab edirlər ki, Ermənistan güzəştə getməyəcək, getmə-

Qabil Hüseyinli

nə də köhnə mövqələrinə qayıtdılar və danışıqlar prosesinə zərbə vurdular.

Bu gün Ermənistan cəmiyyəti bir sıra məsələlər var ki, o məsələlərə tabu qoymuş kimi görünür. O məsələlərin içində Dağlıq Qarabağ məsələsində bir addım da olsun geri çəkilməmək birinci yeri tutur. Erməni cəmiyyətində bu məsələlərdə fərqli düşünməyə imkan verilmir. Bunu ictimai şüura yeridiblər. Odur ki, zənnimcə, gələcək danışıqlar prosesində Ermənistan hakimiyyətinin hər hansı kompromis gedəcəyi, erməni cəmiyyətini sülhə hazırlayacağı gözlənilir. İndiki Ermənistan cəmiyyəti və hakimiyyəti Serj Sərkisyan və Robert Köçəryan rejimindən fərqlənir. Hətta son vaxtlar daha da radikal mövqeyə keçiblər. Onlarla danışıqlar aparılmasının perspektivi yoxdur".

Politoloq vurğuladı ki, Ermənistan cəmiyyətində kök atmış "Qarabağ məsələsi bitib, bir qarış da torpaq qaytarılmayacaq" rəyini Azərbaycan dəyişə bilər:

"Bunun üçün Azərbaycan öz ərazilərinin işğaldan azad edilməsi istiqamətində lazım olan hərbi vəzifələri yerinə yetirməlidir. Ordu sürətlə döyüşə hazırlanmalıdır. Ermənistan cəmiyyəti kimi cəmiyyətləri kompromisə yalnız gücün hesabına gətirmək olar. Erməniləri başqa cür başa salmaq mümkün deyil, Azərbaycan sülh yoluna sadıq qaldıqca erməni cəmiyyətində "Qarabağ məsələsi bitib" fikri daha da qətiləşir. Ermənistanla sübut edilməlidir ki, Qarabağ məsələsi bitməyib, əksinə, Qarabağ məsələsi indi başlayır və bu dəfə onların faciəsi ilə başlayıb bitəcək. Ermənistan cəmiyyətini eyforidən ayıldıb reallığı dərk etmənin yeganə yolu Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara başlamasıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Hikmət Hacıyev

© Trend News Ag

"Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində qanunsuz fəaliyyətini daha da genişləndirib"

Ermənilərin Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarında qanunsuz fəaliyyəti bu gün də davam edir. "Trend"-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev deyib.

H.Hacıyev bildirib ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını işğal etdikdən sonra həmin ərazilərdə qanunsuz fəaliyyətə başlayıb: "Ermənistan tərəfi işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyətini daha da genişləndirib, Azərbaycanın təbii və mineral sərvətlərini istismar edir, dünya bazarlarında satışa çıxarır".

Şöbə müdiri qeyd edib ki, beynəlxalq qanunvericiliyə əsasən işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyət göstərmək qadağan olunur: "Lakin Ermənistan tərəfi beynəlxalq qanunlara əməl etmir. Azərbaycan tərəfinin müraciəti əsasında ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində monitoring keçirib və Ermənistanın qanunsuz fəaliyyəti təsdiq olunub".

PA rəsmisi deyib ki, Ermənistan tərəfinin bu qanunsuz fəaliyyəti münaqişənin sülh yolu ilə həllinə maneə törədir.

Gələn ay Novruz bayramında əfv sərəncamının imzalanacağı gözlənilir. Əsas diqqət heç şübhəsiz ki, siyasi məhbuslara yönəlib. Əfv Komissiyasının iclaslarının intensivləşməsi əfv ümidlərini daha da artırır. Bu həftə Xocalı soyqırımına təsadüf etdiyi üçün komissiyasının iclası həftə sonu gözlənilir.

Bu barədə azvision.az-a Əfv Komissiyasının üzvü Əli-məmməd Nuriyev məlumat verib.

O bildirib ki, bu günə qədər Əfv Komissiyasına yüzlərlə müraciət daxil olub: "Xocalı faciəsi ilə bağlı müxtəlif tədbirlər keçirilir. Ona görə komissiyanın növbəti iclası həftə sonunda baş tuta bilər".

Gedən müzakirələrdə ömürlük həbs cəzasına məhkum edilmiş 3 OMON-çunun-Elçin Əmiraslanov, Səfa Poladov və Arif Kazımovun da adları çəkilir.

Bundan əlavə, siyasi məhbuslar arasında əfv ərizəsi yazmayanlara fərq qoyulub-qoyulmayacağı da suallar sırasında. Eyni zamanda 30-a yaxın siyasi məhbusun bu əfvə azad olunacağı barədə də xəbərlər yayılıb.

İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Novella Cəfəroğlu əfv sərəncamında sensasiyalı adların ola biləcəyini vurğuladı: "Ciddi gözləntilərimiz var. Hazırda çox gərgin iş gedir. Hamımız narahatlıqla əfvi gözləyirik. Hər bir siyasi məhbusun azadlığa çıx-

Əfvə doğru-sensasiyalar olacaqmı...

Novella Cəfəroğlu: "50 nəfərin siyasi məhbus olduğunu demək olar"

maq şansları var. Bu dəfə çoxlu siyasi məhbus azad oluna bilər. Biz çox istəyirik ki, siyasilərin hamısı azadlığa çıxsın. Həbsxanada qalmaqdansa, əfv ərizəsi yazmaq daha yaxşıdır. Mən, hər halda, belə düşünürəm. Yazıb çıxsınlar. Mübarizəni həbsxanada deyil, azadlıqda aparsınlar. Açıq, əfv ərizəsi yazmaqda pis bir şey görmürəm. Əfv ərizəsi yazmayanların yerinə axı biz bunu edirik. Biz yazanda xəşiş edirik ki, əfv olunsunlar. Şübhəsiz ki, siyasi məhbusun özünün əfv ərizəsi yazmasının təsiri daha güclüdür. Bizim

kriteriyamızla Azərbaycanda 128 nəfər siyasi məhbus yoxdur. Baxmayaraq ki, bəziləri bunu belə təqdim edirlər. Amma siyasi məhbusların olmadığını da demək doğru olmaz. Çalışmalıyıq ki, siyasi məhbuslar azadlığa çıxsınlar. Hansı adla olursa-olsun, bu məhbuslar azad olunmalıdır. Azərbaycanda 50 nəfərin siyasi məhbus olduğunu demək olar. Bizim kriteriyalarla az adama siyasi məhbus demək olar. Hakimiyyət daxilində siyasi məhbusların olmasını istəyən qüvvələrin olduğu barədə fikirlər dolaşır. Bu barədə nəse dəyə bilmərəm. Xaricdəki anti-Azərbaycan qüvvələri siyasi məhbus probleminə daha çox ölkəmiz əleyhinə istifadə edirlər. Hər zaman deyirəm, yenə də deyirəm ki, ölkəmizdə reformalar olmalıdır. Siyasi məhbus hər yerdə var. Sadəcə olaraq, Azərbaycana gələndə daha çox təzyiqlər edirlər. İstəsək də, istəməsək də, siyasi məhbus olacaq. Onun üçün də dəyişikliklər olmalıdır. Məhkəmələr heç kəsdən asılı olmalıdır. Ondan sonra siyasi məhbusların olub-olmadığı barədə danışa bilərik. Türkiyədə, Rusiyada və digər ölkələrdə də siyasi məhbuslar var. Bu gün Fransada yüzlərlə adamı həbs ediblər. Bizə qarşı olan təzyiqlər Fransa və digər ölkələrə edilmir. Hər kəs Azərbaycana qarşı aqressiv davranır. İnsan haqları adı altında da təzyiqlər olur. Onların əllərinə bəhanə verməmək üçün siyasi məhbus məsələsini həll edə bilərik. Hökumət mütləq buna getməlidir. Siyasi məhbuslar problemi tam həll olunmalıdır ki, Avropa Şurasında Qarabağla bağlı uca səsle qışqıra bilək, danışaq".

Hüquq müdafiəçisi 30-a yaxın siyasinin azadlığa buraxılacağı barədə yayılan xəbərlərə də toxundu: "Bizdə belə bir məlumat yoxdur. Nə qədər bir məlumat yoxdur. Nə qədər çox siyasi məhbus azad etsələr, bir o qədər yaxşıdır. OMON-çulara gəlincə, biz onların məsələsini çoxdan qaldır-

mışıq. Onlar 20 ildən çoxdur ki, həbsdədirlər. Dövlətə heç bir ziyan gətirəsi deyillər. Qarabağ müharibəsində onlar dö-yüşüblər. Bu və ya digər amilləri onlarla bağlı nəzərə almaq lazımdır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

AMİP-dən "Etibar Məmmədov aktiv siyasətə qayıdır" iddiasına reaksiya

Əli Orucov: "Böyük siyasətdə Etibar Məmmədovun yeri görünür"

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının lideri Etibar Məmmədov son günlərdə susqunluğuna ara verməyə başlayıb. Uzun müddətdir siyasət dəhlizlərində görünməyən E.Məmmədov demokrat.az xəbər portalına müsahibəsində sükutu pozub.

İndiyə qədər ara-sıra Cənubi Azərbaycanla bağlı fikirləri ilə mətbuat səhifələrində görünən E.Məmmədov bu dəfə tamamilə fərqli məsələlərdən danışır. Daha çox Xocalı faciəsindən danışan AMİP lideri həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun martda azadlığa buraxılacağı barədə yayılan xəbərlərə də toxunub. Əslən Qərbi Azərbaycandan olan E.Məmmədov sabiq nazirin azadlığa buraxılmasını çox istədiyini dilə gətirib.

Hər müsahibəsi gündəm yaradan E.Məmmədovun bu açıqlamaları da əvvəlki kimi olub. Onun dedikləri ilə bağlı ən müxtəlif iddialar meydana çıxıb. Belə bir iddia var ki, AMİP lideri aktiv siyasətə qayıtmağa qərar verib. Onun həтта Ə.İnsanov azadlığa çıxdıqdan sonra onunla birlikdə hərəkət edəcəyi, Qərbi Azərbaycan elektoratını ətraflarına toplamaq üçün çabalar göstərəcəyi bildirilir.

AMİP katibi Əli Orucov E.Məmmədovla bağlı gəzən söz-söhbətlərə "Yeni Müsavat" da bu cür aydınlıq gətirdi: "Etibar Məmmədovun müsahibəsi, fikrimcə, onun aktiv siyasətə qayıtması anlamı vermir. Zamanı yetişəndə təcrübəli bir siyasətçi kimi AMİP lideri təbii ki, öz qərarını verəcək. Lakin onun ölkədə gedən proseslərə münasibət bildirməsi normaldır və burada qeyri-adi bir şey görmürəm. Etibar Məmmədovun fikirləri, müsahibələri cəmiyyətdə həmişə maraqla və rəğbətlə qarşılanıb. Əli İnsanov haqqında jurnalistin sualına cavab olaraq Etibar Məmmədov mövqeyini bildirərkən belə deyib: "Əli İnsanov tezliklə azadlığa buraxılsın. Çünki bu yaşda insanın həbsdə qalması heç də xoşagəlməli hal deyil. Əli İnsanov həddindən artıq cəzasını çəkib. Tanınmış alimin, yaşlı insanın hələ də həbsdə qalması Azərbaycana hörmət gətirmir". Həqiqətən də bu belədir. Məncə, cənab prezident humanist prinsiplərinin davamı olaraq sabiq səhiyyə nazirinin azadlığına qovuşmasına imza atması rəğbətlə qarşılanardı. Əli İnsanov martda azadlığa çıxacağı və Etibar Məmmədov-Əli İnsanov birliyi yaranacağı ilə bağlı ehtimallara gəlincə deyə bilərik ki, cəmiyyətdə hər cür fikirlər, iddialar və ehtimallar ola bilər. Qoyun bu da həmin ehtimallardan biri olsun. Etibar bəy təkə Güneylə deyil, məqbul bildikdə daxili məsələlərdən də danışır. Güney bizim ən böyük və həyatı əhəmiyyətli problemimiz, dərdir. Bir millət olaraq hamımızın arzusu və istəyi o taylı, bu taylı Azərbaycanımızın birliyinə, bütövlüyünə nail olmaqdır. İnşallah, buna da nail olunacaq. O ki qaldı Etibar bəyin siyasətdə boşluğunun görünməsi məsələsinə, həqiqətən də böyük siyasətdə Etibar Məmmədovun yeri görünür. Bu boşluğu Etibar bəyin doldurması isə xalqın istək və tələbi ilə özünün qərarına bağlıdır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Hüseyn Abdullayevin həbs müddəti daha 3 ay artırıldı

Sabiq deputatın işi üzrə istintaq 10 aya yaxındır davam edir

Nəsimi Rayon Məhkəməsində keçmiş deputat Hüseyn Abdullayevin həbs müddətinin uzadılması ilə bağlı istintaq orqanının verdiyi vəsatətə baxılıb. Report.az-ın xəbərinə görə, hakim Şəlalə Həsənovanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə qərar elan olunub. Qərara əsasən, vəsatət təmin edilib, H.Abdullayevin həbs müddəti daha 3 ay uzadılıb.

Yada salmaq ki, Hüseyn Abdullayev 2018-ci il aprelin 22-də Türkiyədə yaxalanaraq Azərbaycana gətirilib. Həmin gündən barəsində istintaq müddəti 4 dəfə artırılıb, son qərar istintaq müddətinin 12 aya qədər uzanması deməkdir. Ümumilikdə Azərbaycanda istintaq müddəti 18 ay müəyyən olunub. Belə görünür ki, Hüseyn Abdullayevin işi üzrə istintaq maksimum uzadıla bilər. Onun həbsindən sonra Vergilər, Daxili İşlər nazirlikləri və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətləri onun həbsi ilə bağlı birgə məlumat yayıb. Vergilər Nazirliyi tərəfindən aparılmış səyyar vergi yoxlaması nəticəsində "Araz İNC" MMC-də 1 milyon 436 min manat məbləğində vəsaiti dövlət büdcəsinə ödəməsi faktı üzrə 7 iyun 2013-cü il tarixdə Cinayət Məcəlləsinin 213.2.2-ci (vergi ödəməkdən yayınma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. 3 oktyabr 2016-cı il tarixdə H.Abdullayevə ümumilikdə 1 milyon 810 min ma-

nat məbləğində vergiləri dövlət büdcəsinə ödəməkdən yayınması və xüsusi razılıq (lisensiya) tələb olunduğu halda belə razılıq almadan tikinti-quraşdırma işlərini həyata keçirərək 966 min manat məbləğində gəlir əldə etməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən Cinayət Məcəlləsinin 192.2.2 (qanunsuz sahibkarlıq) və 213.2.2-ci maddələri ilə yenidən ittiham elan edilməsi barədə qərar çıxarılıb. Bundan başqa, ayrı-ayrı vətəndaşların Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə daxil olmuş müraciətləri əsasında 14 fevral 2018-ci il tarixdə başlanmış cinayət işi üzrə H.Abdullayevin 2006-cı ildən 2018-ci ilədək olan müddət ərzində faktiki nəzarət etdiyi "Araz-İnşaat" ASC-də onun tapşırığına əsasən müəssisənin idarə olunmasını həyata keçirən Babayev Namiq İsmixan oğlu və qeyriləri ilə qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs halında cəmiyyətdə

məxsus obyektleri müxtəlif vaxtlarda ayrı-ayrı şirkətlərə icarəyə verərək ümumilikdə 1 milyon 374 min manat məbləğində gəlirlərin cəmiyyətin kommunal xidmət və sair xərclərinin ödənilməsinə sərf olunmasına dair digər səhmdarlara yalan məlumat verməklə 13 min 373 manat məbləğində dividəntləri vahid qəsdlə ələ keçirib zərərçəkmiş şəxslərə xeyli miqdarda maddi ziyan vurmaqla dələduzluq etməsinə şübhələr müəyyən edilib. Eləcə də H.Abdullayevin dəfələrlə N.Babayev vasitəsilə, daha sonra isə Almaniyadan istifadəsində olan telefonundan "Autist Uşaqların Reabilitasiyasına Kömək" İctimai Birliyinin sədri Elnur Məmmədova

zəng edərək onun və ailə üzvlərinin ünvanına nalayiq ifadələr işlədib tələblərinə əməl etməyəcəyi halda onları məhv edəcəyi ilə hədələyərək icarə müqaviləsi şərtlərinə görə hər ay ödəməli olduğu 3 min manat icarə haqqı əvəzinə onun nümayəndələrinə 6 min manat pul ödəməsinə hədə-qorxu ilə tələb etməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən o, Cinayət Məcəlləsinin 178.2.1 (dələduzluq), 178.2.2, 178.2.4, 182.2.1 (hədə-qorxu ilə tələb etmə), 182.2.2 və 182.2.4-cü maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə həmin maddələrdə nəzərdə tutulmuş ittiham elan edilib.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Gürcüstan prezidenti Salome Zurabişvili fevralın 27-də Azərbaycana rəsmi səfər edəcək. İki günlük səfər zamanı o, ölkə rəsmiləri ilə bir sıra görüşlər keçirəcək, ikitərəfli əməkdaşlığın aktual məsələlərini müzakirə edəcək. Bu, onun ölkə prezidenti seçilməsindən sonra ilk regional səfəridir. Bundan qabaq o, Fransada səfərdə olmuşdu.

Gürcüstanın Axalkalaki rayonunun Buqaşen kəndində Dağlıq Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı, erməni hərbi canlılarından olan Mixail Avaqyana büstün qoyulmasından və bununla bağlı Azərbaycanla yaranan gərginlikdən sonra təsadüf etməsi Zurabişvilinin Bakı səfərinə diqqətləri artırır. Bakıda abidə məsələsinin müzakirə ediləcəyi istisna edilmir.

Politoloq Nəzakət Məmmədova bildirdi ki, Salome Zurabişvilinin bu səfəri Azərbaycana etməsi gözlənilən idi: "Azərbaycan Gürcüstanın regionda müttəfiqidir, eyni zamanda son dövrlərdə iki ölkə arasında bir sıra problemlər meydana çıxıb və onların danışıqlar yolu ilə həlli zərurəti yaranıb. Xüsusən də son illərdə dərinləşmiş münasibətlərin birdən-birə soyuqlaşması, hətta iki ölkə arasında şərti olaraq "büst", "dəhliz" və "qaz" böhranını adlandırma biləcəyimiz problemin strateji müttəfiqlik və xalqlararası münasibətləri zədələdəcək həddə gəlməsi də bu səfəri şərtləndirən amillərdən ola bilər. Zurabişvilinin Azərbaycana münasibətində iki yanaşma var: onun erməni-pərəst olması ehtimalından çıxış edərək Azərbaycanla əlaqələrə soyuq yanaşması ki, Cavaxetiyadakı ermənilər qarşısında çıxışı, Gürcüstandan Ermənistan və Rusiya arasın-

Gürcüstan prezidenti Bakıya gəlir - büst qalmaqalı bitəcəkmi?

Nəzakət Məmmədova: "Tiflisin Azərbaycana münasibətində təzadlı addımlarına hazır olmalıyıq"

da dəhliz çəkilməsi məsələsi, erməni terrorçuya abidə qoyulması, SOCAR-ın Gürcüstan qaz bazarındaki mövqeyi ilə bağlı son dövrdəki məsələlər və s. Bütün bunlar onun prezident seçilməsindən sonrakı dövrə təsadüf edib. Bir sıra amillər, faktlar isə bunu deməyə əsas verir ki, xanım prezident Gürcüstanda artıq səlahiyyətləri məhdudlaşdırılmış prezident postunu tutur. O, ölkə siyasətinə əvvəlki prezidentlər kimi bir o qədər də müdaxilə edib həlledici istiqamət-

ləri təkbaşına müəyyənləşdirə bilmir. Gürcüstan daha çox böyük geosiyasi güclərin savaşıq poliqonudur və onun siyasətini həmin güclərin ölkədaxili siyasisi sistemdə yer tutan siyasisi qüvvələr təmsil edir, nəinki gürcü iqtidarı özü müstəqil şəkildə, Zurabişvilini dəstəkləyən "Gürcü arzusu" onlardan biridir, "boz kardinal" yenə də Bidzina İvanişvilidir, hətta ironiya ilə onu "xanım prezident" adlandırırlar. Zurabişvili onun marionetidir və s".

Politoloq Azərbaycan

can-Gürcüstan münasibətlərindəki çatlara da toxundu: "Açıq şəkildə qeyd etmək lazımdır ki, iki ölkə arasında son dövrdə yaranmış problemlər daha çox xaricdən, konkret olaraq Rusiyadan göstərilən təsirlər nəticəsində formalaşana bənzəyir. Rusiya bir çox geosiyasi maraqları naminə, o cümlədən Ermənistanı blokadan çıxarmaq üçün hazırkı gürcü iqtidarı üzərindəki nüfuzundan, təsir imkanlarından istifadə edərək Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərinə xələl gətirən Tsxinvalidən dəhliz açılması məsələsinə Karasin - Abaşidze formatına daxil etməyə çalışdı. Son dövrdə Gürcüstan rəsmilərinin guya enerji mənbələrini şaxələndirmək üçün "Qazprom"la danışıqlar təşəbbüsü də bu qəbildəndir. Üstəlik, Gürcüstan Rusiya təbii qazını Ermənistanla ötürən tranzit ölkədir və buna görə haqq alır, yaxud qazı güzəştli qiymətə əldə edir. Bunlar, əlbəttə, iki ölkə arasında münasibətlərə xələl gətirir. Lakin Gürcüstanın hazırda Azərbaycanla müttəfiqlikdən imtina

etməsi real deyil. Bizi ümumi geosiyasi tale və böyük layihələr birləşdirir. Gürcüstanın Azərbaycanla münasibətlərinin pisləşməsi milyardlarla dollarlıq layihələrin iflasına səbəb ola bilər. Bu layihələrin arxasında böyük güclər dayanır və Rusiyanın onları təkbaşına qarşısına alıb Gürcüstanı Azərbaycanla əməkdaşlıqdan yayındırması onun cənubunda ikinci Ukrayna cəbhəsinin açılması demək olardı. Gürcüstan iqtidarının da belə bir avontüraya gedəcəyi inandırıcı deyil. Hazırkı Gürcüstan siyasisi sistemində, qeyd etdiyimiz kimi, prezidentin səlahiyyətləri yox, təşəbbüslər çıxış etmək imkanları var. Əlbəttə, o, digər ölkə başçıları ilə görüşə bilər. Lakin Zurabişvilinin ölkəmizə gözlənilən səfərinin regional proseslərin həlli istiqamətində xüsusi dəyişikliyə səbəb olacağını düşünmürəm. Azərbaycanla dostluğa xələl gəlməsinə imkan verməmək iradəsi və ya səlahiyyəti olan prezident ölkəmizə qarşı Gürcüstanda son dövrdə ard-arda bu qədər təxribatlara icazə verməli deyildi.

Bununla yanaşı, qarşıdan 2020-ci il real hakimiyyəti əlində cəmləşdirmək səlahiyyəti olan parlament seçkiləri gəlir. "Gürcü arzusu" ABŞ-ın müdaxiləsinə, hakimiyyətin əsas güc qanadı olan parlamentdəki mövqeyini itirəcəyindən, Saakaşvili tərəfdarlarının qalibiyyətindən narahatdır və prezident seçkilərində olduğu kimi Azərbaycanın onlara kömək etməsini istəyirlər. Zurabişvilini də, görünür, Azərbaycanla yanmaqda olan körpüləri bərpa etmək üçün ölkəmizə səfərə göndəriblər. Gürcüstanın NATO-ya üzvlüyünün gündəmdə olması, Qara dəniz əvətləşməsinin təşkilatın məsuliyyət zonasına daxil edilməsi planları ABŞ-ı Gürcüstana qayıtmağa, Rusiyani isə buradan çıxmağa vadar edir. Odur ki, yaxın gələcəkdə böyük güclər arasında o, manevar edəcək, xarici siyasətində, o cümlədən Azərbaycanla münasibətində təzadlı addımlar olacaq və biz buna hazır olmalıyıq".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Məsəvat"

"Ruhaninin bəyanatı təhlükənin qapıda olduğunu göstərdi"

Politoloq: "ABŞ və İsrailin İranın region üçün təhlükəli ölkə olduğunu qeyd etməsi öz təsdiqini tapdı"

İran prezidenti Həsən Ruhaninin Tehranda 1979-cu il inqilabının 40-cü ildönümü münasibətilə keçirilən yürüşdə səsləndirdiyi fikirlərlə bağlı Azərbaycan tərəfin etirazı davam edir. **Ruhani açıq şəkildə qədim Azərbaycan torpaqlarının İran olduğunu bildirib.** Eyni zamanda o, türk kökənli Qacar şahlarını "xain" adlandırır. Sitat: "Bizim millət yaxşı bilir ki, son 205 ildə İranın şimalda və Qafqazda yerləşən ərazilərinin böyük bir hissəsi xain Qacar şahları dövründə ölkədən ayrılıb. 191 il əvvəl İranın şimalının daha bir hissəsini ana vətəndən qoparıblar".

191 il əvvələ gedəndə Türkmənçay, ondan 15 il əvvələ getdikdə isə Gülcüstan müqaviləsi göz önünə gəlir. Bu müqavilələrlə Rusiya və İran Azərbaycan ərazilərini iki hissəyə böldüblər. Torpaqlarımıza həmin müqavilə ilə təcavüz edib, indi də Cənubi Azərbaycan kimi ərazilərimizin ölkəsinin tərkibində qaldığını qulaqardına vuran Ruhani iki müqavilə ilə Rusiyanın tərkibinə keçən Şimali Azərbaycanı "İran torpağı" adlandırır.

Ekspertlər bildirir ki, 1992-ci ildən bəri ilk dəfə İran

rəhbərliyi belə sərt bəyanatla çıxış edir.

Politoloq Məhəmməd Əsədullayev "Yeni Məsəvat"a şərhində bildirdi ki, dövlət başçısı rəsmi dövlət tədbirində belə bir yanaşma ortaya qoymamalı, əksinə, sülh və qonşu ölkələrlə təhlükəsiz və qarşılıqlı etimad mühitində əməkdaşlığı qeyd etməli idi. Lakin İran prezidenti faktiki olaraq müstəqil Azərbaycanın ərazilərinə iddia ortaya qoyub. Bu, təhlükədən xəbər verir: "İrana qarşı sanksiyaların genişlənməsini nəzərə al-

saq, Tehranın bu aqressiyası yalnız özünü qorumaq instinktidir. Təbii ki, bu da digər ölkələrin ərazi bütövlüyünə qəsd cəhdidir. Ruhani bu çıxışı ilə ABŞ-ın bəyan etdiyi "Yaxın Şərqdə İran təhlükəsizlik üçün əsas təhdiddir" məsajına bəraət verir. Bu çıxış bir

daha İranın işğalçı və necə təhlükəli bir ölkə olduğunu göstərmiş oldu.

Göründüyü kimi, ABŞ və İsrailin İranın region üçün təhlükəli ölkə olduğunu qeyd etməsi öz təsdiqini tapdı. Həmişə şərhlərimdə qeyd etmişəm ki, İranın Yaxın Şərqdə güclən-

məsi birbaşa Azərbaycan üçün təhlükə vəd edir. Ruhanın bu açıqlaması artıq təhlükənin qapıda olduğunu göstərdi. Bu bəyanat faktiki olaraq müstəqil Azərbaycan dövlətinin ərazisini İran ərazisi hesab etməkdir. İran prezidenti beynəlxalq normaları açıq şəkildə pozub.

ABŞ-ın İranın nüvə texnologiyasını hədəfə alması məhz Tehranın işğalçılıq siyasətinin qarşısını almağa yönəlib. Ona görə də ABŞ və İsrailin İrana qarşı siyasəti regionumuzun, xüsusilə İranın qonşu ölkələrinin təhlükəsizliyi üçündür. Təsəvvür edin ki, İran nüvə silahı əldə edir, İraqda, Suriyada, Yəməndə qələbə çalır. Bilirsiniz hədəf hara olacaq? Azərbaycan olacaq. Ruhaninin bəyanatı Tehranın hansı niyyətdə olduğunu göstərmiş oldu".

Politoloq qeyd etdi ki, 1828-ci il fevralın 10-da Azərbaycan iki yerə parçalanmış, İran və Rusiyanın işğalına məruz qalmışdı. 1918-ci ildə Şimali Azərbaycan öz istiqalına qovuşmasına baxmayaraq, cənub torpaqları hələ də İranın işğalındadır: "Ruhani çox gözəl bilir ki, işğalda saxladığı Cənubi Azərbaycan mütləq azad olacaq, şimala bütövləşəcək.

İran prezidenti artıq Cənubi Azərbaycanda milli azadlıq məfkuresinin oyandığından

narahatdır və bu tezisi deməkə, hesablayır ki, Cənubi Azərbaycanda milli azadlıq ideyasının heç bir nəticəsi olmayacaq. Amma unudur ki, Abbas Lisani kimi milli azadlıq mücahidlərimiz rejimə qarşı öz prinsiplial etirazını bildirir. İşğal altında olan bir xalqın mənafeələrini müdafiə edir.

Azərbaycan rəsmi şəkildə Türkmənçay müqaviləsini tanımadığını gələcək perspektivdə elan etmək və Cənubi Azərbaycanın birləşdirilməsini beynəlxalq müstəviyə çıxarmaq hüququna malikdir.

Hazırda proseslər Qarabağ cəbhəsinə yönəlib. İran rejimi unutmasın ki, Persiya imperiyası heç vaxt bərpa edilməyəcək, Yaxın Şərqdə aparıcıları silahlı mübarizə mütləq məğlubiyyətə uğrayacaq".

M.Əsədullazadə hesab edir ki, Azərbaycan İran prezidentinin çıxışına rəsmi şəkildə nota verməli, istənilən situasiyada Türkmənçay müqaviləsini tanımayacağını xatırlatmalıdır: "Əgər rəsmi şəkildə İran rəhbərliyi ölkəmizə qarşı bu iddianı səsləndirirsə, biz nədən çəkinməliyik?!

Azərbaycan İrana qarşı iqtisadi sanksiyalara dəstək verməli, rəsmi Tehranın blokadanı ölkəmiz üzərindən yarmasına şərait yaratmamalıdır".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Məsəvat"

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair növbəti görüş gündəmədir. Bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) sözcüsü Leyla Abdullayeva ötən gün keçirilən mətbuat konfransında deyib. Xanım diplomat bildirib ki, Azərbaycan münaqişəsinin nəticələrini aradan qaldıracaq bütün məqsədyönlü görüşlərin keçirilməsinin tərəfdarıdır və buna hazırdır: "Həmsədrərlə də bu məsələ müzakirə olundu. Hələlik görüşün tarixi və yeri dəqiq məlum deyil".

Rəsmi Bakı növbəti dəfə sülhməramlı mövqə nümayiş etdirsə də, Ermənistanda bunun əksini görürük. Hər halda, İrəvanın son davranışları, sərgilədiyi mövqə konstruktivlik əlaməti deyil. Bu mənada ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin bölgəyə son gelişinin heç ne ile yadda qalmaması da təəccüb doğurmadi. Düzdür, həmsədrələr Nikol Paşinyanın Dağlıq Qarabağı üçüncü tərəf kimi danışıqlara sırımaqla bağlı cəhdlərinə rəğməm budəfəki səfərlərində Xankəndinə getmədilər. İstisna deyil ki, bu səfərin rəsmi Bakıda qıçıq yaradacağına nəzərə aldıkları üçün İrəvandan birbaşa Azərbaycana gəldilər. Ancaq səfərin yekununda "turist diplomatlar"ın ənənəvi pozitivliyi belə nümayiş etdirə bilməmələri səbəbsiz deyil. Məsələ burasındadır ki, işğalçı Ermənistan danışıqların pozulmasına yönəlik siyasət yürüdü.

"Ermənilərin Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarında qanunsuz fəaliyyəti bu gün də davam edir". Bunu Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev deyib. Dövlət rəsmisi bildirib ki, beynəlxalq qanunvericiliyə əsasən işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyət göstərmək qadağan olunur: "Lakin Ermənistan tərəfi beynəlxalq qanunlara əməl etmir. Azərbaycan tərəfinin mürciəti əsasında ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində monitorinq keçirib və Ermənistanın qanunsuz fəaliyyəti təsdiq olunub".

PA rəsmisi onu da deyib ki, Ermənistan tərəfinin bu qanunsuz fəaliyyəti münaqişənin sülh yolu ilə həllinə maneə törədir: "Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlarla və digər dövlətlərə mürciət edir ki, özlərinin hüquqi və fiziki şəxslərini Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində fəaliyyət göstərməkdən çəkindirsinlər. Azərbaycan beynəlxalq qanunlar və öz qanunları çərçivəsində işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz fəaliyyətə qarşı hüquqi addımlarını davam etdirəcək. İşğal olunmuş ərazilərimizdə qanunsuz fəaliyyət davamlı su-

rətdə beynəlxalq təşkilatlar qarşısında da qaldırılacaq. Azərbaycan öz milli resursları, milli peyki sayəsində bu qeyri-qanuni fəaliyyətlə bağlı faktları toplayıb".

Ancaq Bakının saysız-hesabsız mürciətlərinə, həmçinin beynəlxalq təşkilatlarda qəbul olunmuş sənədlərə baxmayaraq, Ermənistana qarşı nəinki sanksiyaların tətbiq olunmur, hətta İrəvanın siyasətinin qınanmasına da cəhd göstərilir. Bütün bunlar isə dolayısı ilə işğalın stimullaşdırılması deməkdir.

Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-Petrosyan ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanla münasibətlər və ictimaiyyətin müxtəlif dairələrində bu kontekstdə yayılan iddialarla əlaqədar məqalə qələmə alıb (Publika.az). Keçmiş prezident ittihazların hədəfinə çevirmək istəmədiyini deyib. "Beləliklə, mən sükutu pozmağa və bu haqda şəxsi fikrimi bildirməyə qərar verdim. Sizi inandırırəm ki, məqsəd heç də özünümüdafiə deyil, Paşinyanı yanlış ittihamların hədəfinə çevirməkdir" - məqalədə deyilir. Petrosyan Paşinyanın onun mənəvi oğlu olması haqqında deyilənləri uydurma adlandırır. Paşinyanın hər axşam ona zəng etdiyi və məsləhətəşdiyi barədə iddialara gəlincə, Levon Ter-Petrosyan bu iddiaları son dərəcə mənasız, ağılsızlıq adlandırır. "2012-ci ildə mən onunla yalnız bir dəfə görüşmüşəm. 2018-ci il iyulun 16-da hökumət mətbuat xidməti bu barədə rəsmi bəyanatla çıxış etdi. Bundan sonra baş nazir hər hansı telefon söhbətləri olmayıb. Kimlərsə düşünürsə ki, Paşinyanı yönəltmək, nəse məsləhət görmək və ya dikte etmək olar, ya dərindən səhv edirlər, ya da bu insanı heç tanımır. Onlar bu insan barəsində şəxsi fikirlərinə əsaslanaraq mühakimə yürüdürlər. Mən Paşinyandan daha müstəqil insan görməmişəm" - o deyib.

Siyasətçi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə gündəmədə olan "sülh əvəzinə ərazilər" düsturu haqqında da fikirlər

"Ermənistandakı bu düşüncə Azərbaycanın bir həmləsi ilə darmadağın ola bilər"

İşğalçı ölkədə "qələbə" eyforiyası və Paşinyanın radikallaşması Ter-Petrosyanı da dilə gətirdi; **Qafar Çaxmaqlı:** "Paşinyanın bu mövqeyi qarşısında Azərbaycanın ayrı variantı qalmayacaq, iş antiterror əməliyyatlarına doğru gedəcək"

ri ni açıqlayır: "Dərhal qeyd etmək istəyirəm ki, nə mən, nə də Paşinyan heç vaxt "sülh əvəzinə ərazilər" düsturundan istifadə etməmişik. Bu, pis adamlar tərəfindən uydurulmuş böhtandır. Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması proqramına gəlincə, Ermənistanın üç prezidentindən fərqli olaraq, Paşinyanın özünün proqramı hələ heç kəsə məlum deyil. O, hələlik bəzi bir neçə prinsip səsləndirməklə kifayətlənir, məsələn, Qarabağ adından danışıqların aparılması haqqında Köçəryan-Serkisyan mövqeyindən imtina, Qarabağın danışıqlarda təmsilçisi kimi çıxış etməsi. Birincisi, bunu beynəlxalq hüquq tələb edir. Amma sənəddə, məsələn, Qarabağ əhalisinin öz müqəddəratını təyin etməsi hüququ, sərbəst, təhlükəsiz yaşama hüququ kimi məsələlər də əksini tapıb. Bu, artıq ən böyük güzəstdir. Çünki Azərbaycan əvvəllər Qarabağın varlığını belə, qəbul etmək istəmir. Bakı Qarabağın muxtar vilayət statusunu ləğv edib, bunu konstitusiyasından silib. İndi isə məsələ o səviyyəyə gəlib ki, onun xalq səsverməsi yolu ilə həll edilməsindən danışıqlar. Bu, böyük qələbədir, böyük nailiyyətdir. Bir zaman bunu yalnız xəyal edə bilərdik..." Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, Paşinyan torpaqların qaytarılmasına yeni şərtlər daxilində edilməsini tələb edir: "O, bu danışıqlara Dağlıq Qarabağ separatçılarının cəlb edilməsini tələb edir. Petrosyan bunu istisna edirdi. Yazıdan sitat: "Ter-Petrosyan "Qarabağ hansı mərhələdə müzakirələrə qatılacaq" sualını belə cavablandırır: "İndi bu məsələ gündəmədə deyil. Hazırda mən konkret plan haqda danışmıram. Bu planda isə qeyd etdiyiniz məsələ yoxdur". Demək, bu məsələdə Paşinyanla Ter - Petrosyanın mövqeyi eyni olmayıb. İndi Ermənistan rəhbərinin bu məsələni ortaya at-

masını Ter-Petrosyanın ideyası deyil və bu, Paşinyan tərəfindən danışıqları uzatmaq cəhdi kimi dəyərləndirilə bilər. Belə bir məsələ heç vaxt olmayıbsa, Madrid prinsiplərində də nəzərdə tutulmayıbsa, demək o, bunu müəyyən məqsədlə ortaya atıb. Ərazilərin qaytarılması məsələsi də bütün hakimiyyətlərin gündəmində olub".

Ermənşünas alim qeyd etdi ki, Petrosyan o zaman bu mövqeyinə - "Bilin, ərazilərin qaytarılması şərti bütün layihələrdə yer alıb və bu şərti hər kəs qəbul edib. Serj Sarkisyan da onlardan bu şərtin olduğu planı miras alıb və hazırda onu reallaşdırmaqdadır" - görə çarmıxa dirəmişdilər" - Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, Paşinyan sərt şərt irəli sürür: "Azərbaycan təbii ki, bu şərtləri qəbul edə bilməz. Onu da qəbul edə bilmərik ki, Dağlıq Qarabağda referendum keçirilsin və nəticəsi əvvəlcədən bəlli olan məğlubiyyətin acılarını yaşayaq. Bəli, Ermənistanda Dağlıq Qarabağın Ermənistanın olduğunu və bu məsələnin həll edildiyini düşünürlər. 1994-də qalib gəlmişik, müharibədə bu torpaqları özümüzün etmişik. Amma beynəlxalq birlik bunu qəbul edirmə, Azərbaycan bu durumla razılaşırmı? Məncə, Ermənistandakı bu düşüncə Azərbaycanın bir həmləsi ilə darmadağın ola bilər. Paşinyanın bu mövqeyi qarşısında Azərbaycanın ayrı bir variantı qalmayacaq, iş antiterror əməliyyatlarına doğru gedəcək".

Ekspert dedi ki, "xalqlar sülhə hazırlamaq" kimi cəfəngiyyatlar Azərbaycanın haqlarını ələdən almır: "Ətraf ərazilərin müqabilində Dağlıq Qarabağın statusunu müəyyən edilməsini dirəyiblər bizə. Bu isə Ermənistanda gəlinən qənaətin eynisidir. Yeni Dağlıq Qarabağ ordulu, güclü, müdafiə imkanları geniş olan bir subyektdir (Azərbaycanın tərkibində olsa belə) olur və biz ona bundan sonra heç "gözün üstə qaşın var" belə deyə bilməyəcəyik. Həm də DQ istənilən vaxt Azərbaycandan qopub ayrılmaya imkanlarını əlində saxlayacaq və bizim üçün əvvəlki mövqeyindən daha fərqli təhlükəyə çevrilə biləcək. Bütün bunlar olarsa, Azərbaycan dövlətinin varlığı söz konusu olacaq. Dağlıq Qarabağda hər hansı oluşumun dövlətimiz, millətimiz üçün əbədi bir təhdid olmaması üçün bu yuva köklüdən məhv edilməlidir. Həmişə dedim. İndi də təkrar edirəm ki, Azərbaycan öz ərazisində gecikmədən antiterror əməliyyatlarına başlamalıdır. Paşinyan heç kəmin mənəvi oğlu və varisi deyil, Ter-Petrosyanın heç deyil. Azərbaycan torpaqları Ter-Petrosyanın dövründə işğal edilib. Paşinyana gəlincə, çox təhlükəli düşməndir və onun hakimiyyəti dövründə nəyəsə nail olacağımıza ümid edənlər də yanılırlar. Ter-Petrosyanın etirafıdır, "Bəs həmin ərazilər sizin vaxtınızda azad edilmədimi" sualına onun cavabı belə olub: "Biz "azad edildik" deyə bilərik. Beynəlxalq birlik isə başqa cür adlandırır: işğal!" Belə çıxır ki, oranın işğal etmişiniz? - Beynəlxalq birliyə görə, bəli!" Belə olduğu halda biz öz torpaqlarımızı işğaldan azad etməli deyilikmi? Q.Çaxmaqlı da jurnalist Şahin Hacıyevə qənaətinə bölüşdüyünü vurğuladı: "Mən də onu təsdiqləyirəm ki, Ermənistanda bu məsələnin həll edildiyini və heç vaxt Qarabağın Azərbaycanın tərkibində olmayacağını düşünənlər çoxdur. Amma dediyim kimi, Azərbaycan bu düşüncənin həmişə belə davam etməsini bir həmlə ilə dəyişdirə bilər".

Bu arada, ermənilər Türkiyə ordusunun Qarsda keçirdiyi hərbi təlimlərdən qorxuya düşüblər. Erməni hərbi analitik David Arutunov bu təlimləri İrəvana qarşı təzyiq vasitəsi adlandırır. Ermənilər həm qorxur, həm də qorxutmağa cəhd edir...

Havadan yaz ötri gəlir, demək olar ki, qış geridə qaldı. Xalqımızın qədim adətlərinə görə, artıq Kiçik çillə bitib və Boz ay başlayıb. Boz ay Azərbaycanda xalqın keçmiş adət-ənənəsinə görə Novruz bayramı gəlməzdən əvvəl olan dövrə verilmiş addır.

1 ayı əhatə edən dövrə Boz ayla yanaşı, "yazın qırxı çağ", "alaçalpo", "çilləbeçələr", "ağlar-gülər ay" da deyilir. Boz ayın əsas xüsusiyyəti havanın dəyişkən olmasıdır. Belə ki, bu ayda buludlu, yağışlı, küləkli, qarlı və günəşli havaların hamısını görmək mümkündür. Yazın gəlişini bildiren çərşənbələr də Boz ayda qeyd olunur. Bu il Bakıya güclü qar yağmasa da, Boz aydan ümid kəsiləməyib. Çünki mütəxəssislər Boz ayın da sərt üzünün olduğunu deyirlər. Yeni kiçik çillənin bitməsi şaxtılı havaların bitməsi demək deyil. Boz ay da kifayət qədər sərtliyini hiss etdirən aydır. Bu arada Boz ay ona görə deyirlər ki, bu ayda havalər tez-tez dəyişir. Bir gün isti, səhər soyuq ola bilər, yəni hava üzünü bozardar. Hətta gün ərzində hava durumu dəyişə bilər.

AMEA Folklor İnstitutunun, Folklor və yazılı ədəbiyyat şöbəsində aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Əpoş Vəliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Boz ay fevral ayının iyirmisində başlayıb mart ayının iyirmi birində bitir: "İlk çillə, yeni böyük çillə başlayanda artıq Novruz bayramına üç ay (90 gün) qalmış olur. Boz aya Boz çillə, ala çillə də deyilir. Kiçik çillənin sonuncu günündən başlayan Boz

Bu gün Su çərşənbəsidir

İlk çərşənbənin adət-ənənələri, maraqlı su falları nələrdir...

Əpoş Vəliyev

çillə Novruz bayramına qədər davam edir. Boz ayda havalər bəzən mülayim, bəzənsə şaxtılı keçir. Ona görə də xalq arasında belə bir deyim var ki, "Boz

ay bozara-bozara keçər". Boz aya bəzən Döl ayı da deyilir. Bu ayda mal-qara, qoyun-keçi bala verməyə başlayır. Ona görə də el arasında Boz ay bərəkətli ay

sayılır. Torpaq şumlanır, əkin işlərinə başlanılır. Bağ-bağçalarda ağaclar budanır, yeni tinglər əkilir, pəyvəndlər vurulur".

Qeyd edək ki, hər bir millətin tarixi onun folklorunda və adət-ənənələrində yaşayır. Novruz bayramı da azərbaycanlıların qədim tarixini, milli ruhunu dolğun şəkildə ifadə edən böyük el bayramı, el şənliyi olmaqla yanaşı, həm də xalqımızın ən qədim, ən əziz bayramlarından biridir. Novruz bayramına 4 həftə qalmış, xalqımız hər həftə bir çərşənbəni bayram kimi qeyd edir. Bunlar su, od, yel və torpaq çərşənbələridir. Bu gün Novruzun müjdəçisi, qaranquşu sayılan, ilk çərşənbə su çərşənbəsidir".

Folklorşünas Əpoş Vəliyev su çərşənbəsinin adət-ənənələrindən danışaraq bildirdi ki, Su çərşənbəsi Boz ayın ilk həftəsinin çərşənbə axşamı günü qeyd edilir: "Su həyat mənbəyi, su yəşəmin səbəbi, su təbiəti canlandıran vasitədir. Susuz həyat məhv olar. İnsan həm doğulanda, həm də dünyadan köçəndə su ilə yuyundurulur, təmizlənir, paklanır. Məişətdəki gündəlik bütün ehtiyaclar su vasitəsilə

həll edilir. Su aydınlıq rəmzi sayıldığı üçün xalqımızın qədim adət-ənənələrindən biri də gəlin köçən qızların və səfərə gedən insanların arxasınca su atmaqdır. Elə buna görə də su müqəddəs sayılır. Su çərşənbəsinə bölgələrdə "gözəl çərşənbə", "ilk çərşənbə", "əzəl çərşənbə", "gül çərşənbə", "sular Novruzunu" da deyirlər. Su çərşənbəsi Boz ayın ilk həftəsinin çərşənbə axşamı günü qeyd edilir. Su çərşənbəsində gün çıxmamış axar su kənarına getmək, su üstündən atlamaq xalqımızın qədim el adətlərindən və inanclarındandır. Kəndlərdə gənclər axar su kənarında bir-birini sulayaraq "su-

laşma" mərasimini də icra edirlər. Onlar özləri ilə götürdükləri qabları su ilə doldurub, su kənarına yeni gələnlərin üzərinə ataraq "bayramınız mübarək" deyirlər. İslanlar bundan qətiyyətlə inciməz, cavabında "aydınlığa çıxasınız" deyirlər. Axar sudan su qablarına doldurub evə gətirirlər. Həmin sudan həyət bacaya, evin astanasına və küncələrinə çiləyib "il boyu aydınlıq olsun" deyirlər. Xəstələrə, körpə uşaqlara həmin sudan içirdirlər. Çərşənbə suyundan həm də qorxanların başından bir az töküüb qorxuluğunu alırlar".

□ Nərgiz LİFTİYEVA
"Yeni Müsavat"

Elsad Abdullayevin viranə qalan ABU-su

Üzərindən həbs götürülməyən və 9 ildir istifadəsiz qalan kompleks dağılıb-tökülür, həyətini kol-kos basıb; uşaq məktəbi fəaliyyətdədir, pulla girənlərin isə pulu batdı...

Bir vaxtlar bu universitetin qarşısı "qaynayırdı". Tələbə izdihamı, onları daşıyan marşrutlar, ətrafdakı dənərxanalar, kafelər, internet klubları, şirniyyat dükənləri fasilə vermişdi, gecə-gündüz işləyirdi.

Bura şəhərin aktiv məkanlarından birinə çevrilmişdi. Elə ki, həmin ali məktəb - Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin lisenziyasına xitam verildi, buranın bazarı hərtərəfli öldü.

İndi Bakının 7-ci mikrorayon istiqamətinə, yeni ABU-nun yanına cəmi bir marşrut xətti işləyir. Bu da ətrafda yaşayanların işini çətinləşdirib. 2010-cu ildə fəaliyyəti dayandırılmış ABU-nun nəhəng bina kompleksi 9 ildir istifadəsiz qalıb.

Hətta Xarici Dairəvi küçənin adı dəyişib, qazax yazıçısı Abay Kunanbayevin adı verilib, yazıçının barelyefi universitetin girişinə vurulub.

Neçə ildir ki, ABU-nun həyətinin bir hissəsi metro deposudur, idman sahəsi "Bakı

Metropoliteni" QSC tərəfindən alınıb, yerdə qalan geniş həyət isə otlar, kol-kos basıb, bina bomboş qalıb.

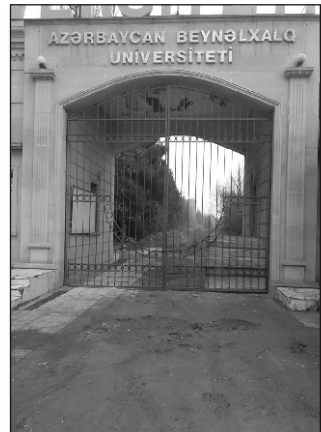
Universitetin Fransaya qaçmış və barəsində İnterpol vasitəsilə axtarış elan edilən rektoru Elşad Abdullayev bu mülkü özəlləşdiribmiş. Prokurorluq isə həmin əmlakın üzərinə həbs qoyub və bu günə qədər götürülməyib.

Əvvəllər söz-söhbət gəzirdi ki, universitetlərdən biri bu binaya köçürüləcək. Nə də olmasa hər bir avadanlıq, şərait var, istifadəyə yararlıdır. Amma E.Abdullayevin obyektinin üzərindəki həbs nə satışına, nə istifadəsinə imkan verir.

Ona görə ərazidən səhər saatlarında çəkiliş apararkən gördük ki, içəri dağılıb-tökülüb,

darvazalar qıfıllanıb, giriş mümkün deyil. ABU uşaq məktəbinin binası isə "ERA" tam orta ümumtəhsil məktəbinə verilib.

Bildirək ki, 2010-cu ildə ABU-nun lisenziyası ləğv edilən kimi rektoru Fransaya qaraq, oradan keçmiş deputat Güler Əhmədovanın, iş adamı

Arzu Kazımovun həbsinə səbəb olan videolar yaydı.

Bununla yanaşı, E.Abdullayevin özünün də vətənə qayıdışı mümkün olmadı, özü barəsində də cinayət işi davam edir. Ölkəyə dönəcəyi halda istintaqa cəlb olunacaq.

Eks-rektorun qeyri-qanuni tələbə qəbulu, habelə müxtəlif bəhanələrlə tələbələrəndən yığıldığı külli miqdarda vəsaitlər, şəxsi kabinetindən götürülmüş qeyd vərəqələri ilə bağlı ittihamlar var.

Qanunsuz qəbul olunan yüzlərlə məzunun pulu batdı, diplomsuz qaldı. İndi isə bu böyük təhsil binası 9 ilə yaxındır ki, istifadəsizdir. Halbuki ABU-nun binasından təhsil təyinatlı istifadə etmək olardı.

Bildirək ki, ABU ölkədə rüşvət bulaşmış təhsil ocaqlarından biri idi. Burada istisna tələbələr semestr imtahanlarından pulsuz qiymət alırdılar.

Bu işi dekanlar və metodistlər həyata keçirirdi, açıq şəkildə pul alırdılar, tələbəni imtahanından kəsirdilər, dövlət imtahanına məzunlar buraxılmırdı, buraxılana isə pul almamış diplom verilmirdi.

O dövrdə semestr imtahanı 150-200 manata, diplom işi isə 1000-1500 manat civarında həllini tapırdı. Dərsə gecikənlərin "qayıb pulu" da ayrıydı.

Burada elə fakültənin elə kursu yoxuydu ki, paralel qanunsuz tələbə qəbulu olmasın. Həmin tələbələrəndən 3000-5000 manat alaraq ABU-ya qəbul edirdilər.

E.Abdullayev universitetin bağlanmasına az qalmış müxtəlif çabalar göstərdi, amma bütün bu səylərin heç biri onun

qanunsuz əməllərini ört-basdır etməyə köməklik göstərmədi. Nəticədə testdən kənar qəbul edilmiş yüzlərlə məzun diplomsuz qaldılar və bu günə qədər də onların işinə baxılmır. Artıq məsələ bağlanıb.

Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti 1997-ci il oktyabrın 17-də Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatına alınıb, 1998-ci ildə Təhsil Nazirliyinin 04.12.1997-ci il tarixli 48-11-4058/16 nömrəli qərarı ilə ilk dəfə lisenziya verilib. Universitet 1999-cu ildə 6 il müddətinə, 2005-ci ildə isə 5 il müddətinə yenidən lisenziya alıb.

2010-cu il iyul ayının 8-də Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin fəaliyyətinə verilmiş lisenziyanın müddəti bitdiyi üçün bu məsələyə yenidən baxılması, eləcə də bu ali məktəbdə tədris prosesinin təşkil vəziyyətinin araşdırılması məqsədilə ekspert qrupu yaradılıb.

Ekspert qrupu ali məktəbin maddi-texniki bazası ilə tanış olmaqla, universitet rəhbərliyinin və Təhsil Nazirliyinin müvafiq şöbələrinin təqdim etdiyi sənədləri təhlil etməklə araşdırma aparıb.

Araşdırma zamanı məlum olub ki, 2005-ci ilə müqayisədə Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması sahəsində müəyyən işlər görülsə də, tədris prosesinin təşkilində normativ sənədlərin tələblərinə riayət olunmayıb, hətta daha ciddi pozuntulara yol verilib.

□ Emil SALAMOĞLU,
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

Fevralın 24-də Moldovada parlament seçkiləri keçirilib. Yerli vaxtla saat 7-də başlayan seçkilər axşam saat 21-də başa çatıb. Səsvərmə ölkə üzrə 51 dairə seçki şurası və 2 141 məntəqə seçki bürosunda keçirilib.

Qeyd edək ki, 2019-cu il parlament seçkilərində ümum-millidə dairə üzrə 14 siyasi partiya və bir seçki bloku iştirak edir, birməntəqlidən 321 namizəd qeydə alınmış, onlardan 57 - müstəqil namizədlər, digərləri isə siyasi partiya və ya seçki blokları tərəfindən irəli sürülür.

2017-ci ildə qəbul olunmuş qanunvericiliyə əsasən parlament seçkiləri qarışıq seçki sistemi əsasında keçirilir: 50 deputat ümum-millidə dairədə proporsional təmsil olunma sistemi qaydasında seçilir; daha 51 deputat - majoritar sistem qaydasında, hər birməntəqlidən dairədən bir nəfər.

Seçkilərin yekun nəticələri elan olunmasında da, Qaqauz Muxtar Vilayətində 3 qaqauz parlamentə seçilib. Bu barədə "Yeni Müsavat"a Türkiyə-Moldova Dostluq Cəmiyyətinin sədri Rafet Köksal məlumat verib. Onun sözlərinə görə, proporsional qaydada Sosialist Partiyasının siyahısından İvanna Köksal seçilib. Yeri gəlmişkən, daha əvvəl də bildirdiyimiz kimi, İvanna Köksal R. Köksalın həyat yoldaşdır.

Bundan başqa, Qaqauziya üçün ayrılmış iki dairədən də qaqauz nümayəndələri seçilib. Komrat birinci seçki dairəsindən Aleksandr Suhodolski, ikinci seçki dairəsindən - Çadır şəhəri - isə Feodr Qaqauz seçkilərdə qalib gələrək parlamentə seçilib.

Moldova seçkilərində qaqauzların ciddi uğuru

Prezident iqtidar partiyasını seçkiləri saxtalaşdırmaqda ittiham etdi

lib. Hakim Sosialist Partiya Qaqauziyada 85 faizə qədər səs qazanıb. Bundan əvvəlki seçkilərdə Demokrat Partiyasından qaqauz deputatları olsa da, bu dəfə parlamentə yalnız Sosialist Partiyasının dəstəklədiyi 3 qaqauz seçilib.

Politoloq Şahin Cəfəri Moldovada keçirilən parlament seçkilərinin nəticələrini təhlil edib. Politoloq qeyd edib ki, keçirilən parlament seçkilərində proporsional sistem üzrə səsərin 98%-i sayıldıqdan sonra nəticələr aşağıdakı kimi olub:

1. Prezident İqor Dodonun Sosialistlər Partiyası - 31,37%

2. Qərbyönümlü ACUM bloku (Maya Sandu-Andrey Nestase) - 26,17%

3. Hazırda iqtidarda olan və ölkənin ən güclü adamı Vlad Plaxotnyukun liderlik etdiyi qərbyönümlü Demokrat Partiyası - 23,99%

4. Şor Partiyası - 8,46%.

Seçki qarışıq sistem üzrə keçirilib: 51 millət vəkilinin majoritar, 50-si proporsional sistem üzrə seçilib. Keçid baryeri 6% olub.

Ş.Cəfəri deyib ki, Avrasiya İttifaqına inteqrasiyanın tərəfdarı olan və seçki ərəfəsində Rusiyadan açıq dəstək alan sosialistlər gözəniləndən daha az səs toplayıb: "Seçkinin əsas sürprizinə isə Şor Partiyası imza atdı. Bu partiyanın lideri 1 milyard dollarlıq bank oğurluğunda adı keçən və 7,5 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunmuş iş adamı İlan Şordur. (İş apellyasiya instansiyasında olduğu üçün hökm qüvvəyə minməyib.) İ.Şor məhkumluğuna baxmayaraq, daha əvvəl Orhei şəhərinin meri seçilmişdi, indi isə partiyası parlamentdə təmsil olunacaq.

Hələ dəqiqləşməmiş ilkin hesablamalara əsasən demokratlar 33, sosialistlər 32, ACUM 25, Şor 7, müstəqillər 3 mandat alır. (Yekunda 2-3 mandat oyan-bu yana dəyişə bilər.) Əgər bu nəticələr rəsmiləşsə, ACUM və demokratların sahib olduğu yerlərin sayı rahatlıqla koalisiya hökuməti formalaşdırmağa imkan verəcək. Lakin bir problem var: bu iki siyasi qüvvə

arasında münasibətlər həddən artıq pisdır. Seçki kampaniyası dövründə də, ondan əvvəl də çox ağır qarşılıqlı ittihamlar sənləndirilib. Hətta seçki ərəfəsində ACUM liderləri Sandu və Nestase rəsmi şəkildə bəyan ediblər ki, seçkidən sonra heç bir qüvvə ilə koalisiya qurmayacaqlar. ACUM və demokratların masaya oturub anlaşması üçün yalnız bir yol qalır: Qərbin təzyiqi.

Digər variant budur ki, Plaxotnyuk və Dodon anlaşsın, sosialist-demokrat koalisiya hökuməti qura bilər, lakin bu, az ehtimalı sənariyadır. Əgər hökuməti formalaşdırmaq mümkün olmasa, ölkə erkən seçkilərə gedəcək".

Ən son məlumatlara görə, rusiyayönümlü Sosialist Partiyası 34%, qərbpərəst "ACUM" partiyası 26%, hakimiyyətdəki Demokrat Partiyası isə 24% dəstəyə malik olub.

Lakin seçkinin həm birinci, həm də ikinci qalibi nəticələrin demokratik olmadığını bildiriblər.

ACUM lideri Maya Sandu səsvərmə ilə əlaqədar narazılı-

ğını ifadə edib.

"Bu, Moldova tarixində ən qeyri-demokratik seçkilər idi. Mən on minlərlə insanın bizim kampaniya apara bilmədiyimiz separatçı Dnestryanı bölgəsində gətirilən səs verməsinin şahidi oldum", - deyərək "Komsomolskaya pravda" qəzeti Sandunun sözlərindən sitat gətirib.

Moldovanın Rusiya lideri Vladimir Putin də dəstəklədiyi prezidenti İqor Dodon da analoji ittihamlarla çıxış edib. "Biz Tiraspol (Dnestryanı separatçıların mərkəzi) tərəfindən inzibati resurslardan istifadə olunduğunu görürük. Yəqin ki, bu,

Dnestryanı biznesmenlərin ittihamları ilə baş verir", - deyərək İqor Dodon səsvərmə məntəqəsindən çıxarkən söyləyib.

Qeyd olunur ki, Moldovada hələ ki heç bir partiya koalisiya girmək niyyətini açıqlamayıb.

Ölkə qanunlarına görə, 45 gün içində hökumət qurulmadığı təqdirdə prezidentin parlamenti buraxıb yeni seçkilər təyin etmək hüququ var.

Elə İqor Dodonun özü də yeni seçkilərin keçirilməsi perspektivini istisna etmədiyini jurnalistlərə açıqlayıb.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Roma kilsəsinin baş bəlası - cinsi istismar ittihamları

Vatikan dünyadakı yepiskopları toplayıb "əməli tədbirlər" görəcəyinə söz verib, problem isə çox yayılıb

Fevralın 21-24-də Vatikan dünyada 130 ölkədən bütün katolik yepiskoplarının iştirakı ilə "Kilsədə Uşaqların Qorunması" adı altında sammit keçirilib.

Sammitin keçirildiyi günlərdə Romada kilsə tərəfindən istismara məruz qalmış insanlar yürüş keçirərək "sözde deyil, əməldə tədbir görülməsini" tələb edib. Qurbanlar Vatikanın istismarçı din adamları və onları qoruyanlara fürsət verilməməsi, uşaq istismarı ilə bnağlı məlumatların açıqlanması və istismarçıların mülki orqanlara şikayət edilməsinin məcburi olması ilə bağlı real addımların atılmasını istəyir.

Vatikanın BMT-yə təqdim etdiyi rəsmi məlumatlara əsasən 2004-2014-cü illər ərzində cinsi istismar ittihamı ilə 848 rahib və digər statusda olan din xadimi kilsədən qovulub, 2572 nəfərə isə nisbətən yüngül cəzalar verilib. 2014-cü ildən sonrakı cəzalar barədə isə məlumat verilməyib.

Vatikan sonuncu dəfə bu ay ABŞ-dəki ən yüksək rütbəli din

xadimlərindən biri olan keçmiş Vaşinqton yepiskopu Teodore Edqar Makkariki uşaq cinsi istismarı da daxil olmaqla, bir sıra ittihamlarla din xadimi vəzifəsindən uzaqlaşdırıb.

Toplantıda çıxış edən Roma

Papası Francis uşaqların pedofil keşişlər tərəfindən cinsi istismara məruz qalmalarını qədim dövrlərdə insanların qurban edilməsi halları ilə müqayisə edərək, pedofil keşişləri "Şeytan aləti" adlandırıb.

Roma Papası söz verib ki, katolik kilsəsi keşişlər arasında pedofiliya halları ilə mübarizə məqsədilə konkret tədbirlər görəcək.

Sitat: "Bir vaxtlar bəzi mədəniyyətlərdə yer almış insanla-

rın, çox vaxt uşaqların qurban edilməsi kimi qəddar bütperəst adətərlərin ağına gəlir".

Eyni zamanda o qeyd edib ki, uşaqlara qarşı cinsi zorakılıq "bütün cəmiyyətlərdə və mədəniyyətlərdə geniş yayılmış" bir problemdir.

Konfransda qeyd olunub ki, yaxın zamanlarda bu problemə bağlı, keşişlərin hərəkətləri barədə şikayətlərə baxmaq üçün Vatikan strateji plan tərtib edib təqdim etməlidir. Papa deyib ki, cinsi zorakılıq qurbanlarına ilk növbədə diqqət verəcək, yepiskoplar üçün isə dəqiq təlimatlar hazırlanacaq ki, onlar həmin təlimatlara əməl etsinlər. Roma Papası cinsi istismar və uşaqbazlıq hallarının gizlədilməsinə son qoyulacağı və günahkarların hamısının məsuliyyətə cəlb olunacağına dair də vəd verib.

Qeyd edək ki, ehtimala görə, minlərlə adam bir neçə onillik ərzində keşişlərin cinsi zorakılığının qurbanı olub. Bu arada isə pedofil keşişlərin qurbanı olmuş zərərçəkənlər azyaşlıların müdafiəsini təmin edən yeni qaydaların qəbul olunmasını tələb edirlər.

"Kilsədə azyaşlıların müdafiəsinin təmin olunması" mövzusunda keçirilmiş konfransda 130 ölkədən olan kilsə nümayəndələri iştirak ediblər. Ümumiyyətlə, son 10 ildə kilsədəki cinsi istismar, pedofiliya barədə çoxlu sayda iddialar ortaya atılıb. Kilsə məktəblərində, monastirlərdə qadınlar, əsasən də uşaqlar din xadimləri tərəfindən zorakılıq və təcavüzə məruz qalıb. Hazırkı Papa və onun bir neçə sələfi bu mövzuda üzrxahlıq etsə də, ümumilikdə

kilsə müxtəlif dövrlərdə bu ittihamları ört-basdır etməyə çalışıb, öz işçilərini qorumağa çalışıb. Papa Francis son illərdə tez-tez gündəmə gələn iddialarla bağlı bir neçə dəfə üzrxahlıq edib. 2018-ci il avqustunda İrlandiyaya səfəri zamanı Papa yenidən kilsədəki pedofiliya ittihamlarına toxunub. Dublin qəsriində etdiyi çıxışında Katolik Kilsə iyerarxiyası üzvlərinin katolik rahiblər arasında pedofiliya halları haqqında susmalarına görə üzr istəyib. Eyni zamanda kilsədə təcavüzə məruz qalmış qurbanların bəziləri ilə görüşüb.

Qeyd edək ki, İrlandiyanın baş naziri Leo Varadkar Roma Papasından pedofil kilsə xadimlərinə qarşı müvafiq ölçülərin götürülməsini tələb edib. Kilsədəki uşaq istismarı, təcavüz cinayətləri dünyada getdikcə daha çox diqqət toplayır və kilsəyə qarşı hücumların artmasına səbəb olur. Vatikan isə uzun illər bu problemi gizlətsə də, artıq bu mümkün olmur.

Qeyd edək ki, Roma Katolik kilsəsində rahib və rahibələrin tərki-dünya həyata məcbur qaldıqları, evlilik yasaq olduğu üçün kilsədə gizli cinsi münasibətlər, zorakılıq halları geniş yayılıb. Hətta bir çox əsərlər əsas süjetinə çevrilib. Bir neçə il əvvəl keçirilən sorğuların nəticələrinə əsasən katolik rahiblərin böyük əksəriyyəti evlənmək istəyir. Roma kilsəsi isə qəbul olunmuş ənənədən çıxıb bilmir və eyni zamanda artan şikayət və tələblərin qarşısında hansısa addımları atmağa məcburdur.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ-da 5 senator - demokratlar Bob Menendes, Ben Kardin və Cinni Şeyxin, respublikaçılar Lindsi Qrem və Kori Qardner Rusiyaya qarşı daha kəskin sanksiyaları nəzərdə tutan qanun layihəsi irəli sürüblər.

“Kremlin aqressiyasına qarşı Amerikanın təhlükəsizliyinin müdafiəsi” adlı layihədə Menendes və Qrem 2018-ci ildə hazırladığı, “Cəhənnəmdən sanksiyalar” adını almış layihədən daha kəskin tədbirlər nəzərdə tutulur. DASKA adlı layihə qəbul olunmasa da, onun haqqında məlumat yayılan kimi Rusiya maliyyə bazarında ciddi panikaya səbəb olmuşdu: rubl 10 faizdən çox dəyər itirmişdi. İndiki layihədə digər ölkələrdə demokratik institutların fəaliyyətini engəlləməyə dəstək verən Rusiya banklarına qarşı sanksiyaların tətbiqi nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, Rusiyanın ölkədən kənardakı sıxılmış qaz layihələrinə investisiyalar, Putinin maraqlarına uyğun fəaliyyətlə məşğul olan siyasi xadimlər, oliqarx və məmur-lar, Rusiyanın dövlət qiymətli kağızları da sanksiyalara məruz qalacaq.

Bu günlərdə o da məlum olub ki, Avropa İttifaqı Kerç boğazındaki hadisəyə görə Rusiyaya qarşı əlavə sanksiyaları razılaşdırıb.

Politoloq Şahin Cəfərlinin “Yeni Müsavat”a dedi-yinə görə, yaxın həftələrdə və aylarda ABŞ-da Rusiyaya qarşı iki sanksiya qərarının qəbulu gözlənilir: biri hökumət, digəri qanunvericilik səviyyəsində: “Hökumət səviyyəsində tətbiq oluna-caq sanksiya 2018-ci ilin martında Britaniyada Rusiya kəşfiyyatının sabiq polkovniki Sergey Skripal və qızı Yulianın zəhərlənməsi hadisəsi ilə bağlıdır. Artıq bu hadisənin Rusiya hərbi kəşfiyyatı - QRU tərəfindən törədildiyi tam sübuta yetirilib, icraçıların ad-soyadları da məlumdur. Skripal məsələsi ilə əlaqədar sanksiyaların ilk mərhələsi ABŞ tərəfindən ötən ilin avqust ayında tətbiq olunmuşdu. İlk mərhələdə Vaşinqton milli təhlükəsizlik və kimya sənayesinə aid malların və texnologiyaların Rusiyaya ixracına, eləcə də bu ölkəyə maliyyə yardımı göstərilməsinə qadağa qoydu. Bunlar yüngül sanksiyalar idi, onsuz da ABŞ Rusiyaya hər hansı maddi yardım göstərmirdi və həssas texnologiyaların ixracı Ukrayna məsələsinə görə tətbiq olunan sanksiyalar çərçivəsində zaten yasaq idi. İkinci mərhələdən vaz keçil-

Rusiya yeni sanksiyalarla üz-üzə

Azərbaycana hansı təsirləri ola bilər?

məsi üçün Moskva kimyəvi silahlardan imtina etməli və öz kimyəvi silah obyektlərinə beynəlxalq müfəttişləri buraxmalı idi, lakin Kreml bu barədə ABŞ-ın tələbini tədd etdi. Ona görə də indi növbəti sanksiyaların tətbiqi gözlənilir”.

Politoloqun sözlərinə görə, bu mərhələdə daha sərt məhdudiyətlər nəzərdə tutulur: “Qanuna əsasən ABŞ hökuməti ölkə banklarına Rusiyanın kreditləşdirilməsini qadağan etməli, bütün beynəlxalq təşkilatlarda Rusiyaya maddi-texniki yardımın göstərilməsini engəlləməli, Rusiyaya ABŞ istehsalı olan istənilən məhsulun ixracına qadağa qoymalı, Rusiyadan qida və kənd təsərrüfatı məhsulları istisna olmaqla, istənilən malın id-xalını qadağan etməli, diplomatik əlaqələri dayandırmaqlı və ya Rusiyanın ölkədəki diplomatlarının sayını ixtisar etməli, bu ölkənin dövlət avi-aşirkətlərinin (“Aeroflot” və s.) ABŞ-a uçuşlarını dayandırmalıdır. Artıq ABŞ dövlət katibi Mayk Pompeo Skripal hadisəsi ilə əlaqədar növbəti sanksiyaların tətbiqinə hazırlaşdıqlarını Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun diqqətinə çatdırıb. Qanunvericilik səviyyəsində tətbiq oluna-caq sanksiyalara gəldikdə isə bu barədə qanun layihəsi 5 senatorun (3 demokrat, 2 respublikaçı) həmmüəllifliyi ilə fevralın 13-də Senata təqdim olunub. Layihənin “Rusiyanın Ukraynaya qarşı təcavüzünə görə” adlanan bölməsində isə 2018-ci ilin noyabrında Kerç boğazında Ukrayna gəmilərinə hücumda iştirak etmiş Rusiya Federal Təhlük-

kəsizlik Xidməti (FSB) əməkdaşlarına, boğazda naviqasiya azadlığını pozmağa davam edəcəyi halda Rusiyanın gəmiçilik sektoruna, ölkə daxilində və xairicindəki neft layihələrinə sanksiyalar nəzərdə tutulub. Bundan başqa, layihədə ABŞ hökumətinə tapşırı-lır ki, Rusiyanın terrora dəstək verən ölkə olub-olmadığını müəyyənləyirsən, ABŞ-da yaşayış sahəsi əldə edən Rusiya şirkətlərinin sahibləri barədə məlumat, Putinin şəxsi sərvəti və aktivləri, eləcə də Boris Nemtsovun qətli barədə hesabat hazırlayaraq Konqresə təqdim etsin”.

Ş.Cəfərlinin fikrincə, layihənin qanunlaşması bir qədər vaxt aparacaq, çünki əvvəlcə Senatın müvafiq komitələrində müzakirəyə çıxarılib təsdiqlənməli, sonra Nümayəndələr Palatasına göndərməli və onların müvafiq düzəliş, əlavə və dəyişiklikləri iki palata arasında razılaşdırılaraq yekun sənəd hər iki palatanın ümumi yığıncaqlarında qəbul olunmalıdır: “Layihə prezident tərəfindən imzalandıqdan sonra qüvvəyə minir. Avropa Birliyində isə daha yumşaq sanksiya hazırlığı var. Çünki əvvəlcə, qurum daxilində çoxlu sayda ölkə təmsil olunur və qərarın qəbulu üçün onların hamısının razılığı lazımdır. İkincisi, Almaniya və Fransanın böyük biznesi əlavə sanksiyaların qəbuluna qarşı çıxır. Bir sıra üzv ölkələr, məsələn, İtaliya da yeni sanksiyaların əleyhinədir. Bu səbəblə, AB yalnız Kerç boğazındaki hadisəyə cavabdeh olan rusiyalılara sanksiya tətbiq edəcək”.

Ötən ilin iqtisadi yekunlarından hiss olunur ki, sanksiyalar Rusiya iqtisadiyyatına ciddi təsir göstərməyə başlayıb. Onların dərinləşməsi Azərbaycan üçün hansı nəticələrə gətirib çıxara bilər? Sualı cavablandıraraq iqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənovun bildirdiyinə görə, Rusiya iqtisadiyyatında müəyyən müqavimətin yaranmasına gətirib çıxarmasına baxmayaraq, sanksiyalar heç də təsirsiz ötürməyəcək: “Rusiya iqtisadiyyatının əsasları mərhələli şəkildə sarsılır. Yeni sanksiyalar isə kifayət qədər dərinləşdirilib. Layihə olduğu kimi qəbul edilərsə, Rusiya üçün ciddi nəticələrə səbəb ola bilər. Bu fonda, təbii ki, Rusiya iqtisadiyyatında dalğalanmalar arta, yenidən resessiya meylləri yarana bilər. Bu da son nəticədə bir sıra istiqamətlərdə Azərbaycan üçün yeni şərtlər formalaşdırıla bilər. Əvvəlcə, nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycandan kənara gedən hər 100 miqrantdan 70-i Rusiyanın payına düşür. Problemlər bu adamların gəlirlərinin, deməli, həm də bura göndərdikləri vəsaitlərin azalmasına gətirib çıxaracaq. Digər tərəfdən, Rusiyada əmək bazarında yaranan çətinliklər üzündən oradakı vətəndaşlarımızın bir qismi də geri dönmək məcburiyyətində qala bilər. Bu da Azərbaycanın əmək bazarında da şərtlərin pisləşməsinə səbəb olar”.

Ekspert deyir ki, Rusiyaya qarşı sanksiyaların bir zərəri də Azərbaycanın ixracına dəyə bilər: “Sanksiyalar insanların gəlirlərinə neqativ təsir göstərir. Bu isə alıcılıq

qabiliyyətinin zəifləməsi deməkdir. Bu baxımdan, Rusiyaya qeyri-ərzaq məhsulları ixracında çətinliklər yarana bilər. Bundan əlavə, psixoloji faktorlar da var. Rusiyada baş verən problemlərin domino effektinin Azərbaycanda da özünü göstərməsi, məsələn, valyuta bazarında ki təlatümlərin burada manatı təzyiqləri artırması mümkündür. Yaxud orada valyuta qitliyi yaranarsa, bu, Azər-

baycandan qeyri-rəsmi valyutalarla da olsa valyuta axını gücləndirə bilər. Məsələyə biznes kontekstindən baxdıqda da Rusiyaya qarşı sanksiyalar qısamüddətli dövrdə həm Rusiyada bizneslə məşğul olan vətəndaşlarımıza, həm də Azərbaycanda olub Rusiya ilə əməkdaşlıq edən iş adamlarımıza mənfi təsirini göstərə bilər”.

□ **Dünya SAKIT, “Yeni Müsavat”**

Xaçmaz sakinini öldürüb meşədə basdıran dəstəyə hökm oxundu

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qətl törətməkdə təqsirləndirilən Şahin İmanov və Elbrus Abdullayevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

“Trend”in məlumatına görə, hakim Mayıl Bayramovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxslərə hökm oxunub.

Məhkəmənin hökmü ilə hər iki şəxs 19 il azadlıqdan məhrum edilib.

İttihama görə, ötən il iyunun 1-də Xaçmazın Əbilyatağı kəndi ərazisində, rayon sakinini Ş.İmanovla E.Abdullayev Mirzağa Əzizovu qətlə yetirərək, Əbilyatağı kəndi ərazisindəki meşəlik massivində basdırıblar.

Hadisədən 10 gün sonra Ş.İmanov Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsinə könüllü gələrək, E.Abdullayevlə hadisəni törətdiyini etiraf edib.

Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsinin və rayon prokurorluğunun əməkdaşları tərəfindən qeyd olunan əraziyə baxış keçirilib və basdırılmış kişi meyiti oradan çıxarılaraq Xaçmaz Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının morquna aparılıb. Cinayətdə şübhəli bilinən E.Abdullayev barəsində axtarış elan olunub, keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə o, həmin gün saxlanılaraq rayon prokurorluğuna təhvil verilib.

“Quş qripi” ilə bağlı monitoring başlandı

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Baytarlıq Xidməti (DBX) “quş qripi” xəstəliyi ilə bağlı keçirilən monitoring davam etdirir.

DBX-dən “Trend”ə verilən məlumata görə, milli qoruq və parklarda, quşçuluq və fərdi təsərrüfatlarda “quş qripi” xəstəliyinə görə aparılması nəzərdə tutulan növbəti monitoring bu gün, yeni fevralın 25-dən başlanılıb. Monitoring Dövlət Baytarlıq Xidmətinin, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin, Səhiyyə Nazirliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mütəxəssis və əməkdaşlarının iştirakı ilə keçirilir.

Tədbirin fevralın 25-dən martın 1-dək köçəri quşların müvəqqəti məskunlaşdığı Pirallahı adasındakı Abşeron Milli Parkında, Şabran rayonundakı Ağzıbir ovçuluq təsərrüfatında, Salyan rayonundakı Şirvan Milli Parkında, Ağcabədi rayonundakı Ağ göl Milli Parkında və Lənkəran rayonundakı Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğunda həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub. Bundan əlavə, monitoring aparılan müddətdə quşçuluq və şəxsi təsərrüfatlardan da nümunələr götürüləcək.

Artıq Dövlət Baytarlıq Xidmətinin əməkdaşları Pirallahı adasındakı Abşeron Milli Parkından 8 baş seçmə üsulla ovlanmış köçəri quşlardan patoloji material, həmçinin Abşeron rayonundakı şəxsi və quşçuluq təsərrüfatlarında saxlanılan 50 baş ev quşundan qan nümunələri götürüblər.

Köçəri quşlar üzrə monitoring aparılan ərazidə xəstə və xəstəlikdən tələf olan quşlara təsadüf edilməyib, eləcə də nümunə götürülən təsərrüfatlarda saxlanılan quşlar arasında hər hansı iti yoluxucu xəstəliyə rast gəlinməyib.

Götürülmüş materiallar Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun Mərkəzi Baytarlıq Laboratoriyasında müayinə olunacaq və nəticələr ictimaiyyətə açıqlanacaq.

Dövlət Baytarlıq Xidməti bildirir ki, hazırda “quş qripi” və digər iti yoluxucu xəstəliklərə görə respublikada epizootik vəziyyət sabitdir.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 45 (7215) 26 fevral 2019

İtirdiyi çantasını 65 il sonra tapdı

Yaşlı amerikalıya məktəb vaxtı itirdiyi çantasını geri qaytarıblar. Bu barədə informasiya portalı "Inside Edition" xəbər verib. Yanvarda İndiana ştatının Cefersonvil şəhərində yerləşən məktəbi inşaatçılar köçürüblər. İş prosesində onlar bir çanta tapıblar. Onun içində Marta İna İnqem adlı şəxsə aid şəxsiyyət vəsiqəsi olub. İşçilər bu elanı sosial şəbəkədə paylaşaraq bildırıblər ki, onu çanta sahibinin, ya da yaxınlarının tapmasına ümid edirlər.

İnqemin qohumlarından biri bu statusu fərq edib və 82 yaşlı qadınla əlaqə saxlayıb. Floridada yaşayan qadının evi Cefersonvildən 1000 kilometr aralıda yerləşir. Fevral ayının sonunda ona itmiş çantasını çatdırıblar.

65 il bundan öncə itmiş çantanın içində dodaq boyası, estafet lenti və boşalmış saqqız qabı olub. Bundan başqa, İnqemin ən maraqlı tapıntısı məktub olub - yuxarı sinif şagirlərindən biri ona buraxılış balına dəvətnamə göndərib.

"Əziz Marti, mən eşitməmişəm ki, Pol səni bala dəvət edib. Əgər o, səni dəvət etməyibse, mən səni dəvət etmək istərdim" - məktubda belə yazılmışdı. Yaşlı qadın bildirib ki, əslində bala nə Polla, nə də onunla gedib, üçüncü bir kişi ilə gedib.

Telefon evdə yanğına səbəb oldu

Amerikanın Teksas ştatında yaşayan Ariel Tolfree telefonunu yastığın altına qoyaraq yatıb. Gecə yarısı otaqdan yanıq iyi gəlsə də, buna fikir vermədən yenidən yatıb. Bir müddət sonra yenidən oyanan balaca qız otağın çox ağır bir yanıq qoxusu ilə dolduğunu fərq edib. Balısdan başını çəkəndə isə Tolfree gördüklərinə inanmayıb; balısının altına qoyduğu telefon əriyib və yanmağa başlayıb. Bu hadisəyə görə qızın ailəsi telefonu istehsal edən şirkətdən məhkəməyə şikayət edib. Amma şirkət nümayəndələri bildırıblər ki, məhsulları olduqca təhlükəsizdir və telefonun istifadə qaydalarında da "Telefonun hava axını məh-

dudlaşdırılırsa, yanğına qarşılıq olaraq, yanan telefonu araşdırmaq istədiklərini deyib. Bundan başqa, Arielin telefonu, yatağı, yastığı və yataq dəstinə dəyən ziyanı da firma ödəyəcək.

Ərindən ayrıldı, 108 kilo arıqladı

Böyük Britaniya sakini ərindən ayrıldıqdan və zərərli vərdislərdən imtina edəndən sonra 108 kilo arıqlayıb. Bu barədə "The Mirror" nəşri xəbər verib. 37 yaşlı Kelli Kincella İngiltərənin Perelit şəhərində yaşayır. Uşaq yaşlarından etibarən artıq çəkiddən əziyyət çəkir. 24 yaşında Stivlə toya hazırlayırdı. O baxımdan da xüsusi dietanın köməyi ilə özünü formaya salmağa qərar verib. Həmin vaxt qidalanmadakı dəyişikliklər qıza 1.5 dəfə arıqlamağa imkan verib.

Bir müddət keçəndən idlərin qəbuluna görə 44 kilo kökəlib. O, köhnə həyat tərzinə qayıdıb və daha 63 kilo çəki qazanıb. "Mənim ərim Çin yeməyinin eməliyyat keçirib və stero-

axşam evə əlində zərərli qidalarla qayıdırdı. Biz onların hamısını yeyir və ondan sonra da çips qəbul edirdik. Mənə çox ağır idi. Çünki ərim çox yeyib, heç kökəlməyənlərdən idi" - o deyib.

2017-ci ilin iyulunda onun artıq çəkiddən əziyyət çəkən 68 yaşlı atasına xərçəng diaqnozu qoyulub. Atasının uğurlu müalicəsinə, sağalmasına baxmayaraq, bu, Kellinin yenidən öz artıq çəkisi və görüntüsü barədə düşüncəsinə səbəb olub. "Biz ərimlə 18 ildir ki, bir yerdə yaşayırdıq. Amma mən anladım ki, xoşbəxt deyiləm".

15 ay ərzində Kelli əri ilə ayrılıb, işdən çıxıb və dietaya başlayıb. Bu müddət ərzində o, uğurla 108 kilo arıqlayıb və onlayn tənhişlik sferasında fəaliyyətə başlayıb. Britaniyalı etiraz edib ki, nəzarətsiz qidalanmaya son verib və indi artıq çəkiddən sonra sallanan dərisini yığdırmaq üçün plastik əməliyyat etdirmək üçün pul yığır.

QOÇ - Astroloji göstəricilər yalnız səfərə çıxmaqla yüksək əhval-ruhiyyəyə yiyələncəyinizi proqnozlaşdırır. Bu fürsəti fəvri verməyin. Bu gün büdcənin böyümə ehtimalı da var.

BUĞA - Qərarlarınızda qəti olsanız, heç bir narahatlıqla üzlənməyəcəksiniz. Bu gün darıxdığınız adamların bir çoxu ilə görüşəcəksiniz. Axşam yaxın təzə hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Çağırılmamış ünvanlara qonaq getməyin. Əks təqdirdə, məyusluqla qarşılaşacaqsınız. İxtiyarınızda olan bu gündə qonum-qonşuların dedi-qodusundan yayınmağa çalışın. Tədbirli olun.

XƏRÇƏNG - Səhhətinizlə bağlı diqqətli olmağınız vacibdir. İqlimin dəyişkənliyi, ətrafınızda olan insanların qəbul etməməyiniz sinir sisteminizdə mənfi fəsadlar yarada bilər. İstirahətə fikir verin.

ŞİR - İndiki məqamda xilas yolunuz yalnız dost və müttəfiqlərinizdən asılıdır. Çünki əsaslı dönüş etmək üçün fiziki və psixoloji cəhətdən o qədər də hazır deyilsiniz. Sağlamlığınıza fikir verin.

QIZ - Ulduzlar nahara qədər istirahət etməyinizi məsləhət görür. Əgər ciddi işlərə girişsəniz, uğurlu nəticə hasil olmayacaq. Günün ikinci yarısında isə maraqlı hadisələr gözlənilir.

TƏRƏZİ - Faciə gününə təsadüf etsə də, müəyyən insanlarla görüşüb mövcud problemlərinizin həllinə çalışa bilərsiniz. Çünki bugünkü söhbətlərin əhəmiyyəti böyükdür. İmkan tapıb qonaq gədin.

ƏQRƏB - Bütün danışıq və sövdələşmələri təxirə salıb oturmaq işlərlə məşğul olun. Əks təqdirdə, tərribat və ya böhtanla üzleşəcəksiniz. Yaxşısı budur, enerjinizi ailə və sevgiyə yönəldəsiniz.

OXATAN - Ay bürcünüzdə yerləşdiyi üçün səhhətinizdə problemlər ola bilər. Əsəbinizi cilovlayın, gün ərzində kiməsə yamanlıq etməyin. Nəhar saatlarında yaxşı xəbər eşidəcəksiniz. Səfərə çıxmaq da olmur.

OĞLAQ - Günün ümumi mənzərəsi hüznü olduğundan bütün riskli işləri təxirə salın. Əsas vaxtınızı istirahətə həsr etməklə qarşıdakı günlərin planlarını qurun. Aldığınız təklifləri düşünə süzgəcindən keçirin.

SÜTÖKƏN - Təxminən saat 12-yə qədər bürcünüz üçün bəzi xoşagəlməzliklər mümkündür. Özünüzü gərgin və anlaşılmaz situasiyalara cəlb etməyin. Nəhardan sonrasa maraqlı görüş və pul gözlənilir.

BALIQLAR - Bu təqvimdə ulduzlar daha çox sizin zodiaka pul vəd edir. Bu səbəbdən də boş durmağınız lüzum yoxdur. Büdcənizi artırmaq üçün ağılınıza gələn bütün ünvanlara və adamlara baş çəkin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Yeməyi uzun müddət çeynəsən...

Baharın gəlişinə az qalıb və indidən qadınların qorxulu rəyası olan artıq çəki problemi maksimuma çatıb. Elə bu səbəbdən həkimlər iştahı kəsmənin 5 qızıl qaydasını müəyyənləşdiriblər. Bunlardan birincisi yeməyi bol-bol çeynəkdir. Həkimlər müəyyənləşdirib ki, yeməyi uzun müddət çeynəyib udandan sonra beyin bədəne gələn qidaları qeydiyyata alır və dad alma özəlliyini də təmin edir. İkinci əsas şert şübhəsiz ki, idmandır. Üçüncü şert isə dəyişik dadlarla dad alma ehtiyacını doyuzdurmaqdır. Bu halda insan daha az miqdarda yeməklə kifayətlənə bilər. Tez-tez və az-az yemək də iştah nəzarətdən çıxmasını əngəlləmənin ən asan yoludur. Və sonuncu şert bol su içməkdir. Bu, insanın özünü tox hiss etməsinə səbəb olur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.755